

Briuselis, 2018 06 14
COM(2018) 460 final

2018/0243 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

dėl Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonės

{SEC(2018) 310 final} - {SWD(2018) 337 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pagrindimas ir tikslai

Šis pasiūlymas parengtas pagal 2021–2027 m. daugiametę finansinę programą (toliau – DFP), išdėstytą Komisijos komunikate Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Šiuolaikiškas biudžetas Sąjungai, kuri apsaugo, suteikia galių ir gina. 2021–2027 m. daugiametė finansinė programa“¹. Komunikate nustatyti ES išorės veiksmų programų pagrindiniai prioritetai ir bendroji biudžeto sistema pagal išlaidų kategoriją „Kaimyninės šalys ir pasaulis“, įskaitant Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonės sukūrimą.

Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonės tikslas – visame pasaulyje išsaugoti ir skatinti Sąjungos vertybes ir interesus siekiant Sąjungos išorės veiksmų tikslų ir laikantis jų principų, kaip nustatyta Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) 3 straipsnio 5 dalyje bei 8 ir 21 straipsniuose.

Pastaraisiais metais padaugėjo uždavinių, kuriuos reikia spręsti vykdant išorės veiksmus. Pasaulis yra vis pažeidžiamesnis dėl krizių ES kaimyninėse ir kitose pasaulio šalyse. Regioniniai konfliktai, teroro išpuoliai, ekonominė nelygybė ir didėjantis migracijos spaudimas yra dalis šios naujos tikrovės, kurią sunkina didėjantis gyventojų skaičius, klimato kaita ir aplinkos būklės blogėjimas. Tuo tarpu skurde gyvenančių žmonių skaičius išlieka didele problema, be kita ko, besiformuojančios rinkos ekonomikos šalyse, nors skurdo lygis pasaulio mastu sumažėjo. Kai kurie partneriai padarė didelę pažangą, tačiau kitų padėtis išlieka nestabili.

Pagal 2014–2020 m. daugiametę finansinę programą nemažai finansavimo priemonių, kurių dauguma baigia galioti 2020 m. gruodžio 31 d., vykdomos pagal išlaidų kategoriją „Europos vaidmuo pasaulyje“. Šių priemonių tikslai yra įvairūs, atsižvelgiant į plačius ES išorės veiksmų tikslus, įskaitant:

- skurdo mažinimą ir darnų vystymąsi (Reglamentas (ES) 233/2014, kuriuo nustatoma vystomojo bendradarbiavimo finansavimo priemonė),
- Sąjungos strateginių interesų propagavimą (Reglamentas (ES) 234/2014, kuriuo nustatoma partnerystės priemonė),
- paramą Sąjungos kaimyninėms šalims (Reglamentas (ES) 232/2014, kuriuo sukurama Europos kaimynystės priemonė),
- žmogaus teisių apsaugą (Reglamentas (ES) 235/2014, kuriuo nustatoma Europos demokratijos ir žmogaus teisių rėmimo visame pasaulyje priemonė),
- reagavimą į krizes, konfliktų prevenciją ir taikos kūrimą šalyse partnerėse (Reglamentas (ES) 230/2014, kuriuo nustatoma priemonė, kuria prisidedama prie stabilumo ir taikos),
- aukšto lygio branduolinės saugos skatinimą (Reglamentas (EURATOMAS) 237/2014, kuriuo nustatoma bendradarbiavimo branduolinės saugos srityje priemonė),

¹ COM(2018) 321 *final*.

- paramą tvariai finansinei padėčiai atkurti, skatinant imtis ekonominio koregavimo reformų (makrofinansinė parama)²,
- paramą mažosioms ir vidutinėms įmonėms atitinkamose trečiosiose valstybėse, socialinės ir ekonominės infrastruktūros plėtojimą ir su klimato kaita susijusių projektų rėmimą (Sprendimas (ES) 2018/412, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas Nr. 466/2014/ES dėl išorės skolinimo įgaliojimo),
- Išorės veiksmų garantijų fondą (Reglamentas (EB, EURATOMAS) 480/2009) ir
- Europos darnaus vystymosi fondą, jo garantiją ir garantijų fondą (Reglamentas (ES) 2017/1601).

Bendras įgyvendinimo reglamentas (Reglamentas (ES) 236/2014), kuriuo nustatomos bendros Sąjungos išorės veiksmų finansavimo priemonių įgyvendinimo taisyklės ir procedūros, taip pat netrukus nustos galioti.

11-asis Europos plėtros fondas³ šiuo metu finansuojamas ne iš ES biudžeto, tačiau jis yra viena pagrindinių išorės finansavimo priemonių, kuri baigia galioti 2020 m. pabaigoje. Pagal jį siekiama užtikrinti bendradarbiavimą su Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno valstybėmis, Kotonu partnerystės susitarimo susitariančiosiomis šalimis ir užjūrio šalimis ir teritorijomis.

Pagal komunikatą „Europos Sąjungai, veiksmingai siekiančiai savo prioritetų po 2020 m., skirta nauja, moderni daugiametė finansinė programa“⁴ ir prie šio reglamento pridedamo poveikio vertinimo⁵ išvadas, visos pirmiau minėtos priemonės turėtų būti sujungtos į vieną plataus masto priemonę, išskyrus makrofinansinės paramos dotacijas ir bendradarbiavimo branduolinės saugos srityje priemonės⁶ dalį.

Naujausiose išorės priemonių peržiūrose ir vertinimuose⁷ aprašyta šių priemonių pridėtinė vertė ir reikalingumas. Tačiau juose taip pat atkreiptas dėmesys į tobulinimo galimybes, visų pirma į tai, kad reikia supaprastinti darbo būdus ir sudaryti sąlygas ES lanksčiau reaguoti į nenumatytas aplinkybes. Atsižvelgdama į visą šią įgytą patirtį ir kylančius uždavinius Komisija nusprendė pakeisti išorės finansavimo priemonių struktūrą ir į biudžetą įtraukti šiuo metu iš Europos plėtros fondo finansuojamą veiklą. Pagal šį pasiūlymą ES, be kitų dalykų, galės ir toliau aktyviai remti žmogaus teises, skatinti stabilizavimą, vystymąsi ir saugumą, šalinti pagrindines neteisėtos migracijos priežastis, skatinti prekybą, kovoti su klimato kaita ir saugoti aplinką. Tačiau visa tai bus galima daryti visapusiškiau, be to, bus galima lanksčiau perkelti išteklius į tas sritis, kuriose jų reikia pasikeitus tarptautinėms aplinkybėms.

Šiame pasiūlyme nustatyta taikymo diena – nuo 2021 m. sausio 1 d. Pasiūlymas teikiamas 27 valstybių narių Sąjungai, atsižvelgiant į 2017 m. kovo 29 d. Europos Vadovų Tarybos gautą Jungtinės Karalystės pranešimą dėl jos ketinimo išstoti iš Europos Sąjungos ir Euratomo remiantis Europos Sąjungos sutarties 50 straipsniu.

² Makrofinansinė parama yra finansinė priemonė, naudojama kiekvienu atveju atskirai siekiant padėti šalims, kurios geografiniu požiūriu iš esmės yra arti ES, spręsti rimtas mokėjimų balanso problemas.

³ Vidaus susitarimas dėl 11-ojo Europos plėtros fondo, OL L 210, 2013 m. rugpjūčio 6 d., p. 1; Tarybos reglamentas (ES) 2015/322 dėl 11-ojo Europos plėtros fondo įgyvendinimo ir Tarybos sprendimas (ES) 2015/334, kuriuo iš dalies keičiamas vidaus susitarimas.

⁴ COM(2018) 092 *final*.

⁵ SWD(2018) 337.

⁶ Su branduoliniu sektoriumi susijusiai veiklai reikalingas specialus teisinis pagrindas, o jo priėmimui pagal Euratomo sutartį taikoma speciali procedūra.

⁷ https://ec.europa.eu/europeaid/mid-term-review-report-external-financing-instruments_en

- **Suderinamumas su galiojančiomis politikos nuostatomis**

Šiuo pasiūlymu nustatoma reglamentavimo sistema, kurią taikant galima įgyvendinti išorės veiksmų politiką ir laikytis tarptautinių prievolių. Tarptautinės prievolės – tai Darnaus vystymosi darbotvarkė iki 2030 m.⁸, Paryžiaus susitarimas dėl klimato kaitos⁹, Adis Abebos veiksmų darbotvarkė¹⁰, Sendajaus nelaimių rizikos mažinimo programa (2015–2030 m.)¹¹ ir Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliucija 2282 (2016) dėl taikos palaikymo¹². Europos Sąjungos politikos sistema apima Sutarties nuostatas dėl išorės veiksmų, kurios, be kitų politikos dokumentų¹³, yra išsamiau išdėstytos Visuotinės ES užsienio ir saugumo politikos strategijos¹⁴, naujo Europos konsensuso dėl vystymosi¹⁵, atnaujintos ES ir Afrikos partnerystės¹⁶ ir peržiūrėtos Europos kaimynystės politikos¹⁷ dokumentuose. Reglamentu taip pat sukurama sistema, skirta galiojančią Kotonu susitarimą¹⁸ pakeisiančiam partnerystės susitarimui, kuriuo nustatoma Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno valstybių grupės ir Europos Sąjungos bei jos valstybių narių asociacija ir partnerystė, įgyvendinti.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Įgyvendinant šį reglamentą bus užtikrintas suderinamumas su kitomis išorės veiksmų sritimis ir kitų susijusių sričių Sąjungos politika, taip pat politikos suderinamumas vystymosi labui¹⁹. Kaip matyti iš Darbotvarkės iki 2030 m., tai reiškia, kad reikia atsižvelgti į visų sričių politikos poveikį darniam vystymuisi visais lygmenimis: nacionaliniu, ES vidaus, kitų šalių vidaus ir pasauliniu.

Be to, reikėtų siekti sinergijos su veiksmais pagal kitas ES programas, kad bendrų intervencinių priemonių poveikis būtų kuo didesnis. Sąveika su tokiomis programomis ir jų papildomumas turėtų užtikrinti didesnę Sąjungos poveikį. Pagal šį pasiūlymą finansuojami veiksmai turėtų būti suderinami su veiksmais, kurių imamasi pagal Pasirengimo narystei paramos priemonę III²⁰, Sprendimą dėl užjūrio šalių ir teritorijų²¹, Euratomo sutartimi pagrįstą Europos branduolinės saugos priemonę, kuria papildoma Kaimynystės, vystomojo ir

⁸ <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>

⁹ http://unfccc.int/paris_agreement/items/9485.php

¹⁰ http://www.un.org/esa/ffd/wp-content/uploads/2015/08/AAA_Outcome.pdf

¹¹ <https://www.unisdr.org/we/coordinate/sendai-framework>

¹² Priimta per 2016 m. balandžio 27 d. Saugumo Tarybos 7 680-ąjį posėdį:

¹³ <http://www.securitycouncilreport.org/un-documents/document/sres2282.php>.

Be kita ko, Arkties politika (JOIN(2016) 21 *final*, 2016 m. balandžio 27 d. bendras komunikatas Europos Parlamentui ir Tarybai „Integruota Europos Sąjungos Arkties politika“) ir Juodosios jūros sinergija (COM(2007) 160 *final*, 2007 m. balandžio 11 d. Komisijos komunikatas Tarybai ir Europos Parlamentui „Juodosios jūros sinergija – nauja regioninio bendradarbiavimo iniciatyva“).

¹⁴ <https://europa.eu/globalstrategy/en/global-strategy-foreign-and-security-policy-european-union>

¹⁵ https://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/european-consensus-on-development-final-20170626_en.pdf

¹⁶ <https://www.africa-eu-partnership.org/en>

¹⁷ https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/neighbourhood/pdf/key-documents/151118_joint-communication_review-of-the-enp_lt.pdf

¹⁸ https://ec.europa.eu/europeaid/regions/african-caribbean-and-pacific-acp-region/cotonou-agreement_en

¹⁹ https://ec.europa.eu/europeaid/policies/policy-coherence-development_en

²⁰ COM(2018) 465 *final*, Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl Pasirengimo narystei paramos priemonės (PNPP III) pasiūlymas.

²¹ COM(2018) 461 *final*, Tarybos sprendimo dėl užjūrio šalių bei teritorijų ir Europos Sąjungos asociacijos ir Europos Sąjungos ir Grenlandijos bei Danijos Karalystės santykių (Užjūrio asociacijos sprendimas) pasiūlymas.

tarptautinio bendradarbiavimo priemonę²², bendrą užsienio ir saugumo politiką ir naujai pasiūlytą Europos taikos priemonę²³, kuri yra finansuojama ne iš ES biudžeto. Pagal šį pasiūlymą humanitarinė pagalba, kaip nustatyta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 214 straipsnyje, nebus finansuojama; humanitarinės pagalbos veikla ir toliau bus finansuojama pagal Humanitarinės pagalbos reglamentą²⁴.

Pagal šį reglamentą ir PNPP III finansuojama Išorės veiksmų garantija taip pat apims atidėjinius makrofinansinei paramai teikti, skirtus mokėjimų balanso krizėms atitinkamose šalyse spręsti. Išorės veiksmų garantijos atidėjiniai makrofinansinei paramai teikti turėtų būti proporcingi tų šalių politinių uždavinių ir ekonominio stabilumo problemų sprendimui, atsižvelgiant į metinę skolinimo apimtį, dėl kurios susitarta 2014–2020 m. daugiametės finansinės programos laikotarpio vidurio peržiūroje. Ši neprogramuojama parama turėtų papildyti kitus šiame reglamente nustatytus paramos teikimo būdus.

Finansavimas pagal šį reglamentą taip pat turėtų būti naudojamas veiksams, susijusiems su judumu mokymosi tikslais į trečiąsias valstybes, iš jų arba tarp jų pagal programą „Erasmus“, taip pat bendradarbiavimui ir dialogui švietimo ir kultūros politikos klausimais su tomis valstybėmis laikantis „Erasmus“ reglamento ir programos „Kūrybiška Europa“ reglamento.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

Šis pasiūlymas grindžiamas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 209, 212 ir 322 straipsniais. Komisija jį teikia laikydamasi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnyje nustatytos tvarkos.

Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo penktosios dalies III antraštinės dalies 1 ir 2 skyriai yra bendradarbiavimo su šalimis partnerėmis ir regionais partneriais teisinis pagrindas.

• Subsidiarumo principas

Dėl įvairių priežasčių ES turi išskirtines galimybes teikti išorės paramą. Jos viršvalstybinio subjekto statusas leidžia daryti politinę įtaką ir pasinaudoti taip įgyjamu svertu. ES veikia visame pasaulyje per savo delegacijas, taip užsitikrindama platų informacijos apie pokyčius, turinčius įtakos įvairioms pasaulio šalims, tinklą. Be to, ES dalyvauja daugumoje daugiašalių procesų, kuriais siekiama spręsti visuotinius uždavinius. Tai leidžia ES nuolat gauti informacijos apie naujausius poreikius ir problemas ir atitinkamai perskirstyti išteklius. ES ir valstybių narių veiksmų papildomumas nuolat didėja. Tai stiprina dialogą ir bendradarbiavimą su šalimis partnerėmis, kurie vis dažniau vykdomi taikant bendrą programavimą su valstybėmis narėmis.

ES taip pat gali papildyti valstybių narių veiklą susiklosčius potencialiai pavojingai padėčiai arba labai daug išlaidų reikalaujančių intervencinių priemonių atveju. Kai kuriose srityse,

²² COM(2018) 462 *final*, Tarybos reglamento dėl Euratomo sutartimi pagrįstos Europos branduolinės saugos priemonės, kuria papildoma Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonė, pasiūlymas.

²³ C(2018) 3800 *final*, Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai pasiūlymas Tarybai dėl Tarybos sprendimo dėl Europos taikos priemonės.

²⁴ 1996 m. birželio 20 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1257/96 dėl humanitarinės pagalbos (OL L 163, 1996 7 2, p. 1).

kuriose valstybės narės nėra aktyvios, ES yra pagrindinė ir kartais vienintelė intervencijos dalyvė. Taip būna, pvz., ypač opiose srityse, kaip antai žmogaus teisių gynimas ir rinkimų stebėjimo misijos.

ES turi galimybę užmegzti dialogą ir bendradarbiauti su tarptautinėmis ir regioninėmis organizacijomis, pvz., su AKR valstybių grupe ir Afrikos Sąjunga.

ES gali sukurti pridėtinę vertę, pagrįstą išteklių, skiriamų per jos priemones, apimtimi, gana lanksčiais valdymo metodais ir išteklių nuspėjamumu daugiamečių finansinės programos laikotarpiu.

Dėl Europos istorijos (pvz., regioninė integracija ir perėjimas prie demokratijos) ir remdamasi sėkmingai vykdoma politika (pvz., patirtis aprūpinimo maistu saugumo srityje, įgyta vykdamant bendrą žemės ūkio politiką ir bendrą žuvininkystės politiką, ir patirtis bendrosios rinkos techninių standartų srityje) ES turi sukaupusi daug tam tikrų sričių patirties. Tarptautiniu mastu ES yra pripažinta kaip siekianti taikos, užtikrinanti konfliktų prevenciją, remianti laisvus rinkimus ir ginanti žmogaus teises.

- **Proporcingumo principas**

Pagal proporcingumo principą siūlomu reglamentu neviršijama to, kas būtina jo tikslams pasiekti.

- **Priemonės pasirinkimas**

Pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 209 ir 212 straipsnius, kuriuose nustatyta įprasta teisėkūros procedūra, taikytina siekiant priimti priemones, skirtas bendradarbiavimui su trečiosiomis valstybėmis įgyvendinti, pasiūlymas teikiamas kaip reglamentas, užtikrinant jo vienodą taikymą ir įpareigojamąjį pobūdį jį taikyti visą ir tiesiogiai.

3. RETROSPEKTYVINIO VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Galiojančių teisės aktų retrospektyvinis vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Komisijos priimtoje laikotarpio vidurio peržiūros ataskaitoje²⁵ dėl 10 išorės finansavimo priemonių²⁶, taip pat makrofinansinės paramos *ex post* vertinimo ataskaitose ir Europos investicijų banko išorės skolinimo įgaliojimo²⁷ laikotarpio vidurio peržiūroje padaryta išvada, kad išorės finansavimo priemonės apskritai atitiko paskirtį ir kad pastebėta teigiamų tendencijų, susijusių su tikslų pasiekimu. Iš ataskaitų matyti, kad išorės finansavimo

²⁵ Laikotarpio vidurio peržiūros ataskaita COM(2017) 720 *final* buvo pagrįsta dešimčia tarnybų darbinį dokumentų (po vieną kiekvienai priemonei, žr. sąrašą toliau), o šie savo ruožtu pagrįsti 10 nepriklausomų vertinimų. Laikotarpio vidurio ataskaita, tarnybų darbiniai dokumentai ir nepriklausomi vertinimai pateikiami šiuo adresu: https://ec.europa.eu/europeaid/public-consultation-external-financing-instruments-european-union_en.

²⁶ 10 priemonių: vystomojo bendradarbiavimo finansinė priemonė (VBFP); Europos plėtros fondas (EPF); Europos kaimynystės priemonė (EKP); Pasirengimo narystei paramos priemonė (PNPP II); priemonė, kuria prisidedama prie stabilumo ir taikos (IcSP); Europos demokratijos ir žmogaus teisių rėmimo priemonė (EDŽTRP); partnerystės priemonė (PP); bendradarbiavimo branduolinės saugos srityje priemonė (BBSSP); Sprendimas dėl Grenlandijos ir Bendras įgyvendinimo reglamentas.

²⁷ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52016DC0584>

priemonėms reikia daugiau išteklių, nes jomis teikiamos finansinės galimybės jau yra išnaudotos.

Priemonėmis nustatoma politikos įgyvendinimo taikymo sritis, tikslai ir procedūros. Iš laikotarpio vidurio peržiūros ataskaitos matyti, kad dėl priemonėmis teikiamų galimybių jos patenkina daugumą ES išorės veiksmų poreikių ir tikslų. Priemonės būtų naudingesnės, jei būtų labiau atsižvelgta į tam tikrus pokyčius, kaip antai: naują politikos sistemą, įskaitant visuotinai taikomą Darbotvarkę iki 2030 m., migracijos / pabėgėlių krizę ir vidaus politikos išorinį poveikį. Be to, daugiau dėmesio reiktų skirti vystymosi ir saugumo sąsajoms ir bendram užmojui išorės veiksmais siekti taikos ir saugumo.

Dėl pagal tam tikras priemones (pvz., vystomojo bendradarbiavimo finansinę priemonę) nustatyto diferenciacijos principo²⁸ ES su didesnes nei vidutines pajamas gaunančiomis šalimis nebegali vykdyti dvišalio bendradarbiavimo. Kadangi tose šalyse susiklosčius tam tikrai padėčiai gali prireikti paramos (pvz., pokriziniu laikotarpiu), nuspręsta, kad vadovaudamasi visuotinai taikoma Darbotvarke iki 2030 m. ES turėtų ieškoti naujoviškų bendradarbiavimo su labiau pažengusiomis besivystančiomis šalimis ir strateginiais partneriais būdų, kaip nustatyta naujajame Europos konsensuse dėl vystymosi²⁹.

Priemonėmis iš esmės siekiama skatinti laikytis pagrindinių vertybių ir gerbti žmogaus teises. Tačiau kai kuriose šalyse buvo sunku šiuos tikslus propaguoti ir jų siekti, taip pat pastebėta, kad daugelyje šalių sumažėjo erdvės pilietinės visuomenės organizacijoms veikti. Dėl to atsiranda sunkumų veikti šiose srityse ir sustiprėja įtampa tarp skatinimo gerbti žmogaus teises ir pačių partnerių prioritetinių interesų.

Dabartinėmis daugybės krizių ir konfliktų aplinkybėmis ES turi turėti galimybių greitai reaguoti į besikeičiančius įvykius. Tačiau vykdant tam tikras priemones reagavimo galimybės buvo ribojamos dėl per mažo finansinio lankstumo. Atsiradus naujiems prioritetams, pvz., migracijos / pabėgėlių krizės atveju, kilo problemų perskirstant priemonių, kurios yra finansuojamos iš biudžeto, lėšas, nes ilgalaikėms programoms buvo skirtos didelės sumos, nepaliekant pakankamos maržos. Kaip nurodyta laikotarpio vidurio peržiūros ataskaitoje, turi būti didinamas lankstumas.

Reikia užtikrinti didesnę priemonės komponentų, taip pat skirtingų priemonių nuoseklumą ir suderinamumą su paramos teikėjais. Apskritai laikotarpio vidurio peržiūros ataskaitoje pateiktos nevienareikšmės išvados dėl suderinamumo. Išvados dėl priemonių komponentų suderinamumo buvo patenkinamos. Nustatyta, kad skirtingos priemonės iš dalies buvo nuoseklios, tačiau dėl programų daugialypiškumo veiksmai kartais dubliuodavosi, ypač vykdant sudėtingesnę bendradarbiavimą su labiau pažengusiomis besivystančiomis šalimis. Be to, dėl geografinių ir teminių požiūrių sąveikos kartais būdavo sulaukiama nenuoseklaus atsako šalies lygmeniu. Remiantis iš ES delegacijų gautais atsiliepimais matyti, kad buvo sunku valdyti papildomumo galimybes bei jomis pasinaudoti ir kurti priemonių sinergijas. Apskritai manyta, kad ES trūko galimybių kurti suderintas strategijas tam tikrai šaliai / regionui.

Kalbant apie nuoseklumą valstybių narių atžvilgiu, per peržiūrą nustatyta, kad bendrą programavimą dar būtų galima stiprinti. Tačiau tam tikrais atvejais tam reiktų didesnio įsipareigojimo – tiek šalių partnerių vyriausybių, tiek valstybių narių.

²⁸ Šiuo metu diferenciacijos principas ES bendradarbiavimo srityje reiškia, kad didesnes nei vidutines pajamas gaunančios šalys nebeatitinka ES dvišalio bendradarbiavimo reikalavimų.

²⁹ 91–93 punktai.

Laikotarpio vidurio peržiūros ataskaitoje nurodyta, kad esama teigiamų tendencijų, susijusių su rezultatų pasiekimu. Tačiau pastebėta, kad laimėjimus sunku įvertinti kiekybiškai. Dažnai pritrūkdavo informacijos apie stebėsenos sistemas, nurodytas pagal priemones. Trūko duomenų (įskaitant atskaitos taškus) įvertinti, ar taikant priemones buvo pasiekti kai kurie jų tikslai (visų pirma aukšto lygio tikslai), be to, paaiškėjo, kad tikslų siekimui įtakos turi daug išorės veiksnių (pvz., šalies partnerės politika ir kiti paramos teikėjai).

Kalbant apie ES prioritetų integravimą, pastebėta, kad padaryta didelė pažanga taikant galiojančias priemones klimato kaitos³⁰ srityje, tačiau dar reikia dėti daugiau pastangų siekiant išspręsti kitas aplinkos problemas, kaip antai biologinės įvairovės nykimą ir gamtos išteklių išekvojimą. Kalbant apie žmogaus teisų aspekto integravimą, įskaitant lyčių lygybę ir moterų įgalėjimą, daugeliu atveju pripažinta, kad darbas tebevyksta, o šalių partnerių vyriausybės kartais rodo per mažai susidomėjimo šiomis sritimis arba joms priešinasi.

Apskritai nustatyta, kad organizaciniu požiūriu veikla yra efektyvi, tačiau kai kurie dalyviai manė, kad įgyvendinant tam tikras priemones administracinė našta buvo per didelė.

Kalbant apie svarto poveikį, laikantis Išorės investicijų plano pavyko pritraukti daug privačių investicijų perspektyviems verslo pasiūlymams, skirtiems darnaus vystymosi poreikiams tenkinti, kurių viešasis finansavimas buvo nedidelis, finansuoti. Daug vilčių teikia pradėta taikyti Europos darnaus vystymosi fondo garantija, padedanti didinti investicijas, kurių reikia šalyse partnerėse, be kita ko, didelės rizikos srityse ir sektoriuose. „Europos darnaus vystymosi fondas +“ (EDVS+) ir Išorės veiksmų garantija turėtų būti ir toliau grindžiami šia teigiama patirtimi.

• **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Rengiant vertinimo dokumentus, į kuriuos buvo atsižvelgta laikotarpio vidurio peržiūros ataskaitoje, surengtos trijų rūšių konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis. Vertintojai surengė apie tūkstantį struktūrinių ar pusiau struktūrinių pokalbių su ES pareigūnais ir ES institucijų, valstybių narių ir šalių partnerių atstovais. Surengti keli techniniai seminarai su Europos Parlamento, Tarybos darbo grupių, valstybių narių komitetų ir pilietinės visuomenės organizacijų bei vietos valdžios institucijų atstovais, per kuriuos buvo pristatyti ir aptarti vertinimo projektai. 2017 m. surengtos atviros viešos konsultacijos³¹. Per jas siekta surinkti suinteresuotųjų šalių atsiliepimus apie priemonių vertinimo išvadas ir būsimas išorės finansavimo priemones po 2020 m.³²

Pagrindinė informacija, per konsultacijas gauta iš suinteresuotųjų šalių, apibendrinama toliau.

Lankstumas. Suinteresuotosios šalys pritarė, kad naujos finansavimo priemonės turėtų būti lankstesnės, kad būtų galima geriau reaguoti į uždavinius ir krizes, kurių neįmanoma numatyti. Visų pirma, jos pažymėjo, kad turėtų būti sudarytos sąlygos lengviau perkelti lėšas tarp regionų ir taikyti skirtingus paramos teikimo būdus. Tačiau taip pat pabrėžta, kad didinant lankstumą neturėtų sumažėti nuspėjamumas ir šalių atsakomybė, be to, neturėtų būti

³⁰ Pavyzdžiui, iš 11-ojo EPF kovai su klimato kaita skiriamas finansavimas padidėjo nuo 3,3 proc. 2014 m. iki 23,3 proc. 2016 m., o pagal VBFP – nuo 17,7 proc. 2014 m. iki 24,9 proc. 2016 m. Šaltinis: rodiklis 12b, ES tarptautinio bendradarbiavimo ir vystymosi rezultatų sistema, taip pat iš EBPO Paramos vystymuisi komiteto kreditorių duomenų teikimo sistemos gauti duomenys.

³¹ https://ec.europa.eu/europeaid/public-consultation-external-financing-instruments-european-union_en

³² Daugiau informacijos apie viešas konsultacijas pateikta adresu https://ec.europa.eu/europeaid/public-consultation-external-financing-instruments-european-union_en.

skiriama mažiau dėmesio ilgalaikių vystymosi tikslų siekimui. Kai kurie respondentai tvirtino, kad norint užtikrinti lankstumą ir nuspėjamumą, reikia numatyti pakankamus rezervus.

Suderinamumas. Suinteresuotųjų šalių manymu, reikia užtikrinti didesnę ES vidaus ir išorės politikos, taip pat pačių išorės priemonių nuoseklumą. Kai kurios šalys pabrėžė, kad turi būti stiprinamas geografinių ir teminių priemonių papildomumas ir sinergija. Kitos teigė, kad darnaus vystymosi tikslai yra pats tinkamiausias pagrindas vidaus ir išorės politikos nuoseklumui didinti. Dauguma rekomendavo ES imtis pirmaujančio vaidmens didinant įvairių suinteresuotųjų šalių (tiek ES, tiek už ES ribų) veiksmų tarpusavio papildomumą.

Kai kurie respondentai pabrėžė, kad jei tie patys politikos tikslai yra finansuojami pagal kelias priemones, kyla dubliavimosi rizika. Respondentai taip pat ragino aiškiai atskirti priemones ir pabrėžė, jog reikia užtikrinti, kad vykdamas geografines ir temines programas būtų pasinaudota įvairių sektorių tarpusavio sinergijomis ir sąsajomis.

Papildomumas. Dėl būsimų priemonių struktūros suinteresuotosios šalys pritarė, kad geografinių ir teminių programų jungimas duoda teigiamų rezultatų. Jos pabrėžė, kad geografiniu pagrindu vykdomų priemonių privalumas yra tas, kad galima konkrečiai patenkinti specifinius šalių partnerių poreikius. Tai yra labai svarbu, atsižvelgiant į tose šalyse kylančių uždavinių ir poreikių įvairovę. Suinteresuotosios šalys taip pat teigiamai įvertino tai, kad tokiomis priemonėmis, kaip partnerystės priemonė ir priemonė, kuria prisidedama prie stabilumo ir taikos, galima vykdyti visuotines tikslines intervencines priemones.

Supaprastinimas. ES buvo primygtinai raginama dar labiau supaprastinti bendrą priemonių struktūrą. ES taip pat turėtų toliau stengtis supaprastinti sudėtingas administracines ir finansines procedūras. Pilietinės visuomenės ir vietos valdžios institucijų atstovai pabrėžė, kad šiuo metu taikomos procedūros ir taisyklės turi didelės įtakos jų galimybėms aktyviau dalyvauti vystomajame bendradarbiavime.

Sveto poveikis. Suinteresuotosios šalys pritarė, kad novatoriškos finansinės priemonės gali būti labai svarbios viešąjį ir privatųjį finansavimą panaudojant ES išorės paramai teikti. Naujausiame vertinime dėl priemonių derinimo³³ pateiktos teigiamos išvados dėl sveto poveikio ir tokių priemonių finansinio papildomumo laikomos daug žadančiomis. Tačiau pilietinės visuomenės respondentai pareiškė susirūpinimą, kad privataus sektoriaus prioritetai gali tapti svarbesniais už tikslus mažinti skurdą šalyse partnerėse.

Šiame pasiūlyme atsižvelgiama į daugumą suinteresuotųjų šalių išreikštų pastabų.

• Nepriklausomas tyrimas

Laikotarpio vidurio peržiūros ataskaita ir susiję tarnybų darbiniai dokumentai iš esmės pagrįsti tam tikromis 2016 ir 2017 m. atliktų nepriklausomų tikrinimų (po vieną kiekvienai priemonei) ataskaitomis. Kartu buvo parengta tam tikrų išorės veiksmų priemonių, kurios buvo įtrauktos į laikotarpio vidurio peržiūrą, nepriklausoma ataskaita, kurioje aprašyta pagrindinė įgyta patirtis ir žinios³⁴.

Be šių naujausių ataskaitų, EBPO Paramos vystymuisi komiteto atliktame 2012 m. ES vystomojo bendradarbiavimo tarpusavio vertinime³⁵ pateikta rekomendacijų dėl ES išorės

³³ Žr. https://ec.europa.eu/europeaid/evaluation-blending_en.

³⁴ Žr. https://ec.europa.eu/europeaid/public-consultation-external-financing-instruments-european-union_en.

³⁵ <http://www.oecd.org/dac/peer-reviews/europeanunion2012dacpeerreviewmainfindingsandrecommendations.htm>

finansavimo priemonių struktūros, taisyklių ir procedūrų. Pavyzdžiui, EBPO paragino ES dar labiau supaprastinti ir modernizuoti bendradarbiavimą mažinant biudžeto punktų skaičių, derinant vystomojo bendradarbiavimo finansinės priemonės ir Europos plėtros fondo taisykles, paprastinant patvirtinimo procedūras ir didinant regioninių ir teminių programų nuoseklumą. ES buvo paraginta veiksmingiau, labiau laiku ir lanksčiau veikti tiek programų, tiek įvairių priemonių lygmeniu. To labai trūko nestabilumo ir krizių atveju, kai, EBPO manymu, buvo galima veikti daug efektyviau.

- **Poveikio vertinimas**

2018 m. Komisija atliko poveikio vertinimą³⁶, susijusį su 2014–2020 m. daugiamečių finansinės programos išorės veiksmų išlaidų kategorija „Europos vaidmuo pasaulyje“, per kurią daugiausia dėmesio buvo skiriama pagrindiniams siūlomiems išorės veiksmų pakeitimams, įskaitant keleto priemonių supaprastinimą ir sujungimą į vieną plataus masto priemonę ir šiuo metu iš Europos plėtros fondo finansuojamos veiklos priskyrimą prie veiklos, finansuojamos iš ES biudžeto.

Atlikus analizę padaryta išvada, kad privalumai nebefinansuojant vystymosi srities veiklos iš Europos plėtros fondo (kuris neįtrauktas į ES biudžetą) pranoktų trūkumus, jei būtų patenkintos tam tikros išankstinės sąlygos. Išankstinės sąlygos, be kita ko, yra šios:

- išorės veiksams skiriama suma neturėtų būti mažesnė nei bendra EPF ir kitoms išorės finansavimo priemonėms skiriama suma;
- kiek įmanoma, EPF lankstumą reikėtų perkelti į ES biudžetą ir
- pagal Europos plėtros fondo Afrikos taikos priemonę finansuojamos karinės operacijos turėtų būti tęsiamos pagal kitą į biudžetą neįtrauktą mechanizmą – Europos taikos priemonę, kuri aptariama kitame pasiūlyme.

Poveikio vertinime taip pat padaryta išvada, kad, išskyrus labai specifinio pobūdžio priemones (pvz., humanitarinė pagalba ir jos neutralumo principas), į vieną priemonę būtų galima sujungti daugumą priemonių, t. y.: Bendrą įgyvendinimo reglamentą, vystomojo bendradarbiavimo finansinę priemonę, Europos plėtros fondą, Europos darnaus vystymosi fondą, išorės skolinimo įgaliojimą, Europos kaimynystės priemonę, Europos demokratijos ir žmogaus teisių rėmimo priemonę, garantijų fondą, priemonę, kuria prisidedama prie stabilumo ir taikos, ir partnerystės priemonę. Atskiras reikėtų palikti šias priemones: Pasirengimo narystei paramos priemonę; humanitarinę pagalbą; bendros užsienio ir saugumo politikos biudžetą; Užjūrio šalių ir teritorijų (įskaitant Grenlandiją) sprendimą; ES civilinės saugos mechanizmą; ES pagalbos savanorių programą; paramą Kipro turkų bendruomenei; neatidėliotinos pagalbos rezervą ir naują Europos taikos priemonę.

Komisija yra pažymėjusi³⁷ (o partneriai tam pritarė per atviras viešas konsultacijas), kad esama išorės finansavimo priemonių struktūra yra pernelyg sudėtinga. Sujungus kelias priemones į vieną plataus masto priemonę būtų galima racionalizuoti jų valdymo ir priežiūros sistemas ir taip sumažinti visoms suinteresuotosioms šalims tenkančią administracinę naštą. Paprastesnė priežiūros sistema leistų atitinkamoms institucijoms geriau ir išsamiau stebėti ES išorės išlaidas.

³⁶ SWD(2018) 337.

³⁷ Visų pirma, diskusijoms skirtame dokumente dėl ES finansų ateities (2017 m. birželio mėn.) ir Komisijos komunikate Europos Parlamentui ir Tarybai (2018 m. vasario mėn.).

Plataus masto priemonė reikštų visapusiškesnį geografinį ir teminį požiūrį ir palengvintų įvairių sričių politikos tarpregioninį, daugiasektorinį ir visuotinį įgyvendinimą. ES sudarytų geresnes nuoseklaus atsako ir sinergijų galimybes ir nutrauktų teminę ir geografinę izoliaciją.

Nebeliktų dubliavimosi, visų pirma, tarp galiojančios partnerystės priemonės ir vystomojo bendradarbiavimo finansinės priemonės, susijusio su novatorišku bendradarbiavimu su labiau pažengusiomis besivystančiomis šalimis, ir tarp geografinių ir teminių programų (t. y. Europos plėtros fondo geografinių programų ir vystomojo bendradarbiavimo finansinės priemonės teminių programų).

2018 m. balandžio 25 d. Reglamentavimo patikros valdyba išnagrinėjo poveikio vertinimą ir pateikė teigiamą nuomonę su išlygomis³⁸, kad vertinimas turėtų būti pakoreguotas įtraukiant valdybos rekomendacijas dėl tam tikrų aspektų. Dėl to vertinimas buvo peržiūrėtas siekiant:

- pateikti daugiau informacijos apie naujos priemonės valdymo struktūrą, įskaitant informaciją apie sprendimų priėmimo procedūras;
- išsamiau paaiškinti keletą finansavimo klausimų, įskaitant pagrindinius finansavimo kriterijus, lėšų rezervavimą regionams ir teminėms sritims ir valstybių narių įnašus Europos plėtros fondui finansuoti, ir
- patikslinti, kaip veiks būsimos stebėsenos ir vertinimo sistemos.

Valdybos nuomonė ir su ja susiję poveikio vertinimo pakeitimai išsamiau aprašyti poveikio vertinimo 1 priede.

• **Supaprastinimas**

Komisijos daugiametės finansinės programos prioritetą yra supaprastinti reglamentavimo aplinką.

Sujungus kelias priemones į vieną plataus masto priemonę bus galima racionalizuoti valdymo ir priežiūros sistemas ir taip sumažinti ES institucijoms ir valstybėms narėms tenkančią administracinę naštą. Vietoje dėmesio daugybiniam programavimo procesams diskusijose būtų daugiau susitelkta į politinius tikslus ir bendradarbiavimą su išorės partneriais. Be to, veiksmų, kuriems skiriamas sudėtinis skirtingų Sąjungos programų finansavimas, auditas bus atliekamas tik vieną kartą, aprėpiant visas susijusias programas ir atitinkamas pagal jas taikomas taisykles.

Supaprastinimas nereiškia, kad sumažės tikrinimas ar atskaitomybė. Būtų visiškai išlaikyta tarpinstitucinė pusiausvyra. Be to, padidėtų Europos Parlamento biudžeto valdymo ir tikrinimo įgaliojimai, nes į ES biudžetą būtų įtraukta veikla, kuri šiuo metu yra finansuojama iš Europos plėtros fondo.

Taisyklių derinimo požiūriu, į naująją priemonę įtraukus Bendro įgyvendinimo reglamento nuostatas bus sudarytas nuoseklus visų jos komponentų dalių principų rinkinys, todėl partneriams bei vykdyto atstovams bus lengviau šiuos principus suprasti.

• **Pagrindinės teisės**

ES grindžiama ryžtingu įsipareigojimu skatinti ir ginti pagrindines teises, žmogaus teises, demokratijos ir teisinės valstybės principus. Ji aktyviai remia šias teises ir principus ne tik savo valstybėse narėse, bet ir bendradarbiaudama su trečiosiomis valstybėmis.

³⁸ [nuoroda]

Šiuo reglamentu pakeičiama galiojanti Europos demokratijos ir žmogaus teisių rėmimo priemonė ir remiamos intervencinės priemonės trečiosiose valstybėse žmogaus teisių, pagrindinių laisvių ir demokratijos srityse. Be to, pagal pasiūlymą numatyta remti pilietinę visuomenę kaip veiksmingą politinių reformų ir žmogaus teisių gynimo jėgą.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

2018 m. gegužės 2 d. Komunikate³⁹ Europos Komisija pasiūlė Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonei 2021–2027 m. laikotarpiu skirti 89 200 000 000 eurų (dabartinėmis kainomis).

5. KITI ELEMENTAI

- **Siūlomo reglamento indėlis vykdant Sąjungos įsipareigojimą kovoti su klimato kaita**

Vykdant įsipareigojimus, priimtus pagal Paryžiaus susitarimą, ir siekiant Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslų šis reglamentas turėtų padėti į Sąjungos politiką įtraukti veiksmus klimato kaitos srityje. Kova su klimato kaita yra vienas didžiausių pasaulyje kylančių uždavinių, kuriam spręsti būtina imtis skubių veiksmų nacionaliniu ir tarptautiniu lygmenimis. Šiomis aplinkybėmis Sąjungos tikslas – kovai su klimato kaita skirti ne mažiau kaip 25 proc. jos biudžeto. Siekiant prisidėti prie šio tikslo siekimo numatoma, kad vykdant veiksmus pagal šį reglamentą 25 proc. jo bendrojo finansinio paketo bus skiriama su klimatu susijusiems tikslams.

- **Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Komisija vykdys reguliarią savo veiksmų stebėseną ir atliks pažangos siekiant rezultatų apžvalgą. Pagal 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstitucinio susitarimo⁴⁰ 22 ir 23 dalis, kuriose trys institucijos patvirtina, kad galiojančių teisės aktų ir vykdomos politikos vertinimai turėtų būti tolesnių veiksmų pasirinkimo poveikio vertinimų pagrindas, Komisija atliks tarpinį ir galutinį vertinimus. Per vertinimus, remiantis susijusiais rodikliais, bus nustatytas vietinis priemonės poveikis ir išanalizuota, koku mastu priemonė gali būti laikoma aktualia, efektyvia, veiksminga, kuriančia pakankamą ES pridėtinę vertę ir derančia su kitų kryptų ES politika. Į vertinimus bus įtraukta įgyta patirtis, padėsianti nustatyti problemas ar veiksmų arba jų rezultatų tobulinimo galimybes, taip pat padidinti jų poveikį.

Europos Parlamentas ir Taryba bus supažindinti su vertinimų išvadomis ir pastabomis.

Pažanga bus stebima remiantis rodikliais, kurie bus suderinti su pasiūlymo tikslais. Nuo 2022 m. Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai teiks metinę šio reglamento tikslų įgyvendinimo ataskaitą.

Vertinimai bus atliekami laiku, kad jų rezultatus būtų galima panaudoti priimanant sprendimus. Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonė turėtų būti vertinama, kai bus pakankamai informacijos apie jos veikimą.

³⁹ COM(2018) 321, 2018 5 2.

⁴⁰ 2016 m. balandžio 13 d. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinis susitarimas dėl geresnės teisėkūros (OL L 123, 2016 5 12, p. 1–14).

- **Geografinė taikymo sritis ir trečiųjų valstybių dalyvavimas**

Siūlomo reglamento geografinė taikymo sritis yra pasaulinio masto. Dėl šios priežasties įvairūs subjektai iš valstybių narių ir už Sąjungos ribų gali pasinaudoti lėšomis pagal šį reglamentą ir (arba) tapti partneriais jas įsisavinant.

Kalbant apie lėšų gavėjus už Sąjungos ribų, besivystančių šalių ir teritorijų, kurios yra pagrindinės paramos pagal šį reglamentą gavėjos, subjektai atitinka reikalavimus gauti Sąjungos finansavimą. Kitos trečiosios valstybės taip pat gali atitikti reikalavimus gauti finansavimą, jei laikomasi šio pasiūlymo 24 straipsnyje nustatytų sąlygų, kurios yra suderintos su Sąjungos tarptautiniais įsipareigojimais dėl pagalbos veiksmingumo, visų pirma EBPO rekomendacijomis dėl atsiejimo⁴¹ ir 2016 m. Nairobi aukšto lygio forume priimtais įsipareigojimais. 24 straipsnyje nustatyta, kad paprastai išsivysčiusių trečiųjų valstybių subjektai lėšų pagal šį reglamentą gavėjais gali būti tik jei sudaromos abipusės galimybės pasinaudoti jų pačių parama vystymuisi, pripažįstamos Komisijos sprendimu. Stabilumo ir taikos, žmogaus teisių ir demokratijos programas, taip pat greitojo reagavimo veiksmus gali vykdyti visų šalių subjektai, nes Sąjunga yra suinteresuota, kad jie būtų vykdomi kuo plačiau, atsižvelgiant į pasaulinę veiksmų taikymo sritį, sudėtingas aplinkybes, kuriomis parama yra teikiama, ir būtinybę veikti kuo skubiau. Tarptautinės organizacijos taip pat atitinka reikalavimus gauti Sąjungos finansavimą.

Dėl partnerių už Sąjungos ribų pasirinkimo, Komisija gali nuspręsti bendradarbiauti su tarptautinėmis organizacijomis, šalimis partnerėmis arba kitų trečiųjų valstybių subjektais, taikydama netiesioginį valdymą, skirtą konkrečiam veiksmui įgyvendinti, jei tai atitinka Sąjungos interesus ir tokio veiksmo tikslus ir jei laikomasi Finansiniame reglamente nustatytų taisyklių ir sąlygų. Šis pasirinkimas turėtų būti patvirtintas Komisijos sprendimu. Be to, valstybės narės ir trečiosios valstybės gali prisidėti prie Išorės veiksmų garantijos įgyvendinimo, todėl jų subjektai galėtų tapti reikalavimus atitinkančiomis garantijos įgyvendinimo šalimis. Trečiosioms valstybėms, kurios nėra Europos ekonominės erdvės susitarimo susitariančiosios šalys, reikalingas išankstinis Komisijos patvirtinimas paramai gauti. Komisijos ir trečiosios valstybės susitarime turėtų būti nustatytos tokios paramos sąlygos.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

I ANTRAŠTINĖ DALIS. BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnyje („Dalykas“) apibrėžiama reglamentu sukuriamą priemonę – vieną iš ES išorės veiksmų programų.

2 straipsnyje („Apibrėžtys“) pateikiamos pagrindinių reglamente vartojamų terminų apibrėžtys.

3 straipsnyje („Tikslai“) nustatomas bendrasis tikslas, taikomas visiems Priemonės ramsčiams, ir konkretūs tikslai.

⁴¹

2014 m. rugpjūčio 12 d. peržiūrėtos Paramos vystymuisi komiteto rekomendacijos dėl oficialios paramos vystymuisi mažiausiai išsivysčiusioms šalims ir labai įsiskolinusioms neturtingoms šalims atsiejimo (DCD/DAC(2014)37/FINAL).

4 straipsnyje („Taikymo sritis ir struktūra“) aprašomi įvairūs Priemonės komponentai: geografinis, teminis ir greitojo reagavimo. Jame nustatoma kiekvieno komponento geografinė ir materialinė taikymo sritis ir paaiškinamas šių komponentų ryšys.

Geografinį komponentą sudaro geografinės programos, skirtos Europos kaimynystės, Užsachario Afrikos, Azijos ir Ramiojo vandenyno, Šiaurės ir Pietų Amerikos ir Karibų jūros regionų šalims. Kaimynystės regiono šalys išvardytos I priede; sąrašas naudotinas kaip pagrindas gretimuose regionuose esančioms šalims apibrėžti. Kitos šalys priskiriamos įprastinėms geografinėms sritims. Geografinių programų materialinė taikymo sritis ir bendradarbiavimo sritys nustatytos II priede.

Pagal teminį komponentą dėmesys sutelkiamas į visuotinius uždavinius, visų pirma, per specialias temines žmogaus teisių ir demokratijos, pilietinės visuomenės organizacijų, stabilumo ir taikos, taip pat visuotinių uždavinių programas, pagal kurias aprėpiami tokie klausimai, kaip sveikata, švietimas ir mokymas, moterys ir vaikai, deramas darbas ir socialinė apsauga, kultūra, migracija, aplinka ir klimato kaita, tvarioji energetika, tvarus ir integracinis augimas, privatusis sektorius ir vietos valdžios institucijos. Šios programos papildo geografinės programos ir yra vykdomos visame pasaulyje. Teminių programų materialinė taikymo sritis, visų pirma intervencinių priemonių sritys, nustatytos III priede.

Greitojo reagavimo komponentas skirtas greitojo reagavimo pajėgumams krizių valdymo, konfliktų prevencijos ir taikos kūrimo srityse; atsparumo didinimo ir humanitarinės pagalbos bei vystymosi veiksmų susiejimo srityje, taip pat užsienio politikos veiksmų poreikių ir prioritetų srityje. Šio komponento programos taip pat vykdomos visame pasaulyje. Intervencinių priemonių sritys apibrėžtos IV priede. Pagal šį komponentą programavimas nereikalingas; priemonė įgyvendinama tiesiogiai priimant išimtinės paramos priemones, veiksmų planus ir atskiras priemones.

5 straipsnyje („Suderinamumas, nuoseklumas ir papildomumas“) paaiškinamas šios Priemonės ir kitų išorės veiksmų priemonių ryšys ir jos sąsajos su ES vidaus programomis bei nuoseklumas.

6 straipsnyje („Biudžetas“) nurodomas bendras Priemonės finansinis paketas ir pateikiamas išsamus suskaidymas pagal geografinės sritis, temines programas ir greitojo reagavimo veiksmus. Jame taip pat nurodomas rezervas naujiems uždaviniams ir prioritetams, dėl kurio gali padidėti straipsnyje nurodytos sumos.

7 straipsnyje („Politikos sistema“) nurodoma bendra politikos sistema, skirta šiai Priemonei įgyvendinti. Galiojančiais susitarimais, strategijomis, išvadomis, rezoliucijomis ir kitais panašiais dokumentais nustatoma politika, kuria grindžiamas Priemonės įgyvendinimas.

8 straipsnyje („Bendrieji principai“) išvardijami visai Priemonei taikomi įvairūs principai, kaip antai, demokratijos, teisinės valstybės, pagarbos žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms, teisėmis grindžiamo požiūrio, bendradarbiavimo, dialogo, partnerystės, vystymosi veiksmingumo, klimato kaitos aspekto įtraukimo, aplinkos apsaugos ir lyčių lygybės principai. Straipsnyje taip pat pabrėžiama, kad reikia bendradarbiauti su valstybėmis narėmis. Kartu nustatyta prievolė informuoti Europos Parlamentą ir reguliariai keistis informacija, kuri Komisijai ir Europos Parlamentui leistų reguliariai aptarti vykdomą politiką ir Priemonės įgyvendinimą.

9 straipsniu („Karinių subjektų pajėgumų stiprinimas remiant vystymąsi ir saugumą vystymosi labui“) siekiama nustatyti su saugumu susijusios veiklos, kuri gali būti remiama pagal šią Priemonę, ir veiklos, kuri negali būti finansuojama iš ES biudžeto, skiriamąsias ribas.

II ANTRAŠTINĖ DALIS. PRIEMONĖS ĮGYVENDINIMAS

II antraštinę dalį sudaro skyriai, susiję su Priemonės įgyvendinimu, įskaitant daugiamečių programavimą.

I skyrius („Programavimas“, 10–15 straipsniai) apima įvairias nuostatas dėl daugiamečio programavimo, visų pirma bendrą požiūrį, konkrečius geografinių programų principus, geografinių ir teminių programų programavimo dokumentų turinį ir jų priėmimo tvarką. 15 straipsnyje nustatoma, kaip veikia rezervas naujiems uždaviniams ir prioritetams.

II skyriuje („Konkrečios kaimynystės regionui skirtos nuostatos“, 16–18 straipsniai) pateikiamos kaimynystės regionui skirtos konkrečios taisyklės, visų pirma dėl asignavimų skyrimo kriterijų, veiklos rezultatais grindžiamo požiūrio ir tarpvalstybinio bendradarbiavimo.

III skyriuje („Veiksmų planai, priemonės ir įgyvendinimo metodai“, 19–25 straipsniai) pateikiamos nuostatos, kuriomis dėl specialaus išorės veiksmų pobūdžio papildomas Finansinis reglamentas. 25 straipsnyje pateikiamos nuostatos, kurios yra būtinos norint integruoti EPF lankstumo aspektus.

IV skyriuje („EDVF+, biudžeto garantijos ir finansinė parama trečiosioms valstybėms“, 26–30 straipsniai) sujungiamos ir pakeičiamos galiojančios nuostatos dėl Europos darnaus vystymosi fondo, išorės skolinimo įgaliojimo ir Išorės veiksmų garantijų fondo.

V skyriuje („Stebėsena, ataskaitų teikimas ir vertinimas“, 31 ir 32 straipsniai) pateikiamos nuostatos dėl rodiklių ir rezultatų sistemų, taikytinų stebint ir vertinant išorės veiksmus, ir dėl metinės ataskaitos bei tarpinės ir galutinės vertinimo ataskaitų.

III ANTRAŠTINĖ DALIS. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

III antraštinė dalis (33–41 straipsniai) iš esmės apima vidaus politikos programų nuostatas, susijusias su instituciniais klausimais, informavimu, komunikacija ir viešiniu, panaikinimu ir įsigaliojimu. Įtraukiama nukrypti leidžianti nuostata dėl matomumo, sąlyga dėl Europos išorės veiksmų tarnybos ir nuostatos dėl šalių ar teritorijų, kurioms reglamentas netaikomas, dalyvavimo.

Šios antraštinės dalies 34 straipsnis apima naudojamąsi deleguotaisiais įgaliojimais, susijusiais su atidėjinių norma (26 straipsnio 3 dalyje nurodyti deleguotieji įgaliojimai), bendradarbiavimo ir intervencinių priemonių sritimis, nustatytomis II, III ir IV prieduose (4 straipsnio 6 dalyje nurodyti deleguotieji įgaliojimai), „Europos darnaus vystymosi fondo +“ veiklos prioritetinėmis sritimis ir to fondo valdymu, nustatytais V ir VI prieduose (27 straipsnio 9 dalyje nurodyti deleguotieji įgaliojimai), ir VII priede nustatytais rodikliais, taip pat stebėsenos ir vertinimo sistemos sukūrimu (31 straipsnio 9 dalyje nurodyti deleguotieji įgaliojimai).

Kitas svarbus aspektas yra susijęs su komiteto procedūra: 35 straipsniu pagal Reglamentą (ES) Nr. 182/2011 įsteigiamas Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo komitetas. Viena komiteto funkcijų – teikti nuomonę dėl daugiamečio programavimo dokumentų ir metinių darbo programų (veiksmų planai ir priemonės).

Prie pasiūlymo pridedami septyni priedai:

- I priedas. Šalių ir teritorijų, priklausančių kaimynystės regionui, sąrašas
- II priedas. Bendradarbiavimo pagal geografines programas sritys
- III priedas. Teminių programų intervencinių priemonių sritys
- IV priedas. Greitojo reagavimo veiksmų intervencinių priemonių sritys
- V priedas. „Europos darnaus vystymosi fondo +“ operacijų prioritetinės sritys
- VI priedas. „Europos darnaus vystymosi fondo +“ valdymas
- VII priedas. Rezultatų rodiklių sąrašas

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS**dėl Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonės**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 209 ir 212 straipsnius ir 322 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę⁴²,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę⁴³,

atsižvelgdami į Audito Rūmų nuomonę⁴⁴,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

- (1) programos „Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonė“ (toliau – Priemonė) bendrasis tikslas turėtų būti visame pasaulyje išsaugoti ir skatinti Sąjungos vertybes ir interesus siekiant Sąjungos išorės veiksmų tikslų ir laikantis jų principų, kaip nustatyta Europos Sąjungos sutarties 3 straipsnio 5 dalyje ir 8 ir 21 straipsniuose;
- (2) pagal Europos Sąjungos sutarties 21 straipsnį Sąjunga užtikrina savo išorės veiksmų įvairių sričių, taip pat jų ir kitų savo politikos kryptių nuoseklumą ir siekia aukšto lygio bendradarbiavimo visose tarptautinių santykių srityse. Šiuo reglamentu numatyta veiksmų įvairovė turėtų padėti siekti tame Sutarties straipsnyje nustatytų tikslų;
- (3) Europos Sąjungos sutarties 8 straipsnyje nustatyta, kad Sąjunga plėtoja ypatingus santykius su kaimyninėmis šalimis, siekdama sukurti Sąjungos vertybėmis grindžiamą gerovės ir geros kaimynystės erdvę, kuriai būdingi artimi ir taikūs bendradarbiavimo santykiai. Šiuo reglamentu turėtų būti padedama siekti to tikslo;
- (4) kaip nustatyta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 208 straipsnyje, Sąjungos vystomojo bendradarbiavimo politikos pagrindinis tikslas yra mažinti, o ilgainiui ir panaikinti skurdą. Įgyvendinant ES vystomojo bendradarbiavimo politiką taip pat prisidedama prie ES išorės veiksmų tikslų, nustatytų Europos Sąjungos sutarties 21 straipsnio 2 dalies d punkte – visų pirma skatinti besivystančių šalių ekonominį, socialinį ir aplinkos apsaugos tvarų vystymąsi, pirmiausia siekiant panaikinti skurdą;

⁴² OL C , , p. .

⁴³ OL C , , p. .

⁴⁴ [nuoroda]

- (5) Sąjunga užtikrina politikos suderinamumą vystymosi labui, kaip to reikalaujama pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 208 straipsnį. Sąjunga turėtų atsižvelgti į įtakos besivystančioms šalims galinčius turėti vystomojo bendradarbiavimo tikslus savo įgyvendinamos politikos srityse, nes šie tikslai bus pagrindinis strategijos siekiant darnaus vystymosi tikslų, kurie yra apibrėžti 2015 m. rugsėjo mėn. Jungtinių Tautų priimtoje Darnaus vystymosi darbotvarkėje iki 2030 m.⁴⁵ (toliau – Darbotvarkė iki 2030 m.), elementas. Norint užtikrinti politikos suderinamumą darnaus vystymosi labui, įtvirtintą Darbotvarkėje iki 2030 m., reikia atsižvelgti į visų sričių politikos poveikį darniam vystymuisi visais lygmenimis: nacionaliniu, ES vidaus, kitų šalių vidaus ir pasauliniu;
- (6) pagal šią Priemonę numatoma imtis veiksmų, kuriais būtų remiami tie tikslai ir išorės veiksmų politika, be to, remiamasi veiksmais, kuriems parama anksčiau buvo skiriama pagal Reglamentą (ES) Nr. 233/2014⁴⁶; 11-ąją Europos plėtros fondo (EPF) vidaus susitarimą⁴⁷ ir Įgyvendinimo reglamentą⁴⁸; Reglamentą (ES) Nr. 232/2014⁴⁹; Reglamentą (ES) Nr. 230/2014⁵⁰; Reglamentą (ES) Nr. 235/2014⁵¹; Reglamentą (ES) Nr. 234/2014⁵²; Reglamentą (Euratomas) Nr. 237/2014⁵³; Reglamentą (ES) Nr. 236/2014⁵⁴; Sprendimą Nr. 466/2014/ES; Reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 480/2009⁵⁵ ir Reglamentą (ES) 2017/1601⁵⁶;
- (7) šį veiksmą vykdant pasauliniu mastu reikia vadovautis taisyklėmis grindžiama pasauline tvarka, kurios pagrindinis principas – daugiašališkumas, o branduolys – Jungtinės Tautos. Darbotvarkė iki 2030 m., Paryžiaus susitarimas dėl klimato kaitos⁵⁷

⁴⁵ „Keiskime mūsų pasaulį. Darnaus vystymosi darbotvarkė iki 2030 m.“, 2015 m. rugsėjo 25 d. priimta Jungtinių Tautų aukščiausiojo lygio susitikime darnaus vystymosi klausimais (A/RES/70/1).

⁴⁶ 2014 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 233/2014, kuriuo nustatoma vystomojo bendradarbiavimo finansavimo priemonė 2014–2020 m. laikotarpiui (OL L 77, 2014 3 15, p. 44).

⁴⁷ Taryboje posėdžiavusių Europos Sąjungos valstybių narių vyriausybių atstovų vidaus susitarimas dėl Europos Sąjungos pagalbos finansavimo pagal 2014–2020 m. daugiametę finansinę programą vadovaujantis AKR ir ES partnerystės susitarimu ir dėl finansinės paramos skyrimo užjūrio šalims ir teritorijoms, kurioms taikoma Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo ketvirtoji dalis (OL L 210, 2013 8 6, p. 1).

⁴⁸ 2015 m. kovo 2 d. Tarybos reglamentas (ES) 2015/322 dėl 11-ojo Europos plėtros fondo įgyvendinimo (OL L 58, 2015 3 3, p. 1).

⁴⁹ 2014 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 232/2014, kuriuo sukuriamas Europos kaimynystės priemonė (OL L 77, 2014 3 15, p. 27).

⁵⁰ 2014 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 230/2014, kuriuo nustatoma priemonė, kuria prisidedama prie stabilumo ir taikos (OL L 77, 2014 3 15, p. 1).

⁵¹ 2014 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 235/2014, kuriuo nustatoma demokratijos ir žmogaus teisių rėmimo visame pasaulyje finansavimo priemonė (OL L 77, 2014 3 15, p. 85).

⁵² 2014 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 234/2014, kuriuo nustatoma bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis partnerystės priemonė (OL L 77, 2014 3 15, p. 77).

⁵³ 2013 m. gruodžio 13 d. Tarybos reglamentas (Euratomas) Nr. 237/2014, kuriuo nustatoma bendradarbiavimo branduolinės saugos srityje priemonė (OL L 77, 2014 3 15, p. 109).

⁵⁴ Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 236/2014, kuriuo nustatomos bendros Sąjungos išorės veiksmų finansavimo priemonių įgyvendinimo taisyklės ir procedūros (OL L 77, 2014 3 15, p. 95).

⁵⁵ 2009 m. gegužės 25 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 480/2009, įsteigiantis Išorės veiksmų garantijų fondą (OL L 145, 2009 6 10, p. 10).

⁵⁶ 2017 m. rugsėjo 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1601, kuriuo sukuriamas Europos darnaus vystymosi fondas (EDVF), EDVF garantija ir EDVF garantijų fondas.

⁵⁷ Pasirašyta 2016 m. balandžio 22 d. Niujorke.

ir Adis Abebos veiksmų darbotvarkė⁵⁸ yra tarptautinės bendruomenės atsakas į visuotinius uždavinius ir tendencijas, susijusius su darniu vystymusi. Iš esmės pagrįsta darnaus vystymosi tikslais, Darbotvarkė iki 2030 m. yra pokyčius skatinantis pagrindas pasauliniu mastu naikinti skurdą ir siekti darnaus vystymosi. Tai yra visuotinio masto, išsami bendra veiksmų programa, taikoma Sąjungai, jos valstybėms narėms ir jos partnerėms. Joje užtikrinama darnaus vystymosi ekonominių, socialinių ir su aplinka susijusių aspektų pusiausvyra ir pripažįstamos jos tikslų ir siektinų reikšmių tarpusavio sąsajos. Darbotvarkės iki 2030 m. tikslas – nė vieno nepalikti nuošalyje. Darbotvarkės iki 2030 m. įgyvendinimas bus glaudžiai koordinuojamas su kitais atitinkamais Sąjungos tarptautiniais įsipareigojimais. Įgyvendinant veiksmus pagal šį reglamentą turėtų būti skiriama ypač daug dėmesio darnaus vystymosi tikslų tarpusavio sąsajoms ir integruotiems veiksams, kuriais galima suderintai siekti papildomos naudos ir kelių tikslų;

- (8) įgyvendinant šį reglamentą turėtų būti vadovaujamasi penkiais prioritetais, nustatytais Visuotinėje Europos Sąjungos užsienio ir saugumo politikos strategijoje (toliau – Visuotinė strategija)⁵⁹, pristatytoje 2016 m. birželio 19 d., kurioje pateikiama Sąjungos vizija ir, palaikant partnerystę su kitais, vykdomų bendrų ir atsakingų išorės veiksmų pagrindas, siekiant skleisti Sąjungos vertybes ir užtikrinti interesus. Sąjunga turėtų stiprinti partnerystės ryšius, skatinti dialogą politikos klausimais ir bendrai spręsti visuotinius susirūpinimą keliančius uždavinius. Jos veiksmais turėtų būti remiami Sąjungos interesai ir vertybės visais aspektais, įskaitant taikos išsaugojimą, konfliktų prevenciją, tarptautinio saugumo stiprinimą, pagrindinių neteisėtos migracijos priežasčių šalinimą ir pagalbą gyventojams, šalims ir regionams, nukentėjusiems nuo gaivalinių nelaimių ar žmogaus sukeltų nelaimių, prekybos politikos, ekonominės diplomatijos ir ekonominio bendradarbiavimo rėmimą, skaitmeninių sprendimų ir technologijų skatinimą bei Sąjungos politikos tarptautinio aspekto stiprinimą. Gindama savo interesus Sąjunga turėtų laikytis aukštų socialinių ir aplinkos standartų, teisinės valstybės, tarptautinės teisės ir žmogaus teisių apsaugos principų ir juos skatinti;
- (9) 2017 m. birželio 7 d. pasirašytame naujame Europos konsensuse dėl vystymosi (toliau – Konsensusas)⁶⁰ nustatyta bendro požiūrio į Sąjungos ir jos valstybių narių vystomąjį bendradarbiavimą, siekiant įgyvendinti Darbotvarkę iki 2030 m. ir Adis Abebos veiksmų darbotvarkę, sistema. Vystomojo bendradarbiavimo politikos esmė – panaikinti skurdą, kovoti su diskriminacija ir nelygybe, nė vieno nepalikti nuošalyje ir didinti atsparumą;
- (10) kad būtų įgyvendinta nauja tarptautinė sistema, nustatyta Darbotvarkėje iki 2030 m., Visuotinėje strategijoje ir Konsensuse, šiuo reglamentu turėtų būti siekiama didinti Sąjungos išorės veiksmų suderinamumą ir veiksmingumą, per supaprastintą priemonę sutelkiant pastangas į geresnį įvairių sričių išorės veiksmų politikos įgyvendinimą;

⁵⁸ 2015 m. birželio 16 d. priimta ir 2015 m. liepos 27 d. Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos patvirtinta rezoliucija „Trečiosios tarptautinės vystymosi finansavimo konferencijos Adis Abebos veiksmų darbotvarkė“ (A/RES/69/313).

⁵⁹ „Bendra vizija, bendri veiksmai: stipresnė Europa. Visuotinė Europos Sąjungos užsienio ir saugumo politikos strategija“, 2016 m. birželio mėn.

⁶⁰ 2017 m. birželio 8 d. Tarybos, Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybių atstovų, Europos Parlamento ir Europos Komisijos bendras pareiškimas „Naujasis Europos konsensusas dėl vystymosi „Mūsų pasaulis, mūsų orumas, mūsų ateitis“.

- (11) atsižvelgiant į Visuotinę strategiją ir 2015 m. kovo 18 d. priimtą Sendajaus nelaimių rizikos mažinimo programą (2015–2030 m.)⁶¹, reikėtų pripažinti, kad nuo reagavimo į krizes ir izoliacijos reikia pareiti prie labiau struktūriško ilgalaikio požiūrio, pagal kurį būtų veiksmingiau reaguojama į nestabilumo padėtį, gaivalines ir žmogaus sukeltas nelaimes ir užsitęsusias krizes. Reikia atkreipti didesnę dėmesį ir siekti bendro požiūrio į rizikos mažinimą, prevenciją, padarinių švelninimą ir pasirengimą; taip pat reikia dėti daugiau pastangų skatinant greitą atsaką ir ilgalaikį atsigavimą. Todėl šiuo reglamentu turėtų būti prisidedama prie atsparumo didinimo ir humanitarinės pagalbos susiejimo su veiksmais vystymosi srityje vykdant greitojo reagavimo veiksmus;
- (12) atsižvelgiant į Sąjungos tarptautinius įsipareigojimus dėl vystymosi veiksmingumo, kurie 2011 m. priimti Busane, 2016 m. atnaujinti Nairobi aukšto lygio forume ir priminti Konsensuse, Sąjungos vystomojo bendradarbiavimo srityje turėtų būti taikomi vystymosi veiksmingumo principai – besivystančių šalių atsakomybė už savo vystymosi prioritetus, dėmesio sutelkimas į rezultatus, įtraukų vystymosi partnerysčių kūrimas, skaidrumas ir atskaitomybė;
- (13) pagal darnaus vystymosi tikslus, šiuo reglamentu turėtų būti prisidedama prie sustiprintos stebėsenos ir ataskaitų teikimo, daugiausia dėmesio skiriant rezultatams (įskaitant produktus, rezultatus ir poveikį) šalyse partnerėse, gaunančiose Sąjungos išorės finansinę paramą. Visų pirma, kaip sutarta Konsensuse, tikimasi, kad vykdant veiksmus pagal šį reglamentą 20 proc. oficialios paramos vystymuisi, finansuojamos pagal šį reglamentą, bus skiriama socialinei įtraukčiai ir žmogaus socialinei raidai, įskaitant lyčių lygybę ir moterų įgalėjimą;
- (14) kai įmanoma ir tikslinga, Sąjungos išorės veiksmų rezultatus reikėtų stebėti ir vertinti remiantis iš anksto apibrėžtais, skaidriais ir konkrečiai šaliai skirtais išmatuojamais rodikliais, pritaikytais prie Priemonės ypatybių ir tikslų, ir, pageidautina, pagrįstais šalies partnerės rezultatų sistema;
- (15) šiuo reglamentu turėtų būti prisidedama prie bendro Sąjungos tikslo – Darbotvarkės iki 2030 m. įgyvendinimo laikotarpiu oficialiai paramai vystymuisi skirti 0,7 proc. bendrųjų nacionalinių pajamų. Atsižvelgiant į tai, bent 92 proc. finansavimo pagal šį reglamentą turėtų būti skiriama veiksams, parengtiems užtikrinant atitiktį Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos Paramos vystymuisi komiteto nustatytiems oficialios paramos vystymuisi kriterijams;
- (16) siekiant užtikrinti, kad ištekliai būtų skiriami tam, kam jų labiausiai reikia, ypač mažiausiai išsivysčiusioms šalims ir šalims, kuriose yra nestabili padėtis ir vyksta konfliktai, šis reglamentas turėtų padėti įgyvendinti bendrą tikslą – Darbotvarkės iki 2030 m. įgyvendinimo laikotarpiu mažiausiai išsivysčiusioms šalims skirti 0,20 proc. Sąjungos bendrųjų nacionalinių pajamų;
- (17) šiuo reglamentu turėtų būti atsižvelgiama į poreikį daugiau dėmesio skirti strateginiams prioritetams tiek geografinė prasme – Europos kaimynystės regionui ir Afrikai, taip pat nestabilioms ir skurdžiausioms šalims, – tiek temine prasme – saugumui, migracijai, klimato kaitai ir žmogaus teisėms;
- (18) šiuo reglamentu turėtų būti remiamas 2015 m. peržiūrėtos Europos kaimynystės politikos įgyvendinimas ir regioninio bendradarbiavimo sistemų, kaip antai tarpvalstybinio bendradarbiavimo ir atitinkamų makroregioninių ir jūrų baseinų

⁶¹ 2015 m. kovo 18 d. priimta ir 2015 m. birželio 3 d. Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos patvirtinta „Sendajaus nelaimių rizikos mažinimo programa“ (A/RES/69/283).

strategijų ir politikos išorinių aspektų, įgyvendinimas. Tomis iniciatyvomis sukuriama politinis pagrindas, kuriuo remiantis galima plėtoti tarpusavio atskaitomybės, bendrų įsipareigojimų ir atsakomybės principais grindžiamus santykius su šalimis partnerėmis ir jų tarpusavio santykius;

- (19) 2015 m. peržiūrėta Europos kaimynystės politika⁶² siekiama pagrindinių Sąjungos politikos prioritetų – stabilizuoti kaimynines šalis ir didinti jų atsparumą, visų pirma skatinant ekonominę plėtrą. Siekiant šio tikslo, pagal peržiūrėtą Europos kaimynystės politiką daugiausia dėmesio skiriama keturioms prioritetinėms sritims: gero valdymo, demokratijos, teisinės valstybės ir žmogaus teisių sritims, visų pirma sutelkiant dėmesį į aktyvesnį pilietinės visuomenės dalyvavimą; ekonominę plėtrą; saugumą; migraciją ir judumą, įskaitant pagrindinių neteisėtos migracijos ir priverstinio perkėlimo priežasčių šalinimą. Europos kaimynystės politikos skiriamasis požymis – diferenciacija ir didesnė abipusė atsakomybė, pripažįstant skirtingą dalyvavimo lygį ir atsižvelgiant į kiekvienos šalies interesus, susijusius su jos partnerystės su Sąjunga pobūdžiu ir prioritetais;
- (20) šiuo reglamentu turėtų būti remiamas modernizuoto asociacijos susitarimo su Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno (AKR) valstybių grupe įgyvendinimas ir sudaromos sąlygos ES ir jos AKR partneriams toliau kurti tvirtus aljansus dėl pagrindinių visuotinių uždavinių. Visų pirma šiuo reglamentu turėtų būti remiamas tolesnis glaudus Sąjungos ir Afrikos Sąjungos bendradarbiavimas, atsižvelgiant į bendrą Afrikos ir ES strategiją ir remiantis būsimu AKR ir ES susitarimu po 2020 m., be kita ko, laikantis žemyninio požiūrio į Afriką;
- (21) Sąjunga turėtų siekti kuo efektyviau naudoti turimus išteklius, kad jos išorės veiksmų poveikis būtų optimalus. Tai turėtų būti pasiekta užtikrinus Sąjungos išorės finansavimo priemonių, visų pirma Pasirengimo narystei paramos priemonės III⁶³, humanitarinės pagalbos priemonės⁶⁴, Sprendimo dėl užjūrio šalių ir teritorijų⁶⁵, Euratomo sutartimi pagrįstos Europos branduolinės saugos priemonės, kuria papildoma Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonė⁶⁶, bendros užsienio ir saugumo politikos ir naujai pasiūlytos Europos taikos priemonės⁶⁷, kuri yra finansuojama ne iš ES biudžeto, suderinamumą ir papildomumą ir kuriant sinergijas su kitų sričių Sąjungos politika ir programomis. Kai tinkama, tai apima suderinamumą su makrofinansine parama ir jos papildomumą. Kad bendrų intervencinių priemonių poveikis siekiant bendro tikslo būtų kuo didesnis, šiuo reglamentu turėtų būti leidžiama kartu naudoti ir pagal kitas Sąjungos programas skiriamą finansavimą, jei įnašais nekompensuojamos tos pačios išlaidos;

⁶² 2015 m. lapkričio 18 d. bendras komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos kaimynystės politikos peržiūra“.

⁶³ COM(2018) 465 *final*, Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl Pasirengimo narystei paramos priemonės (PNPP III) pasiūlymas.

⁶⁴ 1996 m. birželio 20 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1257/96 dėl humanitarinės pagalbos (OL L 163, 1996 7 2, p. 1).

⁶⁵ COM(2018) 461 *final*, Tarybos sprendimo dėl užjūrio šalių bei teritorijų ir Europos Sąjungos asociacijos ir Europos Sąjungos ir Grenlandijos bei Danijos Karalystės santykių (Užjūrio asociacijos sprendimas) pasiūlymas.

⁶⁶ COM(2018) 462 *final*, Tarybos reglamento dėl Euratomo sutartimi pagrįstos Europos branduolinės saugos priemonės, kuria papildoma Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonė, pasiūlymas.

⁶⁷ C(2018) 3800 *final*, Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai pasiūlymas Tarybai dėl Tarybos sprendimo dėl Europos taikos priemonės.

- (22) pagal šį reglamentą finansavimas turėtų būti skirtas veiksams pagal tarptautinį programos „Erasmus“ aspektą finansuoti, remiantis „Erasmus“ reglamentu⁶⁸;
- (23) pagal šį reglamentą finansuojami veiksmai turėtų būti įgyvendinami pagal geografinės programos, siekiant kuo labiau padidinti Sąjungos paramos poveikį ir priartinti Sąjungos veiksmus prie šalių partnerių ir gyventojų. Šį bendrą metodą, kai tinkama, reikėtų papildyti teminėmis programomis ir greitojo reagavimo veiksmais;
- (24) pagal Konsensuso Sąjunga ir jos valstybės narės, sutelkdamos savo išteklius ir pajėgumus, turėtų stiprinti bendrą programavimą, kad programų kolektyvinis poveikis būtų didesnis. Bendras programavimas turėtų būti grindžiamas šalių partnerių dalyvavimu, asignavimais ir atsakomybe. Sąjunga ir jos valstybės narės turėtų stengtis remti šalis partneres, kai tinkama, bendrai įgyvendindamos programas;
- (25) kadangi įgyvendinant šį reglamentą turėtų būti nuolat atsižvelgiama į demokratiją ir žmogaus teises, įskaitant lyčių lygybę ir moterų įgalėjimą, Sąjungos parama pagal žmogaus teisių ir demokratijos, taip pat pilietinės visuomenės organizacijų temines programas dėl jos visuotinio pobūdžio ir nepriklausomų veiksmų, kuriems nebūtinai atitinkamų trečiųjų valstybių vyriausybių ir valdžios institucijų sutikimas, turėtų atlikti konkrečią papildomąją funkciją;
- (26) pilietinės visuomenės organizacijoms turėtų būti priskiriama daug įvairių subjektų, kurių funkcijos ir įgaliojimai skiriasi, įskaitant visas nešališkai ir neprievarštinu būdu veikiančias nevalstybines, ne pelno organizacijas, į kurias žmonės buriasi siekdami bendrų politinių, kultūrinių, socialinių arba ekonominių tikslų ir idealų. Vietos, nacionaliniu, regioniniu ir tarptautiniu lygmenimis veiklą vykdančios organizacijos apima miesto ir kaimo vietovėse, oficialiai ir neoficialiai veikiančios organizacijos;
- (27) šiame reglamente nustatomas šios Priemonės finansinis paketas, kuris Europos Parlamentui ir Tarybai yra svarbiausias orientacinis dydis metinės biudžeto sudarymo procedūros metu, kaip apibrėžta 2013 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinio susitarimo dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo⁶⁹ 17 punkte;
- (28) atsižvelgiant į tai, kaip svarbu kovoti su klimato kaita vadovaujantis Sąjungos įsipareigojimais įgyvendinti Paryžiaus susitarimą ir pasiekti Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslus, šiuo reglamentu bus padedama įtraukti klimato politikos veiksmus į Sąjungos politiką ir pasiekti bendrąjį tikslą, kad 25 proc. ES biudžeto išlaidų būtų skiriama su klimatu susijusiems tikslams. Numatoma, kad vykdant veiksmus pagal šį reglamentą 25 proc. jo bendrojo finansinio paketo bus skiriama su klimatu susijusiems tikslams. Atitinkami veiksmai bus nustatyti įgyvendinant šį reglamentą, o bendras įnašas pagal šį reglamentą turėtų būti nagrinėjamas per atitinkamus vertinimus ir peržiūras;
- (29) būtina toliau stiprinti bendradarbiavimą migracijos srityje su šalimis partnerėmis, pasinaudojant gerai valdomos ir teisėtos migracijos nauda ir veiksmingai sprendžiant neteisėtos migracijos problemą. Toks bendradarbiavimas turėtų padėti užtikrinti tarptautinę apsaugą, šalinti pagrindines neteisėtos migracijos priežastis, gerinti sienų valdymą ir kovoti su neteisėta migracija, prekyba žmonėmis ir neteisėtu migrantų

⁶⁸ COM(2018) 367 *final*, Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo sukurama Sąjungos švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto programa „Erasmus“ ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1288/2013, pasiūlymas.

⁶⁹ OL C 373, 2013 12 20, p. 1.

gabenimu, kai tinkama, dirbti grąžinimo, readmisijos ir reintegracijos srityse, remiantis tarpusavio atskaitomybe ir visapusiškai laikantis su humanitarinėmis ir žmogaus teisėmis susijusių prievolių. Todėl trečiųjų valstybių veiksmingas bendradarbiavimas su Sąjunga šioje srityje turėtų būti neatskiriama šio reglamento bendrųjų principų dalis. Siekiant užtikrinti, kad teikiant paramą vystymuisi būtų padedama šalims partnerėms veiksmingiau valdyti migraciją, labai svarbus didesnis migracijos ir vystomojo bendradarbiavimo politikos suderinamumas. Šiuo reglamentu turėtų būti padedama laikytis labiau koordinuoto, visa apimančio ir struktūrizuoto požiūrio į migraciją kuo labiau didinant sinergiją ir darant būtiną įtaką;

- (30) šiuo reglamentu Sąjungai turėtų būti suteiktos galimybės reaguoti į su migracija susijusius uždavinius, poreikius ir galimybes taip papildant Sąjungos migracijos politiką. Šiuo tikslu ir nedarant poveikio nenumatytoms aplinkybėms tikimasi, kad siekiant šio reglamento tikslų 10 proc. viso finansinio paketo bus skirta pagrindinėms neteisėtoms migracijos ir priverstinio gyventojų perkėlimo priežastims šalinti, migracijos valdymui remti, įskaitant pabėgėlių ir migrantų teisių apsaugą;
- (31) šiam reglamentui turėtų būti taikomos Europos Parlamento ir Tarybos priimtos horizontaliosios finansinės taisyklės, grindžiamos Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 322 straipsniu. Šiomis Finansiniame reglamente nustatytomis taisyklėmis visų pirma yra nustatoma biudžeto sudarymo ir vykdymo (dotacijų, viešųjų pirkimų, apdovanojimų, netiesioginio vykdymo, finansinės paramos, paramos biudžetui, patikos fondų, finansinių priemonių ir biudžeto garantijų forma) procedūra ir numatoma finansų pareigūnų atsakomybės kontrolė. Pagal SESV 322 straipsnio nuostatas priimtos taisyklės taip pat yra susijusios su Sąjungos biudžeto apsauga tais atvejais, kai esama visuotinių teisinės valstybės principo taikymo valstybėse narėse ir trečiojoiose valstybėse trūkumų, nes teisinės valstybės principo laikymasis yra būtina patikimo finansų valdymo ir veiksmingo ES finansavimo sąlyga;
- (32) šiame reglamente numatytos finansavimo rūšys ir įgyvendinimo metodai turėtų būti pasirenkami pagal tai, ar jais galima pasiekti konkrečius veiksmų tikslus ir užtikrinti rezultatus, atsižvelgiant visų pirma į kontrolės išlaidas, administracinę naštą ir numatomą neatitikties riziką. Taip pat turėtų būti atsižvelgiama į fiksuotųjų sumų, fiksuotųjų normų ir vieneto įkainių naudojimo galimybes ir į su išlaidomis nesusijusį finansavimą, kaip nurodyta Finansinio reglamento 125 straipsnio 1 dalyje;
- (33) sėkmingai veikiančiu pirmtaku EDVF⁷⁰ grindžiamas naujasis „Europos darnaus vystymosi fondas +“ (toliau – EDVF+) turėtų būti laikomas integruotu finansiniu paketu, užtikrinančiu finansavimo pajėgumus visame pasaulyje dotacijų, biudžeto garantijų ir finansinių priemonių forma. Iš EDVF+ turėtų būti remiamas Išorės investicijų planas ir sujungiamos derinimo ir biudžeto garantijų operacijos, kurioms taikoma Išorės veiksmų garantija, įskaitant operacijas, aprėpiančias su skolinimo operacijomis susijusią valstybės riziką, kurios anksčiau buvo vykdomos pagal Europos investicijų bankui suteiktą išorės skolinimo įgaliojimą. Atsižvelgiant į vaidmenį pagal Sutartį ir patirtį, įgytą pastaraisiais dešimtmečiais remiant įvairių sričių Sąjungos politiką, Europos investicijų bankas ir toliau turėtų būti Komisijos įprastas partneris vykdant operacijas pagal Išorės veiksmų garantiją;
- (34) EDVF+ turėtų būti siekiama remti investicijas, kuriomis būtų prisidedama prie darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimo skatinant tvarų ir įtraukų ekonominį ir

⁷⁰

2017 m. rugsėjo 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1601, kuriuo sukuriamas Europos darnaus vystymosi fondas (EDVF), EDVF garantija ir EDVF garantijų fondas.

socialinį vystymąsi, šalių partnerių socialinį ir ekonominį atsparumą, pagal atitinkamus orientacinius programavimo dokumentus ypatingą dėmesį skiriant skurdo panaikinimui, tvariam ir integraciniam augimui, deramo darbo vietų kūrimui, ekonominėms galimybėms, įgūdžiams ir verslumui, socialiniam ir ekonominiam sektoriams, labai mažoms, mažosioms ir vidutinėms įmonėms, taip pat konkrečių socialinių ir ekonominių pagrindinių neteisėtos migracijos priežasčių šalinimui. Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas šalims, kuriose, kaip nustatyta, padėtis yra nestabili arba vyksta konfliktas, mažiausiai išsivysčiusioms šalims ir labai įsiskolinusioms neturtingoms šalims;

- (35) EDVF+ turėtų kuo labiau padidinti finansavimo papildomumą, spręsti rinkos nepakankamumo ir neoptimalios investavimo aplinkos problemas, užtikrinti novatoriškus produktus ir pritraukti privačiojo sektoriaus lėšas. Privačiojo sektoriaus įtraukimas į Sąjungos bendradarbiavimą su šalimis partnerėmis per EDVF+ turėtų turėti išmatuojamą ir papildomą poveikį vystymuisi, neiškraipant rinkos, ir turėtų būti ekonomiškai efektyvus, grindžiamas abipuse atskaitomybe ir rizikos bei išlaidų pasidalijimu. EDVF+ turėtų veikti vieno langelio principu: jis gautų finansų įstaigų ir viešųjų arba privačiųjų investuotojų finansavimo pasiūlymus ir reikalavimus atitinkančioms investicijoms skirtą įvairią finansinę paramą;
- (36) Išorės veiksmų garantija turėtų būti sukurta remiantis esama EDVF garantija ir Išorės veiksmų garantijų fondu. Išorės veiksmų garantija turėtų būti remiamos EDVF+ operacijos, kurioms teikiamos biudžeto garantijos, makrofinansinė parama ir paskolos trečiosioms valstybėms pagal Tarybos sprendimą 77/270/Euratomas⁷¹. Šios operacijos turėtų būti remiamos skiriant pagal šį reglamentą, Reglamentą (ES) Nr....../... (PNPP III) ir Reglamentą (ES) Nr. .../... (EBSP) numatytus asignavimus, kurie taip pat turėtų apimti atidėjinius ir įsipareigojimus, atsirandančius atitinkamai dėl makrofinansinės paramos paskolų ir paskolų trečiosioms valstybėms, nurodytą EBSP reglamento 10 straipsnio 2 dalyje. Finansuojant EDVF+ operacijas pirmenybė turėtų būti teikiama toms operacijoms, kurios darytų didelį poveikį darbo vietų kūrimui ir dėl kurių sąnaudų ir naudos santykio padidėtų investicijų tvarumas. Vykdamas Išorės veiksmų garantija remiamas operacijas, kai tinkama ir laikantis geresnio reglamentavimo reikalavimų, turėtų būti atliekami nuodugnūs aplinkos, finansinių ir socialinių aspektų *ex ante* vertinimai. Išorės veiksmų garantija neturėtų būti naudojama būtiniausioms viešosioms paslaugoms teikti, nes tai išlieka vyriausybės atsakomybė;
- (37) siekiant užtikrinti lankstumą, padidinti patrauklumą privačiajam sektoriui ir užtikrinti kuo didesnę investicijų poveikį, turėtų būti numatyta nuostata dėl reikalavimus atitinkančių garantijos šalių, leidžianti nukrypti nuo taisyklių, susijusių su Sąjungos biudžeto vykdymo metodais, kaip nustatyta Finansiniame reglamente. Tos reikalavimus atitinkančios garantijos šalys taip pat galėtų būti įstaigos, kurioms nėra pavesta įgyvendinti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės, taip pat šalies partnerės privatinės teisės reglamentuojamos įstaigos;
- (38) siekiant padidinti Išorės veiksmų garantijos poveikį, valstybės narės ir Europos ekonominės erdvės susitarimo susitariančiosios šalys turėtų turėti galimybę teikti įnašus grynųjų pinigų arba garantijų forma. Įnašas garantijos forma neturėtų viršyti 50 proc. operacijų su Sąjungos biudžeto garantijomis sumos. Dėl šios garantijos

⁷¹ 1977 m. kovo 29 d. Tarybos sprendimas 77/270/Euratomas, suteikiantis Komisijai teisę suteikti Euratomo paskolas, siekiant prisidėti prie atominių elektrinių finansavimo (OL L 88, 1977 4 6, p. 9).

kylantys finansiniai įsipareigojimai neturėtų būti atidedami, o likvidumo atsargos turėtų būti teikiamos iš bendro atidėjinių fondo;

- (39) išorės veiksmai dažnai įgyvendinami labai nepastovioje aplinkoje, kurioje reikia nuolat ir greitai prisitaikyti prie kintančių Sąjungos partnerių poreikių ir visuotinių uždavinių, susijusių su žmogaus teisėmis, demokratija ir geru valdymu, saugumu ir stabilumu, klimato kaita ir aplinka, vandenynais, migracijos krize ir jos pagrindinėmis priežastimis. Nuspėjamumo principo derinimas su būtinybe greitai reaguoti į naujus poreikius visada reiškia finansinio programų įgyvendinimo koregavimą. Siekiant padidinti ES gebėjimą reaguoti į nenumatytus poreikius, remiantis sėkminga Europos plėtros fondo (EPF) patirtimi reikėtų numatyti nepaskirstytą sumą kaip rezervą naujiems uždaviniams ir prioritetams. Ji turėtų būti sutelkta šiame reglamente nustatyta tvarka;
- (40) todėl, laikantis principo, kad Sąjungos biudžetas yra nustatomas kasmet, šiuo reglamentu turėtų būti išsaugota galimybė taikyti lankstumo priemones, kurios pagal Finansinį reglamentą jau buvo leidžiamos kitoms politikos sritims, t. y. perkėlimus ir įsipareigojimų dėl lėšų persikirstymą, siekiant užtikrinti veiksmingą Sąjungos lėšų naudojimą tiek Sąjungos piliečiams, tiek šalims partnerėms, taip kuo labiau padidinant Sąjungos lėšas, skirtas Sąjungos išorės veiksmų intervencinėms priemonėms;
- (41) pagal Tarybos sprendimo .../... (UŠT) 83 straipsnį užjūrio šalyse bei teritorijose įsisteigę asmenys ir subjektai turėtų atitikti reikalavimus gauti finansavimą pagal šį reglamentą, atsižvelgiant į jame nustatytas taisykles ir tikslus bei galimas priemones, taikomas valstybei narei, su kuria atitinkama užjūrio šalis ar teritorija yra susijusi. Be to, reikėtų skatinti šalių partnerių ir užjūrio šalių bei teritorijų ir Sąjungos atokiausių regionų bendradarbiavimą bendro intereso srityse pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 349 straipsnį;
- (42) siekiant didinti šalių partnerių atsakomybę už savo vystymosi procesus ir išorės pagalbos tvarumą, Sąjunga, kai tinkama, turėtų teikti pirmenybę tam, kad visais bendradarbiavimo projekto ciklo aspektais būtų naudojamos šalių partnerių institucijos ir šalių partnerių sistemos ir procedūros;
- (43) 19 straipsnyje nurodyti metiniai ar daugiamečiai veiksmų planai ir priemonės yra darbo programos pagal Finansinį reglamentą. Metinius arba daugiamečius veiksmų planus sudaro viename dokumente pateiktas priemonių rinkinys;
- (44) pagal Finansinį reglamentą, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 883/2013⁷², Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 2988/95⁷³, Tarybos reglamentą (Euratomas, EB) Nr. 2185/96⁷⁴ ir Tarybos reglamentą (ES) 2017/1939⁷⁵ Sąjungos finansiniai interesai turi būti ginami veiksmingomis ir proporcingomis priemonėmis, įskaitant pažeidimų ir sukčiavimo prevenciją, nustatymą, ištaisymą ir tyrimą, prarastų, nepagrįstai išmokėtų ar neteisingai panaudotų

⁷² 2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1073/1999 ir Tarybos reglamentas (Euratomas) Nr. 1074/1999 (OL L 248, 2013 9 18, p. 1).

⁷³ 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos (OL L 312, 1995 12 23, p. 1).

⁷⁴ 1996 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentas (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 dėl Komisijos atliekamų patikrinimų ir inspektavimų vietoje siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų (OL L 292, 1996 11 15, p. 2).

⁷⁵ OL L 283, 2017 10 31, p. 1.

lėšų susigrąžinimą ir, jei reikia, administracinių sankcijų skyrimą. Visų pirma pagal Reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 ir Reglamentą (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) gali atlikti administracinius tyrimus, įskaitant patikrinimus ir inspektavimus vietoje, siekdama nustatyti, ar nebūta sukčiavimo, korupcijos ar kitos neteisėtos veiklos atvejų, darančių poveikį Sąjungos finansiniams interesams. Pagal Reglamentą (ES) 2017/1939 Europos prokuratūra gali tirti sukčiavimo ir kitos nusikalstamos veikos atvejus, darančius poveikį Sąjungos finansiniams interesams, kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2017/1371⁷⁶, ir vykdyti baudžiamąjį persekiojimą. Pagal Finansinį reglamentą bet kuris asmuo arba subjektas, gaunantis Sąjungos lėšas, turi visapusiškai bendradarbiauti siekdamas apsaugoti Sąjungos finansinius interesus, suteikti būtinas teises ir prieigą Komisijai, OLAF ir Europos Audito Rūmams ir užtikrinti, kad visos Sąjungos lėšų naudojimo procese dalyvaujančios trečiosios šalys suteiktų lygiavertes teises. Todėl susitarimuose su trečiosiomis valstybėmis bei teritorijomis ir tarptautinėmis organizacijomis ir bet kokiose sutartyse ar susitarimuose, sudaromuose įgyvendinant šį reglamentą, turėtų būti nuostatos, kuriomis Komisijai, Audito Rūmams ir OLAF aiškiai suteikiami įgaliojimai atlikti auditą, patikrinimus ir inspektavimą vietoje laikantis jų atitinkamos kompetencijos ir kuriomis užtikrinama, kad visos trečiosios šalys, dalyvaujančios Sąjungos lėšų naudojimo procese, suteiktų lygiavertes teises;

- (45) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento atitinkamų nuostatų įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011⁷⁷;
- (46) siekiant papildyti arba iš dalies pakeisti neesmines šio reglamento nuostatas, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus dėl 26 straipsnio 3 dalyje nustatytų atidėjinių normų, II, III ir IV prieduose išvardytų bendradarbiavimo ir intervencinių priemonių sričių, V priede išvardytų EDVF+ operacijų prioritetinių sričių, VI priede nurodyto EDVF+ valdymo, jei manoma, kad tai būtina – dėl VII priede išvardytų rodiklių peržiūrėjimo arba papildymo ir dėl šio reglamento papildymo nuostatomis dėl stebėsenos ir vertinimo sistemos sukūrimo;
- (47) remiantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros⁷⁸ 22 ir 23 dalimis, šią Programą reikia vertinti remiantis informacija, surinkta pagal konkrečius stebėsenos reikalavimus, tačiau reikia vengti pernelyg didelio reglamentavimo ir administracinės naštos, ypač tenkančios valstybėms narėms. Kai tinkama, šie reikalavimai gali apimti išmatuojamus rodiklius, pagal kuriuos vertinamas vietinis programos poveikis. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą,

⁷⁶ 2017 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1371 dėl kovos su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu baudžiamosios teisės priemonėmis (OL L 198, 2017 7 28, p. 29).

⁷⁷ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

⁷⁸ 2016 m. balandžio 13 d. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinis susitarimas dėl geresnės teisėkūros (OL L 123, 2016 5 12, p. 1–14).

Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;

- (48) Tarybos sprendimo 2010/427/ES⁷⁹ 9 straipsnyje pateiktos nuorodos į Sąjungos priemones, kurios pakeičiamos šiuo reglamentu, turėtų būti laikomos nuorodomis į šį reglamentą, o Komisija turėtų užtikrinti, kad šis reglamentas būtų įgyvendinamas remiantis tame sprendime nustatyta Europos išorės veiksmų tarnybos (toliau – EIVT) vaidmeniu;
- (49) vykdamas toliau nurodytus numatytus veiksmus turėtų būti griežtai laikomasi Sąjungos ribojamosiomis priemonėmis nustatytų sąlygų ir tvarkos,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I ANTRAŠTINĖ DALIS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis Dalykas

Šiuo reglamentu nustatoma Programa „Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonė“ (toliau – Priemonė).

Jame nustatomi Priemonės tikslai, 2021–2027 m. biudžetas, Sąjungos finansavimo formos ir tokio finansavimo teikimo taisyklės.

Juo taip pat įsteigiamas „Europos darnaus vystymosi fondas +“ (toliau – EDVF+) ir nustatoma Išorės veiksmų garantija.

2 straipsnis Apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

- (1) šalies programa – vienoje šalyje vykdoma orientacinė programa;
- (2) daugiašalė programa – keliose šalyse vykdoma orientacinė programa;
- (3) tarpvalstybinis bendradarbiavimas – vienos ar kelių valstybių narių ir vienos ar kelių trečiųjų valstybių ir teritorijų prie Sąjungos išorės sienų bendradarbiavimas;
- (4) regioninė programa – orientacinė daugiašalė programa, vykdoma toje pačioje geografinėje teritorijoje, kaip nustatyta 4 straipsnio 2 dalyje, esančiose keliose trečiosiose valstybėse;
- (5) tarpregioninė programa – orientacinė daugiašalė programa, vykdoma skirtingose teritorijose, kaip nustatyta 4 straipsnio 2 dalyje, esančiose keliose trečiosiose valstybėse;

⁷⁹ 2010 m. liepos 26 d. Tarybos sprendimas 2010/427/ES, kuriuo nustatoma Europos išorės veiksmų tarnybos struktūra ir veikimas (OL L 201, 2010 8 3, p. 30).

- (6) teisės subjektas – fizinis ar juridinis asmuo, įsteigtas ir tokiu pripažįstamas pagal nacionalinę teisę, Sąjungos teisę arba tarptautinę teisę, turintis juridinio asmens statusą ir galintis veikdamas savo vardu naudotis teisėmis ir turėti pareigų, arba juridinio asmens statuso neturintis subjektas pagal Finansinio reglamento 197 straipsnio 2 dalies c punktą;
- (7) investicijų linija – tikslinė EDVF+ garantijos paramos, kuri teikiama investicijų portfeliams konkrečiuose regionuose, šalyse ar sektoriuose, sritis;
- (8) įnašų mokėtojas – valstybė narė, tarptautinė finansų įstaiga ar valstybės narės viešoji institucija, viešoji vykdomoji įstaiga ar kiti subjektai, kurie grynaisiais pinigais arba garantijomis remia bendrą atidėjinių fondą.

3 straipsnis

Tikslai

- 1. Šio reglamento bendrasis tikslas – visame pasaulyje išsaugoti ir skatinti Sąjungos vertybes ir interesus siekiant Sąjungos išorės veiksmų tikslų ir laikantis jų principų, kaip nustatyta Europos Sąjungos sutarties 3 straipsnio 5 dalyje ir 8 bei 21 straipsniuose.
- 2. Remiantis 1 dalimi konkretūs šio reglamento tikslai yra:
 - (a) remti ir stiprinti dialogą ir bendradarbiavimą su kaimynystės regiono, Užsachario Afrikos, Azijos ir Ramiojo vandenyno, Šiaurės ir Pietų Amerikos ir Karibų jūros regionų trečiosiomis valstybėmis ir regionais;
 - (b) pasauliniu lygmeniu stiprinti ir remti demokratiją, teisinę valstybę ir žmogaus teises, remti pilietinės visuomenės organizacijas, tolesnį stabilumą bei taiką ir spręsti kitus visuotinius uždavinius, be kita ko, susijusius su migracija ir judumu;
 - (c) greitai reaguoti į krizių, nestabilumo ir konfliktų atvejus, su atsparumu susijusius uždavinius ir humanitarinės pagalbos susiejimą su veiksmais vystymosi srityje ir užsienio politikos poreikius bei prioritetus.Šių tikslų įgyvendinimas vertinamas pagal 31 straipsnyje nurodytus susijusius rodiklius.
- 3. Ne mažiau kaip 92 proc. išlaidų pagal šį reglamentą turi atitikti Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos Paramos vystymuisi komiteto nustatytus oficialios paramos vystymuisi kriterijus.

4 straipsnis

Taikymo sritis ir struktūra

- 1. Sąjungos finansavimas pagal šį reglamentą vykdomas per:
 - (a) geografines programas;
 - (b) temines programas;
 - (c) greitojo reagavimo veiksmus.
- 2. Geografinės programos apima šalių ir daugiašalį bendradarbiavimą šiose teritorijose:
 - (a) kaimynystės regiono;

- (b) Užsachario Afrikos;
- (c) Azijos ir Ramiojo vandenyno;
- (d) Šiaurės ir Pietų Amerikos ir Karibų jūros regiono.

Geografinės programos gali būti vykdomos visose trečiosiose valstybėse, išskyrus šalis kandidates ir potencialias kandidates, kaip apibrėžta Reglamente (ES) Nr. .../...⁸⁰ (PNPP) ir užjūrio šalis ir teritorijas, kaip apibrėžta Tarybos sprendime .../... (ES).

Kaimynystės regiono geografinės programos gali būti vykdomos bet kurioje I priede nurodytoje šalyje.

Siekiant 3 straipsnyje nustatytų tikslų, geografinės programos grindžiamos II priede išvardytomis bendradarbiavimo sritimis.

3. Teminės programos apima veiksmus, susijusius su darnaus vystymosi tikslų siekimu pasauliniu lygmeniu šiose srityse:

- (a) žmogaus teisės ir demokratija;
- (b) pilietinės visuomenės organizacijos;
- (c) stabilumas ir taika;
- (d) visuotiniai uždaviniai.

Teminės programos gali būti vykdomos visose trečiosiose valstybėse ir užjūrio šalyse ir teritorijose, kaip apibrėžta Tarybos sprendime .../... (ES).

Siekiant 3 straipsnyje nustatytų tikslų, teminės programos grindžiamos III priede išvardytomis intervencinių priemonių sritimis.

4. Vykdamas greitojo reagavimo veiksmus sudaroma galimybė iš anksto imtis veiksmų siekiant:

- (a) prisidėti prie stabilumo ir konfliktų prevencijos skubos, kylančių krizių, krizių ir pokriziniais atvejais;
- (b) padėti didinti valstybių, visuomenių, bendruomenių ir asmenų atsparumą ir humanitarinę pagalbą susieti su veiksmais vystymosi srityje;
- (c) tenkinti užsienio politikos poreikius ir laikytis jos prioritetų.

Greitojo reagavimo veiksmai gali būti vykdomi visose trečiosiose valstybėse ir užjūrio šalyse ir teritorijose, kaip apibrėžta Tarybos sprendime .../... (ES).

Siekiant 3 straipsnyje nustatytų tikslų, greitojo reagavimo veiksmai grindžiami IV priede išvardytomis intervencinių priemonių sritimis.

5. Veiksmai pagal šį reglamentą visų pirma įgyvendinami vykdamas geografinės programos.

Pagal temines programas įgyvendinami veiksmai papildo pagal geografinės programos finansuojamus veiksmus, be to, jais remiamos pasaulinės ir tarpreregioninės iniciatyvos siekiant tarptautiniu mastu sutartų tikslų, visų pirma darnaus vystymosi tikslų, apsaugant visuotines viešąsias gėrybes ar sprendžiant visuotinius uždavinius. Veiksmai pagal temines programas taip pat gali būti vykdomi tais atvejais, kai nėra jokios geografinės programos ar ji yra sustabdyta, arba kai dėl veiksmo

⁸⁰ Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas dėl Pasirengimo narystei paramos priemonės (OL L).

nesusitariama su atitinkama šalimi partnere, arba kai veiksmo negalima tinkamai įgyvendinti vykdant geografines programas.

Greitojo reagavimo veiksmai papildo geografines ir temines programas. Šie veiksmai turi būti parengti ir įgyvendinami tam, kad prireikus būtų užtikrintas jų tęstinumas pagal geografines arba temines programas.

6. Komisijai pagal 34 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais papildomi ar iš dalies keičiami II, III ir IV priedai.

5 straipsnis

Suderinamumas, nuoseklumas ir papildomumas

1. Įgyvendinant šį reglamentą užtikrinamas nuoseklumas, sinergija ir papildomumas su kitomis Sąjungos išorės veiksmų sritimis, kitų atitinkamų krypčių Sąjungos politika ir programomis, taip pat politikos suderinamumas vystymosi labui.
2. Veiksmai, kuriems taikomas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1257/96, pagal šį reglamentą nefinansuojami.
3. Kai tinkama, pagal šį reglamentą nustatytiems veiksams gali būti naudojamos kitos Sąjungos programos, jei įnašais nekompensuojamos tos pačios išlaidos. Šiuo reglamentu taip pat gali būti prisidedama prie priemonių, nustatytų pagal kitas Sąjungos programas, jei įnašais nekompensuojamos tos pačios išlaidos. Tokiais atvejais tų veiksmų darbo programoje nustatoma, kurias taisykles taikyti.

6 straipsnis

Biudžetas

1. Šio reglamento įgyvendinimo 2021–2027 m. finansinis paketas yra 89 200 mln. EUR dabartinėmis kainomis.
2. 1 dalyje nurodytą finansinį paketą sudaro:
 - (a) 68 000 mln. EUR geografinėms programoms:
 - kaimynystės regionui – ne mažiau 22 000 mln. EUR;
 - Užsachario Afrikai – ne mažiau 32 000 mln. EUR;
 - Azijos ir Ramiojo vandenyno šalims – 10 000 mln. EUR;
 - Šiaurės ir Pietų Amerikos ir Karibų jūros regiono šalims – 4 000 mln. EUR;
 - (b) 7 000 mln. EUR teminėms programoms:
 - žmogaus teisėms ir demokratijai – 1 500 mln. EUR;
 - pilietinės visuomenės organizacijoms – 1 500 mln. EUR;
 - stabilumui ir taikai – 1 000 mln. EUR;
 - visuotiniams uždaviniams – 3 000 mln. EUR;
 - (c) 4 000 mln. EUR greitojo reagavimo veiksams.
3. Dėl 10 200 mln. EUR rezervo naujiems uždaviniams ir prioritetams pagal 15 straipsnį padidėja 2 dalyje nurodytos sumos.

4. 2 dalies a punkte nurodytas finansinis paketas atitinka ne mažiau kaip 75 proc. 1 dalyje nurodyto finansinio paketo.

7 straipsnis **Politikos sistema**

Asociacijos susitarimai, partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimai, daugiašaliai susitarimai ir kiti susitarimai, kuriais nustatomi teisiškai įpareigojantys santykiai su šalimis partnerėmis, taip pat Europos Vadovų Tarybos išvados ir Tarybos išvados, aukščiausiojo lygio susitikimų deklaracijos ar aukšto lygio susitikimų su šalimis partnerėmis išvados, atitinkamos Europos Parlamento rezoliucijos, Komisijos komunikatai arba Komisijos ir Sąjungos vyriausiojo įgaliojimo užsienio reikalams ir saugumo politikai bendri komunikatai sudaro bendrą šio reglamento įgyvendinimo politikos sistemą.

8 straipsnis **Bendrieji principai**

1. Palaikydama dialogą ir bendradarbiaudama su šalimis partnerėmis ir regionais partneriais, Sąjunga siekia skatinti, plėtoti ir stiprinti demokratijos, teisinės valstybės ir pagarbos žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms principus, kuriais ji yra pagrįsta.

2. Teisėmis grindžiamas požiūris, apimantis visas žmogaus teises (pilietines ir politines ar ekonomines, socialines ir kultūrines), taikomas siekiant įtraukti žmogaus teisių principus, remti savo teisių reikalaujančius teisių turėtojus, didesnę dėmesį skiriant skurdesnių ir pažeidžiamesnių asmenų grupėms, ir padėti šalims partnerėms įgyvendinti savo tarptautines prievolės žmogaus teisių srityje. Šiuo reglamentu skatinama lyčių lygybė ir moterų įgalėjimas.

3. Kai tinkama, Sąjunga remia dvišalio, regioninio ir daugiašalio bendradarbiavimo ir dialogo, partnerystės susitarimų ir trišalio bendradarbiavimo įgyvendinimą.

Sąjunga skatina daugiašalį ir taisyklėmis grindžiamą požiūrį į visuotines prekes ir uždavinius ir šiuo tikslu bendradarbiauja su valstybėmis narėmis, šalimis partnerėmis, tarptautinėmis organizacijomis ir kitais paramos teikėjais.

Sąjunga skatina bendradarbiavimą su tarptautinėmis organizacijomis ir kitais paramos teikėjais.

Plėtojant santykius su šalimis partnerėmis atsižvelgiama į jų įsipareigojimų ir tarptautinių susitarimų įgyvendinimo rezultatus, taip pat sutartinius santykius su Sąjunga.

4. Sąjungos bei valstybių narių ir šalių partnerių bendradarbiavimas, kai tinkama, grindžiamas šiais vystymosi veiksmingumo principais, kurių skatinama laikytis: šalių partnerių politine atsakomybe įgyvendinant vystymosi prioritetus, dėmesiu rezultatams, įtraukia vystymosi partnerystę, skaidrumu ir tarpusavio atskaitomybę. ES skatina veiksmingą ir efektyvų išteklių telkimą ir naudojimą.

Laikydamosi integruotos partnerystės principo, kai tinkama, Komisija užtikrina, kad būtų tinkamai konsultuojamasi su susijusiomis šalių partnerių suinteresuotosiomis šalimis, įskaitant pilietinės visuomenės organizacijas ir vietos valdžios institucijas, ir

sudaromos galimybės joms laiku susipažinti su susijusia informacija, kad suinteresuotosios šalys galėtų prasmingai dalyvauti rengiant ir įgyvendinant programas, taip pat susijusiuose stebėsenos procesuose.

Laikydamosi atsakomybės principo, Komisija, kai tinkama, remia šalių partnerių sistemų naudojimą programoms įgyvendinti.

5. Skatindamos veiksmų papildomumą ir efektyvumą, Sąjunga ir valstybės narės koordinuoja savo politiką ir konsultuojasi dėl savo paramos programų, be kita ko, tarptautinėse organizacijose ir per tarptautines konferencijas.
6. Į programas ir veiksmus, vykdomus pagal šį reglamentą, įtraukiami su klimato kaita, aplinkos apsauga ir lyčių lygybe susiję aspektai, taip pat atsižvelgiama į darnaus vystymosi tikslų tarpusavio sąsajas, kad būtų skatinami integruoti veiksmai, kuriais galima suderintai siekti papildomos naudos ir kelių tikslų. Šios programos ir veiksmai grindžiami rizikos ir pažeidžiamumo analize, į juos įtraukiamas požiūris į atsparumą ir atsižvelgiama į konflikto ypatumus. Jie vykdomi vadovaujantis principu – nė vieno nepalikti nuošalyje.
7. Kartu su partneriais toliau taikomas labiau koordinuotas, visa apimantis ir struktūrinis požiūris į migraciją ir reguliariai vertinamas jo veiksmingumas.
8. Komisija informuoja Europos Parlamentą ir reguliariai keičiasi informacija.

9 straipsnis

Karinių subjektų pajėgumų stiprinimas remiant vystymąsi ir saugumą vystymosi labui

1. Pagal Europos Sąjungos sutarties 41 straipsnio 2 dalį Sąjungos finansavimas pagal šį reglamentą nenaudojamas ginklų ar šaudmenų viešiesiems pirkimams arba karinio ar gynybinio pobūdžio operacijoms finansuoti.
2. Siekiant prisidėti prie darnaus vystymosi, kuriam reikia stabilios, taikios ir įtraukios visuomenės, Sąjungos parama pagal šį reglamentą gali būti naudojama vykdant platesnio masto saugumo sektoriaus reformą arba siekiant 4 dalyje nustatytomis išimtinėmis aplinkybėmis stiprinti karinių subjektų pajėgumus šalyse partnerėse, kad būtų vykdoma vystymosi srities veikla ir užtikrinamas jos saugumas.
3. Parama pagal šį straipsnį gali apimti visų pirma pajėgumų stiprinimo programas vystymuisi ir saugumui vystymosi labui remti, įskaitant mokymus, kuravimą ir konsultacijas, taip pat įrangos tiekimą, infrastruktūros gerinimą ir tiesiogiai su ta parama susijusių paslaugų teikimą.
4. Parama pagal šį straipsnį teikiama tik:
 - (a) jeigu reikalavimų neįmanoma įvykdyti pasitelkiant nekarinius subjektus siekiant tinkamai įvykdyti Sąjungos tikslus pagal šį reglamentą ir yra iškilusi grėsmė veikiančių valstybės institucijų egzistavimui arba grėsmė žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugai, o valstybės institucijos negali pašalinti tos grėsmės, ir
 - (b) jeigu atitinkama šalis partnerė ir Sąjunga laikosi bendros nuomonės, kad kariniai subjektai yra itin svarbūs siekiant išsaugoti, sukurti ar atkurti sąlygas, būtinas darniam vystymuisi, be kita ko, krizių atvejais ir esant pažeidžiamai ar destabilizuotai padėčiai ir aplinkybėms.

5. Pagal šį straipsnį Sąjungos teikiama parama karinių subjektų pajėgumų stiprinimui finansuoti neturi būti naudojama kitais tikslais nei vystymosi srities veiklai ir saugumo vystymosi labai veiklai vykdyti. Visų pirma, Sąjungos parama neturi būti naudojama siekiant finansuoti:
 - (a) pasikartojančias karines išlaidas;
 - (b) ginklų ir šaudmenų ar bet kokios kitos įrangos, kuri skirta mirtinai jėgai panaudoti, pirkimą;
 - (c) mokymus, skirtus konkrečiai prisidėti prie ginkluotųjų pajėgų kovinių pajėgumų stiprinimo.
6. Rengdama ir įgyvendindama priemones pagal šį straipsnį Komisija skatina šalies partnerės politinę atsakomybę. Ji taip pat parengia reikiamus elementus ir gerosios patirties principus, būtinus siekiant užtikrinti tvarumą vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu, ir propaguoja teisinės valstybės ir nustatytus tarptautinės teisės principus.
7. Komisija nustato tinkamas pagal šį straipsnį nustatytų priemonių rizikos vertinimo, stebėjimo ir vertinimo procedūras.

II ANTRAŠTINĖ DALIS

ŠIO REGLAMENTO ĮGYVENDINIMAS

I skyrius

Programavimas

10 straipsnis

Bendro programavimo metodas

1. Pagal šį reglamentą programuojamas bendradarbiavimas ir intervencinės priemonės, išskyrus greitojo reagavimo veiksmus, nurodytus 4 straipsnio 4 dalyje.
2. Vadovaujantis 7 straipsniu programavimas pagal šį reglamentą grindžiamas taip:
 - (a) programavimo dokumentuose nustatoma nuosekli Sąjungos ir šalių partnerių ar regionų partnerių bendradarbiavimo sistema, atitinkanti šiame reglamente nustatytą bendrąjį tikslą ir taikymo sritį, tikslus ir principus;
 - (b) Sąjunga ir valstybės narės konsultuojasi programavimo proceso pradžioje ir viso programavimo proceso metu siekdamos, kad bendradarbiavimo veikla būtų suderinta, papildanti ir nuosekli; tinkamiausias šalies programavimo metodas yra bendras programavimas. Prireikus bendrame programavime gali dalyvauti kiti paramos teikėjai;
 - (c) Sąjunga taip pat konsultuojasi su kitais paramos teikėjais ir subjektais, be kita ko, kai tinkama, pilietinės visuomenės ir vietos valdžios institucijų atstovais;
 - (d) pagal 4 straipsnio 3 dalies a ir b punktuose nurodytas žmogaus teisių ir demokratijos, taip pat pilietinės visuomenės temines programas teikiama parama nepriklauso nuo atitinkamų trečiųjų valstybių vyriausybių ir kitų valdžios institucijų sutikimo. Pagal šias temines programas daugiausia remiamos pilietinės visuomenės organizacijos.

11 straipsnis
Geografinių programų programavimo principai

1. Geografinių programų programavimas grindžiamais šiais principais:
 - (a) nedarant poveikio 4 daliai, veiksmai, kiek įmanoma, grindžiami Sąjungos, valstybių narių ir atitinkamų šalių partnerių, įskaitant nacionalines ir vietos valdžios institucijas, pilietinę visuomenę, nacionalinius ir vietos parlamentus bei kitas suinteresuotąsias šalis, dialogu siekiant sustiprinti atsakomybę už procesą ir skatinti remti nacionalines ir regionines strategijas;
 - (b) kai tinkama, programavimo laikotarpis derinamas su šalių partnerių strategijų ciklais;
 - (c) į programavimą gali būti įtraukta bendradarbiavimo veikla, finansuojama iš įvairių 6 straipsnio 2 dalyje išvardytų asignavimų ir iš kitų Sąjungos programų, pagal jų pagrindinius teisės aktus.
2. Vykdamas geografinių programų programavimą nustatoma speciali pritaikyta bendradarbiavimo sistema, grindžiama:
 - (a) partnerių poreikiais, nustatytais remiantis konkrečiais kriterijais atsižvelgiant į gyventojų skaičių, skurdą, nelygybę, žmogaus socialinę raidą, ekonominę ir aplinkos pažeidžiamumą, taip pat į valstybės ir visuomenės atsparumą;
 - (b) partnerių pajėgumais sutelkti finansinius išteklius ir jais naudotis, taip pat partnerių pajėgumais įsisavinti lėšas;
 - (c) partnerių įsipareigojimais ir veiklos rezultatais, nustatytais remiantis tokiais kriterijais kaip politinės reformos ir ekonominis bei socialinis vystymasis;
 - (d) galimu Sąjungos finansavimo poveikiu šalyse partnerėse ir regionuose partneriuose;
 - (e) partnerių pajėgumu ir įsipareigojimu skatinti bendrus interesus bei vertybes ir remti bendrus tikslus bei daugiašalius aljansus, taip pat Sąjungos prioritetų įgyvendinimą.
3. Skirstant išteklius pirmenybė turi būti teikiama šalims, kurioms labiausiai reikia paramos, visų pirma mažiausiai išsivysčiusioms šalims, mažas pajamas gaunančioms šalims, krizę patiriančioms šalims, krizę išgyvenusioms šalims ir šalims, kurių padėtis nestabili ir pažeidžiama, įskaitant mažas besivystančias salų valstybes.
4. Bendradarbiaujant su pramoninėmis šalimis daugiausia dėmesio skiriama Sąjungos ir abipusių interesų skatinimui.
5. Geografinėms programoms skirti programavimo dokumentai turi būti pagrįsti rezultatais, juos rengiant turi būti atsižvelgiama, kai tinkama, į tarptautiniu mastu sutartas siektinas reikšmes ir rodiklius, visų pirma nustatytus darnaus vystymosi tikslams, taip pat šalies lygmens rezultatų sistemas, kad būtų galima įvertinti, koks yra Sąjungos indėlis į rezultatus produktų, rezultatų ir poveikio lygmeniu, ir apie tai pranešti.
6. Rengiant programavimo dokumentus, skirtus krizę patiriančioms, krizę išgyvenusioms šalims ir regionams, taip pat šalims, kurių padėtis nestabili ir

pažeidžiama, būtina tinkamai atsižvelgti į konkrečius atitinkamų šalių ar regionų poreikius ir aplinkybes.

Tais atvejais, kai šalys partnerės ar regionai partneriai tiesiogiai patiria krizę arba yra paveikti krizės, išgyvenę krizę ar kurių padėtis nestabili ir pažeidžiama, ypatingas dėmesys skiriamas visų susijusių subjektų veiksmų koordinavimo stiprinimui siekiant padėti nuo nepaprastosios padėties pereiti prie vystymosi.

7. Šiuo reglamentu prisidedama prie veiksmų, nustatytų pagal Reglamentą (ES) Nr. .../... („Erasmus“). Bendrasis programavimo dokumentas pagal šį reglamentą rengiamas septyneriems metams, įskaitant lėšas pagal Reglamentą (ES) Nr. .../... (PNPP III). Naudojant šias lėšas taikomas Reglamentas (ES) Nr. .../... („Erasmus“).

12 straipsnis

Geografinių programų programavimo dokumentai

1. Pagal šį reglamentą geografinės programos įgyvendinamos vykdant orientacines daugiametės šalies ir daugiašalės programas.
2. Orientacinėse daugiametėse programose nustatomos pasirinktos prioritetinės sritys, kurioms turi būti skiriamas Sąjungos finansavimas, konkretūs tikslai, tikėtini rezultatai, aiškūs ir konkretūs rezultatų rodikliai ir preliminarūs finansiniai asignavimai bendrai ir pagal prioritetinę sritį.
3. Orientacinė daugiametė programa grindžiama:
 - (a) nacionaline arba regionine strategija, kurią Komisija, remdamasi atitinkama orientacine daugiamete programa jos priėmimo metu, priima kaip vystymosi planą arba panašų dokumentą;
 - (b) pagrindų dokumentu, kuriuo nustatoma Sąjungos politika atitinkamo partnerio ar partnerių atžvilgiu, įskaitant Sąjungos ir valstybių narių bendrą dokumentą;
 - (c) bendru Sąjungos ir atitinkamo partnerio arba partnerių dokumentu, kuriame nustatyti bendri prioritetai.
4. Siekiant padidinti Sąjungos kolektyvinio bendradarbiavimo poveikį, kai įmanoma, Sąjungos ir valstybių narių programavimo dokumentus pakeičia bendro programavimo dokumentas. Bendro programavimo dokumentas gali pakeisti Sąjungos orientacinę daugiametę programą, jei jis atitinka 10 ir 11 straipsnius, jame yra šio straipsnio 2 dalyje išvardyti elementai ir juo nustatomas darbo pasidalijimas tarp Sąjungos ir valstybių narių.

13 straipsnis

Teminių programų programavimo dokumentai

1. Pagal šį reglamentą teminės programos įgyvendinamos vykdant orientacines daugiametės programas.
2. Teminėms programoms skirtose orientacinėse daugiametėse programose nustatoma Sąjungos strategija, atrinktos prioritetinės sritys, kurioms turi būti skiriamas Sąjungos finansavimas, konkretūs tikslai, tikėtini rezultatai, aiškūs ir konkretūs

rezultatų rodikliai, apibūdinama tarptautinė padėtis ir pagrindinių atitinkamos temos partnerių veikla.

Kai taikytina, dalyvavimui pasaulinėse iniciatyvose nustatomi ištekliai ir intervencinių priemonių prioritetai.

Teminėms programoms skirtose orientacinėse daugiametėse programose nustatomas preliminarus finansinis asignavimas iš viso, pagal bendradarbiavimo sritį ir pagal prioritetą. Preliminarus finansinis asignavimas gali būti skiriamas nurodant intervalą.

14 straipsnis

Orientacinių daugiametinių programų priėmimas ir keitimas

1. Komisija 12 ir 13 straipsniuose nurodytas orientacines daugiametes programas priima įgyvendinimo aktais. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 35 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros. Ši procedūra taip pat taikoma šio straipsnio 3, 4 ir 5 dalyse nurodytoms peržiūroms, dėl kurių gali gerokai pasikeisti orientacinės daugiametės programos turinys.
2. Priimant 12 straipsnyje nurodytus bendro daugiametio programavimo dokumentus Komisijos sprendimas taikomas tik su Sąjungos įnašu susijusiai bendro daugiametio programavimo dokumento daliai.
3. Geografinėms programoms skirtos orientacinės daugiametės programos gali būti peržiūrimos, jei to reikia veiksmingam įgyvendinimui, ypač jei yra esminių 7 straipsnyje nurodytos politikos sistemos pasikeitimų arba krizės ar pokrizinės padėties atveju.
4. Teminėms programoms skirtos orientacinės daugiametės programos gali būti peržiūrimos, jei to reikia veiksmingam įgyvendinimui, ypač jei yra esminių 7 straipsnyje nurodytos politikos sistemos pasikeitimų.
5. Jei yra tinkamai pagrįstų priežasčių, dėl kurių privaloma skubėti, pavyzdžiui, krizių ar tiesioginių grėsmių demokratijai, teisei valstybei, žmogaus teisėms arba pagrindinėms laisvėms atvejais, Komisija įgyvendinimo aktais, priimtais pagal 35 straipsnio 4 dalyje nurodytą skubos procedūrą, gali iš dalies keisti šio reglamento 12 ir 13 straipsniuose nurodytas orientacines daugiametes programas.

15 straipsnis

Rezervas naujiems uždaviniams ir prioritetams

1. 6 straipsnio 3 dalyje nurodyta suma naudojama, be kita ko, siekiant:
 - (a) užtikrinti tinkamą Sąjungos atsaką nenumatytų aplinkybių atveju;
 - (b) reaguoti į naujus poreikius ar uždavinius, pavyzdžiui, susijusius su krize ar pokrizine padėtimi arba migracijos spaudimu prie Sąjungos ir jos kaimyninių sienų;
 - (c) skatinti naujas Sąjungos pasiūlytas ar tarptautines iniciatyvas arba prioritetus.
2. Sprendimai dėl šių lėšų panaudojimo priimami vadovaujantis 14 ir 21 straipsniuose nustatyta tvarka.

II skyrius

Konkrečios kaimynystės regionui skirtos nuostatos

16 straipsnis

Programavimo dokumentai ir asignavimų skyrimo kriterijai

1. I priede išvardytų šalių partnerių prioritetinės sritys, kurioms turi būti skiriamas Sąjungos finansavimas, daugiausia atrenkamos iš sričių, įtrauktų į 12 straipsnio 3 dalies c punkte nurodytus dokumentus, pagal II priede nustatytas kaimynystės regiono bendradarbiavimo sritis.
2. Nukrypstant nuo 11 straipsnio 2 dalies Sąjungos parama pagal kaimynystės regiono geografinės programos diferencijuojama pagal formą ir sumas, atsižvelgiant į toliau išvardytus elementus, iš kurių matyti šalies partnerės:
 - (a) poreikiai, naudojant tokius rodiklius, kaip gyventojų skaičius ir išsivystymo lygis;
 - (b) įsipareigojimas įgyvendinti bendrai sutartus politinės, ekonominės ir socialinės reformos tikslus ir su tuo susijusi pažanga;
 - (c) įsipareigojimas kurti tvirtą ir tvarią demokratiją ir su tuo susijusi pažanga;
 - (d) partnerystės ryšiai su Sąjunga, įskaitant tokių ryšių užmojų mastą;
 - (e) įsisavinimo pajėgumai ir galimas Sąjungos paramos pagal šį reglamentą poveikis.
3. 2 dalyje nurodyta parama įtraukiama į 12 straipsnyje nurodytus programavimo dokumentus.

17 straipsnis

Veiklos rezultatais grindžiamas metodas

1. Siekiant įgyvendinti veiklos rezultatais grindžiamą požiūrį preliminariai 10 proc. finansinio paketo, nustatyto 4 straipsnio 2 dalies a punkte, kurie yra skirti 12 straipsnyje nurodytiems šalies finansiniams asignavimams papildyti, paskirstomi I priede išvardytoms šalims partnerėms. Sprendimai dėl veiklos rezultatais grindžiamų asignavimų priimami remiantis šalių pažanga demokratijos, žmogaus teisių, teisinės valstybės, bendradarbiavimo migracijos, ekonomikos valdymo ir reformų klausimais srityse. Šalių partnerių padaryta pažanga vertinama kasmet.
2. Veiklos rezultatais grindžiamas metodas netaikomas teikiant paramą pilietinei visuomenei, žmonių tarpusavio ryšiams, įskaitant vietos valdžios institucijų bendradarbiavimą, paramą su žmogaus teisėmis susijusios padėties gerinimui arba vykdant su krize susijusias rėmimo priemones. Itin smarkiai arba nuolat blogėjant padėčiai, susijusiai su demokratija, žmogaus teisėmis ar teisine valstybe, šiems veiksams teikiama parama gali būti padidinta.

18 straipsnis

Tarpvalstybinis bendradarbiavimas

1. 2 straipsnio 3 dalyje apibrėžtas tarpvalstybinis bendradarbiavimas apima bendradarbiavimą prie gretimų sausumos sienų, tarptautinių didesnių tarpvalstybinių teritorijų bendradarbiavimą, jūrų srities bendradarbiavimą aplink jūrų baseinus, taip pat tarpregioninį bendradarbiavimą.
2. Kaimynystės regiono veiksmais prisidedama prie 1 dalyje nurodytų tarpvalstybinio bendradarbiavimo programų, kurias bendrai finansuoja Europos regioninės plėtros fondas pagal [ETB reglamentą⁸¹]. Šioms programoms remti preliminariai skiriama iki 4 proc. kaimynystės regionui skirto finansinio paketo.
3. Įnašai į tarpvalstybinio bendradarbiavimo programas nustatomi ir naudojami pagal [ETB reglamento] 10 straipsnio 3 dalį.
4. Sąjungos bendro finansavimo dalis neturi viršyti 90 proc. tinkamų finansuoti tarpvalstybinio bendradarbiavimo programos išlaidų. Techninės paramos bendro finansavimo dalis yra 100 proc.
5. Tarpvalstybinio bendradarbiavimo programų išankstinis finansavimas nustatomas darbo programoje, atsižvelgiant į dalyvaujančių trečiųjų valstybių ir teritorijų poreikius, ir gali viršyti [ETB reglamento] 49 straipsnyje nurodytą procentinį dydį.
6. Tarpvalstybiniam bendradarbiavimui skirtas orientacinis daugiamečių strateginis dokumentas, kuriame nustatomi šio reglamento 12 straipsnio 2 dalyje nurodyti elementai, priimamas pagal [ETB reglamento] 10 straipsnio 1 dalį.
7. Jei tarpvalstybinio bendradarbiavimo programos nutraukiamos pagal [ETB reglamento] 12 straipsnį, nepanaudota kaimynystės regionui skirta parama nutrauktai programai gali būti naudojama bet kuriai kitai kaimynystės regiono veiklai finansuoti.

III skyrius

Veiksmų planai, priemonės ir įgyvendinimo metodai

19 straipsnis

Veiksmų planai ir priemonės

1. Komisija priima metinius arba daugiamečius veiksmų planus ar priemones. Priemonės gali būti atskiros priemonės, specialiosios priemonės, rėmimo priemonės arba išimtinės paramos priemonės. Veiksmų planuose ir priemonėse nurodomi siektini kiekvieno veiksmo tikslai, tikėtini rezultatai ir pagrindinė veikla, įgyvendinimo metodai, biudžetas ir visos susijusios rėmimo išlaidos.
2. Veiksmų planai grindžiami programavimo dokumentais, išskyrus 3 ir 4 dalyse nurodytus atvejus.

⁸¹

COM(2018) 374 *final*, Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl konkrečių nuostatų, taikomų siekiant Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslo („Interreg“), kuriam skiriamos Europos regioninės plėtros fondo ir išorės finansavimo priemonių lėšos, pasiūlymas.

Prireikusias veiksmai gali būti patvirtinti kaip atskira priemonė prieš priimančius veiksmų planus arba juos priėmus. Atskiros priemonės grindžiamos programavimo dokumentais, išskyrus 3 dalyje nurodytus atvejus ir kitais tinkamai pagrįstais atvejais.

Jeigu atsiranda nenumatytų poreikių ar aplinkybių ir kai finansavimo neįmanoma gauti iš tinkamesnių šaltinių, Komisija gali priimti specialiąsias priemones, kurios nebuvo numatytos programavimo dokumentuose.

3. Metiniai ar daugiamečiai veiksmų planai ir atskiros priemonės gali būti taikomi siekiant įgyvendinti 4 straipsnio 4 dalies b ir c punktuose nurodytus greitojo reagavimo veiksmus.
4. Komisija gali priimti išimtinės paramos priemones, skirtas greitojo reagavimo veiksams, kaip nurodyta 4 straipsnio 4 dalies a punkte.

Išimtinės paramos priemonės trukmė gali būti ne ilgesnė kaip 18 mėnesių ir, jei atsiranda objektyvių ir nenumatytų kliūčių jai įgyvendinti, gali būti pratęsta du kartus po ne ilgesnį kaip šešių mėnesių laikotarpį daugiausia iki 30 mėnesių, su sąlyga, kad priemonės finansinė suma nepadidėja.

Užsitęsiosios krizės ir konflikto atvejais Komisija gali priimti antrą išimtinę paramos priemonę, kurios trukmė yra ne ilgesnė kaip 18 mėnesių. Tinkamai pagrįstais atvejais gali būti priimtoms papildomos priemonės, jei Sąjungos veiksmų tęstinumas yra būtinas ir jo negalima užtikrinti kitomis priemonėmis.

20 straipsnis

Rėmimo priemonės

1. Sąjungos finansavimas gali būti skiriamas Priemonės įgyvendinimo ir jos tikslų siekimo rėmimo išlaidoms, įskaitant administracinę paramą, susijusią su tokiam įgyvendinimui reikalinga parengiamąja, tolesne, stebėsenos, audito ir vertinimo veikla, taip pat būstinėse patiriamoms išlaidoms ir Sąjungos delegacijų išlaidoms administracinei programos paramai, taip pat pagal šį reglamentą finansuojamoms operacijoms valdyti, įskaitant informavimo ir komunikacijos veiksmus ir institucines informacinių technologijų sistemas.
2. Jei rėmimo išlaidos neįtrauktos į 21 straipsnyje nurodytus veiksmų planus ar priemones, Komisija, kai tinkama, priima rėmimo priemones. Sąjungos finansavimas pagal rėmimo priemones gali apimti:
 - (a) tyrimus, susitikimus, informavimą, informuotumo didinimą, mokymą, pasirengimą ir keitimąsi įgyta patirtimi ir geriausia praktika, leidybos veiklą ir bet kokias kitas administracinės ar techninės paramos išlaidas, reikalingas veiksams programuoti ir valdyti, įskaitant atlygį gaunančių išorės ekspertų paslaugas;
 - (b) mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą ir tyrimus atitinkamais klausimais bei jų rezultatų sklaidą;
 - (c) išlaidas, susijusias su informacijos teikimu ir komunikacijos veiksmais, įskaitant komunikacijos strategijų rengimą ir institucinį informavimą apie Sąjungos politikos prioritetus ir jų matomumą.

21 straipsnis
Veiksmų planų ir priemonių priėmimas

1. Veiksmų planai ir priemonės priimami įgyvendinimo aktais, priimamais laikantis 35 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.
2. 1 dalyje nurodyta tvarka netaikoma:
 - (a) veiksmų planams, atskiroms priemonėms ir rėmimo priemonėms, kurioms skiriamas Sąjungos finansavimas neviršija 10 mln. EUR;
 - (b) specialiosioms priemonėms, taip pat veiksmų planams ir priemonėms, priimtiems siekiant įgyvendinti greitojo reagavimo veiksmus, kuriems skiriamas Sąjungos finansavimas neviršija 20 mln. EUR;
 - (c) toliau nurodytiems techniniams pakeitimams, jei jie iš esmės neturi įtakos atitinkamo veiksmų plano ar priemonės tikslams:
 - i) įgyvendinimo metodo pakeitimui;
 - ii) lėšų perskirstymui tarp veiksmų plane nurodytų veiksmų;
 - iii) veiksmų planų ir priemonių biudžeto padidinimui arba sumažinimui ne daugiau kaip 20 proc. pradinio biudžeto ir ne daugiau kaip 10 mln. EUR.

Daugiamečiams veiksmų planams ir priemonėms 2 dalies a ir b punktuose ir c punkto iii papunktyje nurodytos ribos taikomos kasmet.

Per vieną mėnesį nuo veiksmų planų ir priemonių, išskyrus išimtinės paramos priemones, ir techninių pakeitimų priėmimo pagal šią dalį apie juos turi būti pranešama Europos Parlamentui ir valstybėms narėms per 35 straipsnyje nurodytą atitinkamą komitetą.

3. Prieš patvirtindama arba pratęsdama išimtinės paramos priemones, kurios neviršija 20 mln. EUR, Komisija praneša Tarybai apie priemonių pobūdį, tikslus ir planuojamas finansines sumas. Prieš atlikdama reikšmingus esminius jau priimtų išimtinių paramos priemonių pakeitimus Komisija apie tai praneša Tarybai. Siekdama užtikrinti Sąjungos išorės veiksmų nuoseklumą Komisija atsižvelgia į susijusį Tarybos politikos požiūrį į tokių priemonių planavimą ir tolesnį įgyvendinimą.

Komisija tinkamai laiku informuoja Europos Parlamentą apie išimtinių paramos priemonių planavimą ir įgyvendinimą pagal šį straipsnį, įskaitant planuojamas finansines sumas, be to, Europos Parlamentą informuoja apie atliekamus esminius tokios paramos pakeitimus ar pratėsimus.

4. Jei yra tinkamai pagrįstų priežasčių, dėl kurių privaloma skubėti, pavyzdžiui, krizių, įskaitant gaivalines ar žmogaus sukeltas nelaimes, ar tiesioginių grėsmių demokratijai, teisinei valstybei, žmogaus teisėms arba pagrindinėms laisvėms atvejais, Komisija nedelsiant taikytiniais įgyvendinimo aktais pagal 35 straipsnio 4 dalyje nurodytą procedūrą gali priimti veiksmų planus ir priemones ar vykdomų veiksmų planų ir priemonių pakeitimus.
5. Pagal taikytinus Sąjungos teisės aktus, įskaitant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2011/92/ES⁸² ir Tarybos direktyvą 85/337/EEB⁸³, veiksmų lygmeniu

⁸² 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/92/ES dėl tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo (kodifikuota redakcija) (OL L 26, 2012 1 28, p. 1).

atliekama atitinkama patikra aplinkosaugos požiūriu, be kita ko, dėl klimato kaitos ir biologinės įvairovės poveikio, įskaitant, kai taikoma, aplinkos požiūriu rizikingų veiksmų poveikio aplinkai vertinimą, visų pirma didelės naujos infrastruktūros atveju.

Kai tinkama, įgyvendinant sektorių programas atliekamas strateginis poveikio aplinkai vertinimas. Užtikrinama, kad atliekant poveikio aplinkai vertinimus dalyvautų suinteresuotosios šalys ir visuomenė galėtų susipažinti su tokių vertinimų rezultatais.

22 straipsnis

Bendradarbiavimo metodai

1. Kaip numatyta Finansiniame reglamente, finansavimą pagal šią Priemonę vykdo Komisija: tiesiogiai – pati Komisija, Sąjungos delegacijos ir vykdomosios įstaigos, arba netiesiogiai – per bet kurį iš Finansinio reglamento 62 straipsnio 1 dalies c punkte išvardytų subjektų.
2. Finansavimas pagal šią Priemonę taip pat gali būti teikiamas per įnašus į tarptautinius, regioninius arba nacionalinius fondus, pvz., kuriuos įsteigė arba valdo EIB, valstybės narės, šalys partnerės ir regionai partneriai arba tarptautinės organizacijos, arba kiti paramos teikėjai.
3. Finansinio reglamento 62 straipsnio 1 dalies c punkte ir šio reglamento 29 straipsnio 1 dalyje išvardyti subjektai kasmet vykdo savo ataskaitų teikimo prievolę pagal Finansinio reglamento 155 straipsnį. Visiems šiems subjektams taikomi ataskaitų teikimo reikalavimai nustatyti partnerystės pagrindų susitarime, susitarime dėl įnašo, susitarime dėl biudžeto garantijų arba finansavimo susitarime.
4. Pagal šią Priemonę finansuojamų veiksmų bendras finansavimas gali būti lygiagretus arba jungtinis.
5. Jeigu bendras finansavimas yra lygiagretus, veiksmas padalijamas į keletą aiškiai apibrėžtų komponentų, kurių kiekvieną finansuoja skirtingi partneriai, bendrą finansavimą teikiant taip, kad visais atvejais būtų galima nustatyti, koks buvo galutinis finansavimo panaudojimas.
6. Jeigu bendras finansavimas yra jungtinis, bendros veiksmo išlaidos padalijamos tarp partnerių, kurie teikia bendrą finansavimą, o ištekliai yra sutelkiami taip, kad nebeįmanoma nustatyti jokios pagal veiksmą vykdytos konkrečios veiklos finansavimo šaltinio.
7. Sąjungos ir jos partnerių bendradarbiavimas gali būti vykdomas, be kita ko, šiomis formomis:
 - (a) trišaliais susitarimais, pagal kuriuos Sąjunga su trečiosiomis valstybėmis derina savo paramos finansavimą šaliai partnerei arba regionui partneriui;
 - (b) administracinio bendradarbiavimo priemonėmis, pavyzdžiui, pagal porinius valstybės narės ir šalies partnerės arba regiono partnerio viešųjų institucijų, vietos valdžios institucijų, nacionalinių viešojo sektoriaus įstaigų arba privatinės teisės subjektų, kuriems pavestos užduotys teikti viešąsias paslaugas,

⁸³

1985 m. birželio 27 d. Tarybos Direktyva dėl tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo (OL L 175, 1985 7 5, p. 40–48).

- projektus, taip pat bendradarbiavimo priemonėmis, kurioms pasitelkiami valstybių narių ir jų regioninių ir vietos valdžios institucijų paskirti viešojo sektoriaus ekspertai;
- (c) skiriant įnašus viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės kūrimo ir administravimo išlaidoms padengti;
 - (d) sektorių politikos paramos programomis, kurias vykdančią Sąjungą teikia paramą šalies partnerės sektoriaus programai;
 - (e) skiriant įnašus išlaidoms, kurios susidaro šalims dalyvaujant Sąjungos programose ir Sąjungos agentūrų ir įstaigų, taip pat įstaigų ar asmenų, kuriems patikėta įgyvendinti konkrečius veiksmus bendros užsienio ir saugumo politikos srityje pagal Europos Sąjungos sutarties V antraštinę dalį, vykdomuose veiksmuose, padengti;
 - (f) palūkanų subsidijomis.

23 straipsnis

ES finansavimo formos ir įgyvendinimo metodai

1. Sąjungos finansavimas gali būti teikiamas pagal Finansiniame reglamente numatytas finansavimo rūšis, visų pirma:
 - (a) dotacijomis;
 - (b) paslaugų, prekių ar darbų viešojo pirkimo sutartimis;
 - (c) parama biudžetui;
 - (d) įnašais į Komisijos įsteigtus patikos fondus pagal Finansinio reglamento 234 straipsnį;
 - (e) finansinėmis priemonėmis;
 - (f) biudžeto garantijomis;
 - (g) derinimu;
 - (h) skolos mažinimu vykdančią tarptautiniu mastu sutartą skolos mažinimo programą;
 - (i) finansinę paramą;
 - (j) už atlygį dirbančių išorės ekspertų paslaugomis.
2. Dirbdama su šalių partnerių suinteresuotosiomis šalimis Komisija, nustatydamą finansavimo sąlygas, įnašo rūšį, sutarčių skyrimo sąlygas ir dotacijų valdymo administracines nuostatas, atsižvelgia į šių suinteresuotųjų šalių ypatumus, įskaitant jų poreikius ir susijusias aplinkybes, siekdama aprępti kuo įvairesnes suinteresuotąsias šalis ir kuo geriau tenkinti jų poreikius. Skatinama taikyti specialias sąlygas pagal Finansinį reglamentą, pvz., partnerystės susitarimus, leidimus teikti finansinę paramą trečiosioms šalims, tiesioginį sutarčių skyrimą ar kvietimus teikti pasiūlymus ribojant tinkamumo kriterijus, arba fiksuotąsias sumas, vieneto įkainius ir finansavimą taikant fiksuotąją normą, taip pat su išlaidomis nesusijusį finansavimą, kaip numatyta Finansinio reglamento 125 straipsnio 1 dalyje.
3. Be Finansinio reglamento 195 straipsnyje nurodytų atvejų tiesioginė sutarčių procedūra gal būti taikoma:

- (a) kai tinkama ir kai nereikia bendro finansavimo, mažos vertės dotacijoms žmogaus teisių gynėjams skubiems apsaugos veiksams finansuoti;
- (b) kai tinkama ir kai nereikia bendro finansavimo, dotacijoms, skirtoms veiksams finansuoti sudėtingiausiomis sąlygomis, kai skelbti kvietimą teikti paraiškas būtų netikslinga, įskaitant aplinkybes, kai labai trūksta pagrindinių teisių, kai kyla didžiausias pavojus žmogiškajam saugumui arba kai žmogaus teisių organizacijos ir gynėjai veikia pačiomis sudėtingiausiomis sąlygomis. Tokios dotacijos neviršija 1 000 000 mln. EUR, jų trukmė negali būti ilgesnė kaip 18 mėnesių, o iškilus objektyvioms ir nenumatytoms jų įgyvendinimo kliūtims, ši trukmė gali būti pratęsta dar 12 mėnesių;
- (c) dotacijoms JT vyriausiojo žmogaus teisių komisaro biurui ir pasauliniam tinklui, Europos tarpuniversitetiniam žmogaus teisių ir demokratizacijos centrai, kuris organizuoja Europos magistrantūros studijas žmogaus teisių ir demokratizacijos srityje, ir su juo susijusiam universitetų, kurie organizuoja žmogaus teisių srities pouniversitetines studijas, tinklui, įskaitant stipendijas trečiųjų valstybių studentams ir žmogaus teisių gynėjams.

1 dalies c punkte nurodyta parama biudžetui, be kita ko, pagal sektorių reformos vykdymo sutartis, grindžiama šalių atsakomybe, tarpusavio atskaitomybe ir bendrais įsipareigojimais, susijusiais su visuotinėmis vertybėmis, demokratija, žmogaus teisėmis ir teisinės valstybės principu, ir ja siekiama stiprinti Sąjungos ir šalių partnerių partnerystę. Ji apima aktyvesnį dialogą politikos klausimais, gebėjimų stiprinimą ir geresnį valdymą ir papildo partnerių pastangas surinkti daugiau lėšų ir jas geriau panaudoti tvariam ir integraciniam ekonomikos augimui, darbo vietų kūrimui ir skurdo panaikinimui remti.

Visi sprendimai dėl paramos biudžetui teikimo grindžiami Sąjungos sutarta paramos biudžetui politika, aiškiais tinkamumo kriterijais ir atidžiu rizikos bei naudos vertinimu.

4. Parama biudžetui diferencijuojama taip, kad būtų galima geriau reaguoti į šalies partnerės politines, ekonomines ir socialines sąlygas, atsižvelgiant į nestabilumo padėtį.

Teikdama paramą biudžetui pagal Finansinio reglamento 236 straipsnį, Komisija aiškiai apibrėžia paramos biudžetui naudojimo sąlygų kriterijus, įskaitant reformų pažangą ir skaidrumą, ir stebi, kaip jų laikomasi, taip pat remia parlamentinės kontrolės ir nacionalinių audito gebėjimų plėtojimą, didina skaidrumą ir galimybes visuomenei susipažinti su informacija.

5. Paramos biudžetui išmokėjimas grindžiamas rodikliais, iš kurių matyti, kad padaryta pakankama pažanga siekiant su šalimi partnere sutartų tikslų.
6. Pagal šį reglamentą finansinės priemonės gali būti tokių formų: paskolos, garantijos, nuosavas arba kvazinuosavas kapitalas, investicijos arba dalyvavimas ir rizikos pasidalijimo priemonės, kai įmanoma ir laikantis Finansinio reglamento 209 straipsnio 1 dalyje nustatytų principų, vadovaujant EIB, daugiašalei Europos finansų įstaigai, pvz., Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankui, arba dvišalei Europos finansų įstaigai, pvz., dvišaliams vystymosi bankams, kurių teikiama parama gali būti sujungta su papildomomis kitomis finansinės paramos formomis – tiek iš valstybių narių, tiek iš trečiųjų šalių.

Pagal šį reglamentą įnašus Sąjungos finansinėms priemonėms gali skirti valstybės narės ir bet koks subjektas, nurodytas Finansinio reglamento 62 straipsnio 1 dalies c punkte.

7. Tos finansinės priemonės gali būti suskirstytos į priemones įgyvendinimo ir ataskaitų teikimo tikslais.
8. Už Sąjungos paramą specialūs mokesčiai, muitai arba rinkliavos nemokami arba nerenkami.
9. Šalių partnerių nustatyti mokesčiai, muitai ir rinkliavos gali būti tinkami finansuoti pagal šį reglamentą.

24 straipsnis

Reikalavimus atitinkantys asmenys ir subjektai

1. Viešųjų pirkimų, dotacijų ir apdovanojimų skyrimo procedūrose, susijusiose su veiksmis, finansuojamais pagal geografinės programos ir pagal pilietinės visuomenės organizacijų ir visuotinių uždavinių programas, gali dalyvauti tarptautinės organizacijos ir visi kiti teisės subjektai, kurie yra šių šalių arba teritorijų piliečiai ir, jei tai juridiniai asmenys, kurie taip pat yra faktiškai įsisteigę šiose šalyse ar teritorijose:
 - (a) valstybės narės, paramos pagal Reglamentą (ES) .../... (PNPP III) gavėjos ir Europos ekonominės erdvės susitarimo susitariančiosios šalys;
 - (b) kaimynystės šalys partnerės ir Rusijos Federacija, kai susijusi procedūra vyksta pagal I priede nurodytas programas, kuriose ji dalyvauja;
 - (c) besivystančios šalys ir teritorijos, įtrauktos į Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos Paramos vystymuisi komiteto paskelbtą oficialios paramos vystymuisi gavėjų sąrašą ir nepriklausančios Didžiojo dvidešimtuko grupei, ir užjūrio šalys ir teritorijos, kaip apibrėžta Tarybos sprendime.../... (ES);
 - (d) į oficialios paramos vystymuisi gavėjų sąrašą įtrauktos ir Didžiojo dvidešimtuko grupei priklausančios besivystančios šalys ir kitos šalys bei teritorijos, kai susijusi procedūra taikoma vykdant pagal šį reglamentą Sąjungos finansuojamą veiksmą, kuriame jos dalyvauja;
 - (e) šalys, kurioms Komisija nustato abipuses galimybes gauti išorės finansavimą. Tokios galimybės gali būti suteiktos ribotam, ne trumpesniam kaip vienu metų laikotarpiui, jei šalis Sąjungos ir šalių, atitinkančių reikalavimus pagal šį reglamentą, subjektams nustato tokias pačias atitikimo reikalavimus sąlygas. Komisija sprendimus dėl abipusės galimybės gauti paramą ir dėl jos trukmės priima pasikonsultavusi su atitinkama (-omis) šalimi (-is) paramos gavėja (-omis);
 - (f) Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos šalys narės, kai sutartys įgyvendinamos mažiausiai išsivysčiusioje šalyje arba labai išsiskolinusioje neturtingoje šalyje, įtrauktoje į oficialios paramos vystymuisi gavėjų sąrašą.
2. Nedarant poveikio apribojimams, kurie yra būtini atsižvelgiant į veiksmo pobūdį ir tikslus, dalyvavimas viešųjų pirkimų, dotacijų ir apdovanojimų skyrimo procedūrose, susijusiose su veiksmis, finansuojamais iš žmogaus teisių ir demokratijos, taip pat

stabilumo ir taikos programų, taip pat greitojo reagavimo veiksmuose, yra atviras ir be apribojimų.

3. Visų pagal šį reglamentą finansuojamų prekių ir medžiagų kilmės šalis gali būti bet kuri šalis.
4. Šiame straipsnyje nustatytos taisyklės netaikomos fiziniams asmenims, kuriuos yra įdarbinęs arba kitaip teisėtai pasamdęs reikalavimus atitinkantis rangovas arba, kai taikoma, subrangovas, ir dėl šių taisyklių tiems asmenims nenustatomi apribojimai dėl pilietybės.
5. Vykdamas veiksmus, kuriuos bendrai finansuoja subjektas arba kurie įgyvendinami tiesioginio ar netiesioginio valdymo būdu su subjektais, nurodytais Finansinio reglamento 62 straipsnio 1 dalies c punkto ii–viii papunkčiuose, taip pat taikomos tų subjektų tinkamumo taisyklės.
6. Kai paramos teikėjai teikia finansavimą Komisijos įsteigtam patikos fondui arba kaip išorės asignuotąsias pajamas, taikomos patikos fondo steigimo akte arba susitarime su paramos teikėju (išorės asignuotųjų pajamų atveju) nustatytos tinkamumo taisyklės.
7. Jei veiksmai finansuojami pagal šį reglamentą ir pagal kitą Sąjungos programą, reikalavimus pagal bet kurią iš tų programų atitinkantys subjektai laikomi atitinkančiais reikalavimus.
8. Jei tai yra daugiašaliai veiksmai, teisės subjektai, kurie yra šalių arba teritorijų, kuriose vykdomas toks veiksmas, piliečiai ir, jei tai teisės subjektai, kurie taip pat yra faktiškai įsisteigę tose šalyse ar teritorijose, gali būti laikomi atitinkančiais reikalavimus.
9. Šiame straipsnyje nustatytų tinkamumo taisyklių taikymas gali būti ribojamas atsižvelgiant į pareiškėjų pilietybę, geografinę padėtį ar pobūdį, kai tokie apribojimai yra reikalingi atsižvelgiant į veiksmo specifiką ir tikslus ir kai jie būtini veiksmingam jo įvykdymui.
10. Konkursų dalyviai, pareiškėjai ir kandidatai iš reikalavimų neatitinkančių šalių gali būti pripažįstami atitinkančiais reikalavimus, jeigu tai yra būtina skubos tvarka arba jeigu atitinkamų šalių ar teritorijų rinkose paslaugos neprieinamos, arba kitais tinkamai pagrįstais atvejais, kai dėl tinkamumo taisyklių būtų neįmanoma įvykdyti veiksmų arba tą padaryti būtų itin sudėtinga.
11. Kai Finansiniame reglamente numatyta sutartį skirti remiantis vieninteliu pasiūlymu, siekiant skatinti vietos pajėgumus, rinkas ir pirkimus pirmenybė teikiama vietos ir regiono rangovams. Visais kitais atvejais vietos ir regiono rangovų dalyvavimas skatinamas pagal atitinkamas to reglamento nuostatas.
12. Pagal demokratijos ir žmogaus teisių programą bet kuris subjektas, kuriam netaikoma 2 straipsnio 6 dalyje pateikta teisės subjekto apibrėžtis, atitinka reikalavimus, jei tai būtina siekiant įgyvendinti šios programos intervencines priemones.

25 straipsnis

Perkėlimai, metinės dalys, įsipareigojimų asignavimai, grąžinimai ir iš finansinių priemonių gautos pajamos

1. Be to, kaip nustatyta Finansinio reglamento 12 straipsnio 2 dalyje, nepanaudoti įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimai pagal šį reglamentą perkeliama automatiškai ir gali būti priskirti įsipareigojimams ne vėliau kaip kitų finansinių metų gruodžio 31 d. Kitais finansiniais metais pirmiausia naudojama perkelta suma.
Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai informaciją apie perkeltus įsipareigojimų asignavimus pagal Finansinio reglamento 12 straipsnio 6 dalį.
2. Be Finansinio reglamento 15 straipsnyje nustatytų taisyklių dėl galimybės vėl panaudoti asignavimus, dėl atitinkamų veiksmų pagal šį reglamentą visiško arba dalinio neįgyvendinimo, panaikintų įsipareigojimų sumą atitinkančius įsipareigojimų asignavimus leidžiama vėl naudoti pagal kilmės biudžeto eilutę.
Taikant šį reglamentą, Reglamento, kuriuo nustatoma daugiamečių finansinė programa, 12 straipsnio 1 dalies b punkto nuorodos į Finansinio reglamento 15 straipsnį suprantamos kaip nuorodos, kurios apima nuorodą į šią dalį.
3. Biudžetiniai įsipareigojimai dėl veiksmų, kurie tęsiasi ilgiau kaip vienus finansinius metus, pagal Finansinio reglamento 112 straipsnio 2 dalį gali būti suskaidyti į per keletą metų mokamas metines dalis.
Finansinio reglamento 114 straipsnio 2 dalies trečia pastraipa šiems daugiamečiams veiksmams netaikoma. Komisija automatiškai panaikina bet kokią tam tikram veiksmui skirtą biudžetinio įsipareigojimo dalį, kuri iki penktųjų metų, einančių po to biudžetinio įsipareigojimo metų, gruodžio 31 d. nebuvo panaudota išankstiniams finansavimui arba tarpiniams mokėjimams, arba dėl kurios nebuvo pateikta patvirtinta išlaidų suvestinė arba mokėjimo prašymas.
Šio straipsnio 2 dalis taip pat taikoma metinėms dalims.
4. Nukrypstant nuo Finansinio reglamento 209 straipsnio 3 dalies, grąžinimai ir iš finansinių priemonių gautos pajamos priskiriami kilmės biudžeto eilutėms kaip vidaus asignuotosios pajamos, atėmus valdymo sąnaudas ir mokesčius. Kas penkerius metus Komisija nagrinėja, kaip galiojančiomis finansinėmis priemonėmis prisidėta siekiant Sąjungos tikslų ir ar jos veiksmingos.

IV skyrius

EDVF+, biudžeto garantijos ir finansinė parama trečiosioms valstybėms

26 straipsnis

Taikymo sritis ir finansavimas

1. Iš 6 straipsnio 2 dalies a punkte nurodyto finansinio paketo finansuojamas „Europos darnaus vystymosi fondas +“ (EDVF+) ir Išorės veiksmų garantija.
EDVF+, kuris yra laikomas integruotu finansiniu paketu, užtikrinančiu finansinį pajėgumą, ir kuris yra grindžiamas 23 straipsnio 1 dalies a, e, f ir g punktuose nustatytais įgyvendinimo metodais, tikslas – remti investicijas ir didinti galimybes gauti finansavimą skatinant tvarų ir įtraukų ekonominę ir socialinę vystymąsi, šalių

partnerių socialinį ir ekonominį atsparumą, pagal atitinkamus orientacinius programavimo dokumentus ypatingą dėmesį skiriant skurdo panaikinimui, tvariam ir integraciniam augimui, deramo darbo vietų kūrimui, ekonominėms galimybėms, įgūdžiams ir verslumui, socialiniam ir ekonominiam sektoriams, labai mažoms, mažosioms ir vidutinėms įmonėms, taip pat konkrečių socialinių ir ekonominių pagrindinių neteisėtos migracijos priežasčių šalinimui. Ypatingas dėmesys skiriamas šalims, kuriose, kaip nustatyta, padėtis yra nestabili arba vyksta konfliktas, mažiausiai išsivysčiusioms šalims ir labai įsiskolinusioms neturtingoms šalims.

2. Išorės veiksmų garantija remiamos EDVF+ operacijos, kurioms teikiamos biudžeto garantijos pagal šio reglamento 27, 28 ir 29 straipsnius, makrofinansinė parama ir paskolos trečiosioms valstybėms, nurodytos EBSP reglamento 10 straipsnio 2 dalyje.
3. Pagal Išorės veiksmų garantiją Sąjunga operacijoms, pasirašytoms nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2027 m. gruodžio 31 d., gali užtikrinti iki 60 000 000 000 EUR.
4. Atidėjinių norma – nuo 9 iki 50 proc., nelygu operacijų rūšis.

Išorės veiksmų garantijos atidėjinių norma yra 9 proc. Sąjungos makrofinansinei paramai ir biudžeto garantijoms, aprėpiančioms su skolinimo operacijomis susijusią valstybės riziką.

Atidėjinių normos peržiūros kas trejus metus nuo šio reglamento taikymo pradžios datos, nustatytos 40 straipsnyje. Komisijai pagal 34 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies papildomos arba iš dalies keičiamos šios normos.

5. Išorės veiksmų garantija laikoma bendro atidėjinių fondo, įsteigto pagal Finansinio reglamento 212 straipsnį, bendra garantija.
6. Pagal EDVF+ ir Išorės veiksmų garantiją gali būti remiamos finansavimo ir investavimo operacijos šalyse partnerėse 4 straipsnio 2 dalyje nurodytose geografinėse teritorijose. Išorės veiksmų garantijos atidėjiniai finansuojami iš 6 straipsnio 2 dalies a punkte nustatytų atitinkamų geografinių programų biudžeto ir pervedami į bendrą atidėjinių fondą. Pagal EDVF+ ir Išorės veiksmų garantiją taip pat gali būti remiamos operacijos PNPP III reglamento I priede išvardytose paramos gavėjose. Šių operacijų finansavimas iš EDVF+ ir Išorės veiksmų garantijos atidėjinių finansavimas skiriami pagal PNPP reglamentą. Išorės veiksmų garantijos atidėjiniai EBSP reglamento 10 straipsnio 2 dalyje nurodytoms paskoloms, skirtoms trečiosioms valstybėms, finansuojami pagal EBSP reglamentą.
7. Finansinio reglamento 211 straipsnio 2 dalyje nurodyti atidėjiniai sudaromi remiantis Sąjungos visais neįvykdytais įsipareigojimais pagal kiekvieną operaciją, įskaitant iki 2021 m. pasirašytas operacijas su Sąjungos biudžeto garantijomis. Būtina metinė atidėjinių suma gali būti sudaryta per ne ilgesnį kaip septynerių metų laikotarpį.
8. EDVF garantijų fondo ir Išorės veiksmų garantijų fondo, įsteigtų atitinkamai Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2017/1601 ir Tarybos reglamentu (EB, Euratomas) Nr. 480/2009, turto balansas iki 2020 m. gruodžio 31 d. pervedamas į bendrą atidėjinių fondą, kad būtų galima užtikrinti atidėjinius jo atitinkamoms operacijoms pagal tą pačią bendrą garantiją, numatytą šio straipsnio 4 dalyje.

Tinkamumas ir operacijų bei garantijos šalių parinkimas

1. Finansavimo ir investavimo operacijos, kurios atitinka reikalavimus paramai gauti pagal Išorės veiksmų garantiją, turi būti nuoseklios ir suderintos su įvairių sričių Sąjungos politika, taip pat su šalių partnerių strategijomis ir politika. Jomis visų pirma remiami šio reglamento ir atitinkamų orientacinių programavimo dokumentų tikslai, bendrieji principai ir politikos sistema, tinkamai atsižvelgiant į V priede nustatytas prioritetines sritis.
2. Pagal Išorės veiksmų garantiją remiamos finansavimo ir investavimo operacijos, kurios atitinka Finansinio reglamento 209 straipsnio 2 dalies a–c punktuose nustatytas sąlygas ir kurios:
 - (a) užtikrina papildomumą kitų iniciatyvų atžvilgiu;
 - (b) yra ekonomiškai ir finansiškai gyvybingos, deramai atsižvelgiant į galimą privačiojo ir viešojo sektorių partnerių projektui skiriamą paramą ir bendrą finansavimą, taip pat atsižvelgiant į konkrečią šalių, kuriose, kaip nustatyta, padėtis yra nestabili arba vyksta konfliktas, mažiausiai išsivysčiusių šalių ir labai įsiskolinusių neturtingų šalių, kuriose gali būti sudaromos lengvatinės sąlygos, veiklos aplinką ir pajėgumus;
 - (c) yra techniškai perspektyvios ir aplinkos bei socialiniu požiūriu tvarios.
3. Išorės veiksmų garantija naudojama rizikai dėl toliau išvardytų priemonių padengti:
 - (a) paskolų, įskaitant paskolas vietos valiuta ir makrofinansinės paramos paskolas;
 - (b) garantijų;
 - (c) priešpriešinių garantijų;
 - (d) kapitalo rinkos priemonių;
 - (e) kitų finansavimo, kredito vertės didinimo, draudimo ir dalyvavimo nuosavo ar kvazinuosavo kapitalo valdyme rūšių.
4. Reikalavimus atitinkančios garantijos šalys Išorės veiksmų garantijos tikslais yra nurodytos Finansinio reglamento 208 straipsnio 4 dalyje, įskaitant trečiųjų valstybių, kurios prisideda prie Išorės veiksmų garantijos, šalis su sąlyga, kad Komisija jas patvirtintų pagal šio reglamento 28 straipsnį. Be to, nukrypstant nuo Finansinio reglamento 62 straipsnio 2 dalies c punkto, reikalavimus pasinaudoti garantija atitinka įstaigos, kurių veiklą reglamentuoja valstybės narės arba trečiosios valstybės, kuri prisidėjo prie Išorės veiksmų garantijos pagal 28 straipsnį, privatinė teisė ir kurios tinkamai užtikrina finansinį pajėgumą.
5. Reikalavimus atitinkančios garantijos šalys laikosi Finansinio reglamento 62 straipsnio 2 dalies c punkte nustatytų taisyklių ir sąlygų. Atrenkant įstaigas, kurių veiklą reglamentuoja valstybės narės arba trečiosios valstybės, kuri prisidėjo prie Išorės veiksmų garantijos pagal šio reglamento 28 straipsnį, privatinė teisė, pirmenybė teikiama toms įstaigoms, kurios atskleidžia informaciją, susijusią su aplinkos, socialiniais ir įmonių valdymo kriterijais.

Komisija užtikrina, kad reikalavimus atitinkančios garantijos šalys veiksmingai, produktyviai ir teisingai naudotų išteklius, ir kartu skatina jų tarpusavio bendradarbiavimą.

Komisija užtikrina sąžiningas sąlygas visoms reikalavimus atitinkančios garantijos šalims ir pasirūpina, kad visu EDVF+ įgyvendinimo laikotarpiu būtų išvengta interesų konfliktų. Siekdama užtikrinti papildomumą Komisija gali prašyti, kad reikalavimus atitinkančios garantijos šalys pateiktų visą svarbią informaciją apie jų operacijas, nesusijusias su EDVF+.

6. Reikalavimus atitinkančias garantijos šalis Komisija atrenka pagal Finansinio reglamento 154 straipsnį, tinkamai atsižvelgdama į:
 - (a) strateginių ir regioninių operatyvinių valdybų rekomendacijas pagal VI priedą;
 - (b) investicijų linijos tikslus;
 - (c) reikalavimus atitinkančios garantijos šalies patirtį ir rizikos valdymo pajėgumą;
 - (d) nuosavų išteklių, taip pat privačiojo sektoriaus bendro finansavimo sumą, kurią reikalavimus atitinkanti garantijos šalis yra pasirengusi sutelkti investicijų linijai.
7. Komisija regionams ir (arba) konkrečioms šalims partnerėms, konkretiems sektoriams, konkretiems projektams ir (arba) tam tikrų kategorijų galutiniams paramos gavėjams nustato pagal šį reglamentą finansuotinas investicijų linijas, kurioms skirta nustatyto dydžio suma būtų įtraukta į Išorės veiksmų garantiją. Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia informaciją apie investicijų linijų atitiktį šiam straipsniui ir išsamius jų finansavimo prioritetus. Visi prašymai suteikti finansinę paramą pagal investicijų liniją teikiami Komisijai.

Investicijų linijų pasirinkimas yra tinkamai grindžiamas rinkos nepakankamumo arba neoptimalios investavimo aplinkos analize. Tokią analizę atlieka Komisija, bendradarbiaudama su potencialiomis reikalavimus atitinkančiomis garantijos šalimis ir suinteresuotosiomis šalimis.

Reikalavimus atitinkančios garantijos šalys gali nustatyti 3 dalyje nurodytas priemones pagal investicijų liniją ar atskirą projektą, kurį administruoja reikalavimus atitinkanti garantijos šalis. Priemonės gali būti skirtos šalių partnerių, įskaitant šalis, kuriose padėtis yra nestabili arba vyksta konfliktas, arba šalis, kurioms kyla sunkumų, susijusių su atkūrimu ir atsigavimu po konflikto, naudai, tų šalių partnerių institucijų, įskaitant jų nacionalinius viešojo ir privačiojo sektorių vietas, bankus ir finansų įstaigas, naudai, taip pat tų šalių partnerių privačiojo sektoriaus subjektų naudai.
8. Komisija vertina Išorės veiksmų garantiją remiamas operacijas atsižvelgdama į 2 ir 3 dalyse nustatytus tinkamumo kriterijus ir, kai įmanoma, remiasi galiojančiomis reikalavimus atitinkančių garantijos šalių rezultatų vertinimo sistemomis. Komisija kasmet skelbia savo atlikto kiekvienos investicijų linijos vertinimo rezultatus.
9. Komisijai pagal 34 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais papildomos ar iš dalies keičiamos V priede nurodytos prioritetinės sritys ir VI priede nurodytas EDVF+ valdymas.

28 straipsnis

Kitų paramos teikėjų įnašai Išorės veiksmų garantijai finansuoti

1. Valstybės narės, trečiosios valstybės ir kitos trečiosios šalys gali skirti įnašus Išorės veiksmų garantijai finansuoti.

Nukrypstant nuo Finansinio reglamento 218 straipsnio 2 dalies antros pastraipos, Europos ekonominės erdvės susitarimo susitariančiosios šalys įnašus gali skirti garantijų arba grynujų pinigų forma.

Kitos trečiosios valstybės, kurios nėra Europos ekonominės erdvės susitarimo susitariančiosios šalys, ir kitos trečiosios šalys įnašus gali skirti grynujų pinigų forma, gavusios Komisijos patvirtinimą.

Komisija nedelsdama praneša Europos Parlamentui ir Tarybai apie patvirtintus įnašus.

Valstybių narių prašymu jų įnašai gali būti skirti veiksams konkrečiuose regionuose, šalyse, sektoriuose ar esamose investicijų linijose inicijuoti.

2. Įnašas garantijos forma neturi viršyti 50 proc. šio reglamento 26 straipsnio 2 dalyje nurodytos sumos.

Valstybių narių ir Europos ekonominės erdvės susitarimo susitariančiųjų šalių garantijos forma padaryti įnašai gali būti naudojami reikalavimams dėl garantijos išmokėjimo įvykdyti tik tada, kai reikalavimams dėl garantijos išmokėjimo įvykdyti buvo panaudotas kitais įnašais grynaisiais pinigais padidintas finansavimas iš bendrojo Sąjungos biudžeto.

Reikalavimams dėl garantijos išmokėjimo įvykdyti gali būti naudojamas bet koks įnašas neatsižvelgiant į jo paskirtį.

Susitarimą dėl įnašų, į kurį visų pirma įtraukiamos nuostatos dėl mokėjimo sąlygų, Sąjungos vardu sudaro Komisija ir įnašų mokėtojas.

29 straipsnis

Susitarimų dėl Išorės veiksmų garantijos įgyvendinimas

1. Komisija Sąjungos vardu su reikalavimus atitinkančiomis garantijos šalimis, atrinktomis pagal 27 straipsnį, sudaro susitarimus dėl Išorės veiksmų garantijos. Susitarimai gali būti sudaromi su konsorciumais, sudarytais iš dviejų ar daugiau reikalavimus atitinkančių garantijos šalių.
2. Dėl kiekvienos investicijų linijos Komisija ir atrinkta (-os) reikalavimus atitinkanti (-čios) garantijos šalis (-ys) sudaro vieną ar daugiau susitarimų dėl Išorės veiksmų garantijos. Be to, siekiant patenkinti konkrečius poreikius, Išorės veiksmų garantija gali būti skiriama atskiroms finansavimo ar investavimo operacijoms.

Paprašius visi susitarimai dėl Išorės veiksmų garantijos pateikiami Europos Parlamentui ir Tarybai, atsižvelgiant į reikalavimus dėl konfidencialios ir neskelbtinos komercinės informacijos apsaugos.
3. Į susitarimus dėl Išorės veiksmų garantijos įtraukiama, visų pirma:
 - (a) išsamios taisyklės dėl aprėpties, reikalavimų, tinkamumo, reikalavimus atitinkančių garantijos šalių ir procedūrų;
 - (b) išsamios Išorės veiksmų garantijos suteikimo taisyklės, įskaitant jos aprėpties tvarką bei jos apibrėžtą taikymą specialių rūšių priemonių portfeliams ir projektams, taip pat projektų ir jų portfelio rizikos analizę, be kita ko, sektorių, regionų ir nacionalinių lygmenimis;

- (c) šio reglamento uždaviniai ir tikslas, poreikių vertinimas ir tikėtini rezultatai atsižvelgiant į įmonių socialinės atsakomybės ir atsakingo verslo skatinimą;
 - (d) atlygis už garantiją, kuris turi atspindėti rizikos lygį, ir galimybė iš dalies subsidijuoti atlygį, siekiant tinkamai pagrįstais atvejais sudaryti lengvatines sąlygas;
 - (e) reikalavimai dėl Išorės veiksmų garantijos naudojimo, įskaitant mokėjimo sąlygas, pvz., konkrečius terminus, palūkanas, kurios turi būti mokamos už mokėtinas sumas, išlaidas ir susigrąžinimo sąnaudas ir prireikus likvidumo tvarką;
 - (f) išmokėjimo procedūros, įskaitant lemiančias sąlygas ir laukimo laikotarpius (bet tuo neapsiribojant), ir procedūros, susijusios su išmokėtų sumų susigrąžinimu;
 - (g) stebėsenos, ataskaitų teikimo ir vertinimo prievolės;
 - (h) aiškos ir prieinamos skundų nagrinėjimo procedūros trečiosioms šalims, kurias galėtų paveikti įgyvendinami projektai, remiami pagal Išorės veiksmų garantiją.
4. Finansavimo ir investavimo operacijas patvirtina reikalavimus atitinkanti garantijos šalis, laikydamasi savo taisyklių ir tvarkos bei susitarimo dėl Išorės veiksmų garantijos sąlygų.
5. Išorės veiksmų garantija gali aprėpti:
- (a) skolos priemonių atveju – pagrindinę skolos dalį, visas palūkanas ir reikalavimus atitinkančias garantijos šalies mokėtinas sumas, bet ne sumas, gautas pagal finansavimo operacijų sąlygas po įsipareigojimų neįvykdymo;
 - (a) investicijų į nuosavą kapitalą atveju – investuotas sumas ir su jomis susijusias finansavimo išlaidas;
 - (b) kitų 27 straipsnio 2 dalyje nurodytų finansavimo ir investavimo operacijų atveju – panaudotas sumas ir su jomis susijusias finansavimo išlaidas;
 - (c) visas atitinkamas išlaidas ir susigrąžinimo sąnaudas, susijusias su įsipareigojimų neįvykdymu, nebent jos būtų išskaičiuotos iš pajamų, gautų iš susigrąžinimo.
6. Tam, kad Komisija galėtų vykdyti apskaitą ir teikti ataskaitas dėl Išorės veiksmų garantija draudžiamos rizikos, pagal Finansinio reglamento 209 straipsnio 4 dalį reikalavimus atitinkančios garantijos šalys, su kuriomis yra sudarytas susitarimas dėl garantijos, Komisijai ir Audito Rūmams kasmet teikia finansines ataskaitas dėl finansavimo ir investavimo operacijų, kurioms taikomas šis reglamentas, kurių auditą atliko nepriklausomas išorės auditorius ir kuriose, be kita ko, pateikiama informacija apie:
- (a) reikalavimus atitinkančių garantijos šalių finansavimo ir investavimo operacijų rizikos vertinimą, įskaitant informaciją apie Sąjungos įsipareigojimus, nustatytus laikantis apskaitos taisyklių, nurodytų Finansinio reglamento 80 straipsnyje, ir tarptautinių viešojo sektoriaus apskaitos standartų (TVSAS);
 - (b) neįvykdytas finansines prievoles, tenkančias Sąjungai dėl EDVF+ operacijų, skirtų reikalavimus atitinkančioms garantijos šalims ir jų finansavimo ir investavimo operacijoms, ir suskirstytas pagal atskiras operacijas.

7. Komisijai paprašius, reikalavimus atitinkančios garantijos šalys jai pateikia papildomos informacijos, kurios reikia, kad Komisija galėtų įvykdyti su šiuo reglamentu susijusias prievoles.
8. Komisija teikia finansinių priemonių, biudžeto garantijų ir finansinės paramos ataskaitas pagal Finansinio reglamento 241 ir 250 straipsnius. Šiuo tikslu reikalavimus atitinkančios garantijos šalys kasmet teikia informaciją, kurios reikia, kad Komisija galėtų vykdyti ataskaitų teikimo prievoles.

30 straipsnis

Kapitalo dalyvavimas vystymosi bankuose

6 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytas geografinių programų paketas gali būti panaudotas siekiant prisidėti prie Europos ir kitoms vystymosi finansų įstaigoms skiriamų lėšų.

V skyrius

Stebėseną, ataskaitų teikimas ir vertinimas

31 straipsnis

Stebėseną ir ataskaitų teikimas

1. Rodikliai, kuriais grindžiama pažangos pagal šį reglamentą, padarytos siekiant 3 straipsnyje nustatytų konkrečių tikslų, ataskaita, pateikti VII priede, laikantis darnaus vystymosi tikslų rodiklių. Vertinant, koku mastu pasiekti tikslai, remiamasi 2021 m. sausio 1 d. rodiklių vertėmis.
2. Komisija reguliariai vykdo savo veiksmų stebėseną ir atlieka pažangos siekiant tikėtinų rezultatų, įskaitant produktus ir rezultatus, apžvalgą.

Pažanga, susijusi su tikėtiniais rezultatais, turėtų būti stebima remiantis aiškiais, skaidriais ir, kai tinkama, išmatuojamais rodikliais. Kad būtų lengviau laiku teikti ataskaitas, turi būti nustatytas ribotas rodiklių skaičius.
3. Į bendro programavimo dokumentus įtraukta bendra rezultatų sistema, atitinkanti 12 straipsnio 4 dalyje nustatytus kriterijus, yra Sąjungos ir valstybių narių bendros paramos šaliai partneriui įgyvendinimo bendros stebėsenos pagrindas.

Atsiskaitymo už veiklą sistema užtikrinama, kad programos įgyvendinimo ir rezultatų stebėsenos duomenys būtų renkami veiksmingai, efektyviai ir laiku. Todėl Sąjungos lėšų gavėjams nustatomi proporcingi ataskaitų teikimo reikalavimai.
4. Komisija nagrinėja pažangą, padarytą įgyvendinant šį reglamentą. Nuo 2022 m. Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai teikia metinę šio reglamento tikslų įgyvendinimo ataskaitą, kuri rengiama pagal rodiklius, padedančius įvertinti pasiektus rezultatus ir reglamento veiksmingumą. Ta ataskaita taip pat perduodama Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui bei Regionų komitetui.
5. Metinėje ataskaitoje pateikiama informacija apie praėjusiais metais finansuotas priemones, stebėsenos ir vertinimo rezultatus, susijusių partnerių dalyvavimą ir biudžetinių įsipareigojimų bei mokėjimų asignavimų, suskirstytų pagal šalį, regioną ir bendradarbiavimo sektorių, vykdymą. Joje įvertinami Sąjungos finansavimo rezultatai, kiek įmanoma remiantis konkrečiais ir išmatuojamais tokio finansavimo

vaidmens siekiant šio reglamento tikslų rodikliais. Dėl vystomojo bendradarbiavimo, ataskaitoje taip pat įvertinama, kiek įmanoma ir kiek taikytina, tai, kaip laikytasi vystymosi veiksmingumo principų, įskaitant dėl novatoriškų finansinių priemonių.

6. 2021 m. parengtoje metinėje ataskaitoje pateikiama 2014–2020 m. laikotarpio metinių ataskaitų konsoliduota informacija apie visą finansavimą pagal 40 straipsnio 2 dalyje nurodytus reglamentus, įskaitant išorės asignuotąsias pajamas ir įnašus į patikos fondus, be to, informacija apie išlaidas suskirstoma pagal šalis, naudotas finansines priemones, įsipareigojimus ir mokėjimus. Ataskaitoje aprašoma pagrindinė įgyta patirtis ir tolesnė veikla, susijusi su ankstesniais metais atliktuose išorės vertinimuose pateiktomis rekomendacijomis.
7. Bendrų išlaidų, susijusių su veiksmais klimato kaitos ir biologinės įvairovės srityse, metinė sąmata sudaroma remiantis priimtais orientaciniais programavimo dokumentais. Pagal šį reglamentą skiriamam finansavimui taikoma metinė stebėjimo sistema, grindžiama Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos metodika („Rio rodikliais“) (neatmetant galimybės taikyti tikslesnę metodiką, jei tokios esama), įtraukta į esamą Sąjungos programų veiklos rezultatų valdymo metodiką, pagal kurią kiekybiškai įvertinamos vertinimuose bei metinėje ataskaitoje nurodytos išlaidos, susijusios su veiksmais klimato kaitos ir biologinės įvairovės srityse veiksmų planų bei priemonių, nurodytų 19 straipsnyje, lygiu.
8. Taikydama pripažintus tarptautinius standartus Komisija pateikia informaciją apie vystomąjį bendradarbiavimą.
9. Siekiant veiksmingai įvertinti pažangą, kuri daroma siekiant šio reglamento tikslų, Komisijai pagal 34 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamas VII priedas, kad, jei manoma, kad būtina, rodikliai būtų peržiūrėti arba papildyti, ir kuriais reglamentas papildomas nuostatomis dėl stebėsenos ir vertinimo sistemos sukūrimo.

32 straipsnis

Vertinimas

1. Tarpinis šio reglamento vertinimas atliekamas, kai yra pakankamai informacijos apie jo įgyvendinimą, bet praėjus ne daugiau kaip ketveriems metams nuo Priemonės įgyvendinimo pradžios.

Siekiant nustatyti, ar buvo pasiekti tikslai, ir parengti rekomendacijas dėl būsimų veiksmų tobulinimo per vertinimus prireikus taikomi Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos Paramos vystymuisi komiteto gerosios patirties principai.
2. Baigiant įgyvendinti reglamentą, bet praėjus ne daugiau kaip ketveriems metams po 1 straipsnyje nurodyto laikotarpio pabaigos, Komisija atlieka galutinį reglamento vertinimą. Per šį vertinimą nagrinėjamas Sąjungos indėlis siekiant šio reglamento tikslų, naudojant rodiklius, padedančius įvertinti pasiektus rezultatus, ir atsižvelgiant į visus nustatytus faktus ir išvadas dėl šio reglamento poveikio.

Be to, galutinio vertinimo ataskaitoje nagrinėjamas veiksmingumas, pridėtinė vertė, supaprastinimo galimybės, vidaus ir išorės aspektų suderinamumas ir įvertinama, ar reglamento tikslai tebėra aktualūs.

Galutinio vertinimo ataskaita rengiama konkrečiu tikslu – pagerinti Sąjungos teikiamo finansavimo vykdymą. Joje nurodomi sprendimai dėl tam tikrų rūšių veiksmų, įgyvendintų pagal reglamentą, pratęsimo, keitimo ar sustabdymo.

Galutinio vertinimo ataskaitoje taip pat pateikiama susijusių metinių ataskaitų konsoliduota informacija apie visą finansavimą, kuris reglamentuojamas šiuo reglamentu, įskaitant išorės asignuotąsias pajamas ir įnašus į patikos fondus, be to, informacija apie išlaidas suskirstoma pagal šalis paramos gavėjas, naudotas finansines priemones, įsipareigojimus ir mokėjimus.

Vertinimų išvadas ir savo pastabas Komisija pateikia Europos Parlamentui, Tarybai ir valstybėms narėms per atitinkamus 35 straipsnyje nurodytus komitetus. Valstybių narių prašymu tame komitete gali būti aptariami konkretūs vertinimai. Rezultatai panaudojami rengiant programas ir paskirstant išteklius.

Komisija į Sąjungos finansavimo, teikiamo pagal šį reglamentą, vertinimą reikiamu mastu įtraukia visas susijusias suinteresuotąsias šalis ir, kai tinkama, gali stengtis atlikti bendrus vertinimus su valstybėmis narėmis bei vystomojo bendradarbiavimo partneriais, glaudžiai bendradarbiaudama su šalimis partnerėmis.

3. Vadovaudamasi konkrečiomis Finansiniame reglamente nustatytomis ataskaitų teikimo nuostatomis Komisija iki 2025 m. gruodžio 31 d. ir vėliau kas trejus metus vertina, kaip yra naudojama Išorės veiksmų garantija ir kaip ji veikia. Savo vertinimo ataskaitą Komisija teikia Europos Parlamentui ir Tarybai. Kartu su vertinimo ataskaita pateikiama Audito Rūmų nuomonė.

III ANTRAŠTINĖ DALIS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

33 straipsnis

Šalies ar teritorijos, kurioms reglamentas netaikomas, dalyvavimas

1. Tinkamai pagrįstais atvejais ir kai įgyvendintini veiksmai yra pasaulinio, tarpregioninio ar regioninio pobūdžio, Komisija, siekdama užtikrinti Sąjungos finansavimo suderinamumą ir veiksmingumą arba skatinti regioninę arba tarpregioninę bendradarbiavimą, gali nuspręsti pagal atitinkamas orientacines daugiametes programas arba atitinkamus veiksmų planus arba priemones išplėsti veiksmų taikymo sritį ir įgyvendinti juos šalyse ir teritorijose, kurioms pagal 4 straipsnį šis reglamentas netaikomas.
2. Komisija gali įtraukti specialų finansinį asignavimą, skirtą padėti šalims partnerėms ir regionams partneriams stiprinti bendradarbiavimą su kaimyniniais Sąjungos atokiausiais regionais ir užjūrio šalimis bei teritorijomis, kurioms taikomas Tarybos sprendimas (*UŠT sprendimas*). Taigi prireikus, vadovaujantis abipusiškumo ir finansavimo pagal *UŠT sprendimą* ir (arba) *ETB reglamentą* proporcingumo principu, šiuo reglamentu galima prisidėti prie veiksmų, kuriuos pagal bendras veiklos programas arba tarpregioninio bendradarbiavimo programas ar priemones, sukurtas ir įgyvendinamas pagal *ETB reglamentą*, įgyvendina šalys partnerės ar regionai partneriai arba kiti subjektai pagal šį reglamentą, šalys, teritorijos arba kiti subjektai pagal *UŠT sprendimą* arba Sąjungos atokiausi regionai.

34 straipsnis
Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.
2. 4 straipsnio 6 dalyje, 26 straipsnio 3 dalyje, 27 straipsnio 9 dalyje ir 31 straipsnio 9 dalyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šio reglamento galiojimo laikotarpiu.
3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 4 straipsnio 6 dalyje, 26 straipsnio 3 dalyje, 27 straipsnio 9 dalyje ir 31 straipsnio 9 dalyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.
4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.
5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.
6. Pagal 4 straipsnio 6 dalį, 26 straipsnio 3 dalį, 27 straipsnio 9 dalį ir 31 straipsnio 9 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

35 straipsnis
Komitetas

1. Komisijai padeda Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo komitetas. Šis komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.
3. Kai komiteto nuomonei gauti būtina rašytinė procedūra, tokia procedūra laikoma baigta be rezultato, jei per nuomonei pateikti nustatytą laikotarpį taip nusprendžia komiteto pirmininkas arba to prašo paprastoji komiteto narių dauguma.
4. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 8 straipsnis kartu su jo 5 straipsniu.
5. Priimtas sprendimas galioja priimto arba pakeisto dokumento, veiksmų programos arba priemonės taikymo laikotarpiu.
6. Komiteto posėdžiuose Europos investicijų bankui aktualiais klausimais dalyvauja stebėtojas iš Europos investicijų banko.

36 straipsnis

Informavimas, komunikacija ir viešinimas

1. Sąjungos lėšų gavėjai nurodo Sąjungos lėšų kilmę ir užtikrina jų matomumą (visų pirma viešindami veiksmus ir jų rezultatus) teikdami nuoseklią, veiksmingą ir proporcingą tikslinę informaciją įvairiai auditorijai, įskaitant žiniasklaidą ir visuomenę.
2. Komisija vykdo su šiuo reglamentu ir jo veiksmiais bei rezultatais susijusius informavimo ir komunikacijos veiksmus. Šiam reglamentui skirtais finansiniais ištekliais taip pat prisidedama prie institucinio informavimo apie Sąjungos politikos prioritetus, tiesiogiai susijusius su 3 straipsnyje nurodytais tikslais.

37 straipsnis

Nukrypti nuo matomumo reikalavimų leidžianti nuostata

Dėl saugumo ar vietos politinių opijų klausimų tam tikrose šalyse arba teritorijose arba tam tikru laikotarpiu gali būti naudinga arba būtina riboti komunikacijos ir matomumo didinimo veiklą. Tokiais atvejais tikslinė auditorija ir matomumo didinimo priemonės, produktai ir kanalai, naudotini tam tikram veiksmui skatinti, nustatomi kiekvienu konkrečiu atveju, konsultuojantis ir susitarant su Sąjunga. Kai reaguojant į staigią krizę reikia imtis greitojo reagavimo intervencinių priemonių, nebūtina nedelsiant parengti išsamaus komunikacijos ir matomumo didinimo plano. Tačiau tokiais atvejais Sąjungos parama vis dėlto turi būti tinkamai nurodyta nuo pat pradžių.

38 straipsnis

Sąlyga dėl EIVT

Šis reglamentas taikomas laikantis Sprendimo 2010/427/ES.

39 straipsnis

Panaikinimas ir pereinamojo laikotarpio nuostatos

1. Sprendimas Nr. 466/2014/ES, Reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 480/2009 ir Reglamentas (ES) 2017/1601 panaikinami nuo 2021 m. sausio 1 d.
2. Šio reglamento finansinio paketo lėšomis taip pat gali būti finansuojamos techninės ir administracinės paramos išlaidos, būtinos užtikrinti perėjimui nuo priemonių, patvirtintų pagal toliau išvardytus ankstesnius teisės aktus, prie šio reglamento: Reglamentą (ES) Nr. 233/2014; Reglamentą (ES) Nr. 232/2014; Reglamentą (ES) Nr. 230/2014; Reglamentą (ES) Nr. 235/2014; Reglamentą (ES) Nr. 234/2014, Reglamentą (Euratomas) Nr. 237/2014, Reglamentą (ES) Nr. 236/2014, Sprendimą Nr. 466/2014/ES, Reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 480/2009 ir Reglamentą (ES) 2017/1601.
3. Šio reglamento finansinio paketo lėšomis taip pat gali būti finansuojamos išlaidos, susijusios su šį reglamentą pakeisiančio teisės akto rengimu.

4. Prireikus asignavimai gali būti įtraukti į biudžetą po 2027 m. ir skirti 20 straipsnio 1 dalyje nurodytoms išlaidoms padengti, kad būtų galima valdyti iki 2027 m. gruodžio 31 d. nebaigtus vykdyti veiksmus.

40 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2021 m. sausio 1 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

- 1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas
- 1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys) (*programų grupė*)
- 1.3. Pasiūlymo (iniciatyvos) pobūdis
- 1.4. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas
- 1.5. Trukmė ir finansinis poveikis
- 1.6. Numatytas (-i) valdymo būdas (-ai)

2. VALDymo PRIEMONĖS

- 2.1. Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės
- 2.2. Valdymo ir kontrolės sistema
- 2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

- 3.1. Atitinkama (-os) daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės)
- 3.2. Numatomas poveikis išlaidoms
 - 3.2.1. *Numatomo poveikio išlaidoms santrauka*
 - 3.2.2. *Numatomas poveikis administracinio pobūdžio asignavimams*
 - 3.2.3. *Trečiųjų šalių įnašai*
- 3.3. Numatomas poveikis pajamoms

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas

Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonė

1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys) (*programų grupė*)

Išorės veiksmai

Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonė

1.3. Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su:

☐ nauja priemone

☐ nauja priemone, kuri bus priimta įgyvendinus bandomąjį projektą ir (arba) atlikus parengiamuosius veiksmus⁸⁴

☐ esamos priemonės galiojimo pratęsimu

☒ vienos ar daugiau priemonių sujungimu arba nukreipimu į kitą / naują priemonę

1.4. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas

1.4.1. *Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai, įskaitant išsamų iniciatyvos įgyvendinimo pradinio etapo tvarkaraštį*

Ilgalaikis bendrasis siūlomos Priemonės tikslas – visame pasaulyje išsaugoti ir skatinti ES vertybes ir interesus.

Remiantis Europos Sąjungos sutarties 3 straipsnio 5 dalimi ir 8 bei 21 straipsniais, konkretūs tikslai yra:

a) remti ir stiprinti dialogą ir bendradarbiavimą su kaimynystės regiono, Užsachario Afrikos, Azijos ir Ramiojo vandenyno, Šiaurės ir Pietų Amerikos ir Karibų jūros regionų trečiosiomis valstybėmis ir regionais;

b) pasauliniu lygmeniu propaguoti žmogaus teises ir demokratiją, remti pilietinės visuomenės organizacijas, tolesnį stabilumą bei taiką ir spręsti kitus visuotinius uždavinius;

c) greitai reaguoti krizių, nestabilumo ir konfliktų atvejais; didinti atsparumą ir susieti humanitarinę pagalbą ir veiksmus vystymosi srityje ir tenkinti užsienio politikos poreikius bei laikytis prioritetų.

Ne mažiau kaip 90 proc. išlaidų pagal Priemonę turi atitikti Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos Paramos vystymuisi komiteto nustatytus oficialios paramos vystymuisi kriterijus.

⁸⁴

Kaip nurodyta Finansinio reglamento 58 straipsnio 2 dalies a arba b punkte.

1.4.2. *Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė (gali būti susijusi su įvairiais veiksniais, pvz., koordinavimo nauda, teisiniu tikrumu, didesniu veiksmingumu ar papildomumu). Šiame punkte „Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė“ – dalyvaujant Sąjungai užtikrinama vertė, papildanti vertę, kuri būtų užtikrinta vien valstybių narių veiksmais.*

Priežastys imtis Europos lygmens veiksmų (*ex ante*)

Pastaraisiais metais įvyko regioninių konfliktų, teroro išpuolių, atsirado migracijos spaudimas, pastebimas netvarus išteklių naudojimas ir didėjantis protekcionizmas. Veikdamos vienos valstybės narės negalėtų veiksmingai reaguoti į šiuos pasaulinius procesus, bet ES turi unikalią galimybę spręsti šiuos uždavinius, kurti galimybes sparčiai kintančiam pasauliui ir teikti išorės paramą dėl pagrindinių, Sutartyse nustatytų kompetencijų, jos vertybių ir patikimumo kaip taikos proceso dalyvės ir demokratijos bei žmogaus teisių gynėjos ir pirmaujančio vaidmens kovojant su klimato kaita bei saugant aplinką, jos politinės įtakos ir viršvalstybinio subjekto statuso, vykdomų priemonių taikymo srities, suderinamumo ir įvairovės, taip pat daugybės turimų priemonių, skirtų įgyvendinti vietoje.

ES turi galimybę pradėti dialogą su kitomis regioninėmis organizacijomis, pvz., Afrikos Sąjunga, kaip visavertis jos dalyvis.

Kai kuriose srityse, kuriose valstybės narės nėra aktyvios, ES yra pagrindinė ir kartais vienintelė intervencijos dalyvė. Taip būna, pvz., ypač opiose srityse, kaip antai žmogaus teisių gynimas ir rinkimų stebėjimo misijos.

ES gali sukurti pridėtinę vertę, pagrįstą išteklių, skiriamų per jos priemones, apimtimi, gana lanksčiais valdymo metodais ir išteklių nuspėjamumu daugiametės finansinės programos laikotarpiu.

Dėl Europos istorijos (pvz., regioninė integracija ir perėjimas prie demokratijos) ir remdamasi sėkmingai vykdoma politika (pvz., patirtis aprūpinimo maistu saugumo srityje, įgyta vykdam bendrą žemės ūkio politiką ir bendrą žuvininkystės politiką, ir patirtis bendrosios rinkos techninių standartų srityje) ES turi sukaupusi daug tam tikrų sričių patirties. Tarptautiniu mastu ES yra pripažinta kaip siekianti taikos, užtikrinanti konfliktų prevenciją, remianti laisvus rinkimus ir ginanti žmogaus teises.

ES veikia visame pasaulyje per savo delegacijas, taip užsitikrindama platų informacijos apie pokyčius, turinčius įtakos įvairioms pasaulio šalims, tinklą. Be to, ES dalyvauja daugumoje daugiašalių procesų, kuriais siekiama spręsti visuotinius uždavinius. Tai leidžia ES nuolat gauti informacijos apie naujausius poreikius ir problemas ir atitinkamai perskirstyti išteklius. ES ir valstybių narių veiksmų papildomumas nuolat didėja. Tai stiprina politinį dialogą ir bendradarbiavimą, kurių vis daugiau imamasi taikant bendrą programavimą su valstybėmis narėmis.

ES taip pat gali papildyti valstybių narių veiklą susiklosčius potencialiai pavojingai padėčiai arba labai daug išlaidų reikalaujančių intervencinių priemonių atveju.

Numatoma sukurti Sąjungos pridėtinė vertė (*ex post*)

Numatoma sukurti Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonės pridėtinė vertė turėtų atitikti išorės finansavimo priemonių laikotarpio vidurio peržiūros rezultatus. Atliekant laikotarpio vidurio peržiūrą, į galiojančius reglamentus įtrauktų poveikio rodiklių (pvz., darnaus vystymosi tikslų) analizė parodė, kad atsiranda teigiamų tendencijų. Tikimasi, kad tokios tendencijos išliks ir po 2020 m., siekiant 2030 metams iškeltų tarptautinių tikslų.

1.4.3. Panašios patirties išvados

Komisijos priimtoje laikotarpio vidurio peržiūros ataskaitoje⁸⁵ dėl 10 išorės finansavimo priemonių⁸⁶, taip pat makrofinansinės paramos *ex post* vertinimo ataskaitose ir Europos investicijų banko išorės skolinimo įgaliojimo⁸⁷ laikotarpio vidurio peržiūroje padaryta išvada, kad išorės finansavimo priemonės apskritai atitiko paskirtį ir kad pastebėta teigiamų tendencijų, susijusių su tikslų pasiekimu. Iš ataskaitų matyti, kad išorės finansavimo priemonėms reikia daugiau išteklių, nes jomis teikiamos finansinės galimybės jau yra išnaudotos.

Priemonėmis nustatoma politikos įgyvendinimo taikymo sritis, tikslai ir procedūros. Iš laikotarpio vidurio peržiūros ataskaitos matyti, kad dėl priemonėmis teikiamų galimybių jos patenkina daugumą ES išorės veiksmų poreikių ir tikslų. Priemonės būtų naudingesnės, jei būtų labiau atsižvelgta į tam tikrus pokyčius, kaip antai: naują politikos sistemą, įskaitant visuotinai taikomą Darbotvarkę iki 2030 m., migracijos / pabėgėlių krizę ir vidaus politikos išorinį poveikį. Be to, daugiau dėmesio reikėtų skirti vystymosi ir saugumo sąsajoms ir bendram užmojui išorės veiksmais siekti taikos ir saugumo.

Dėl pagal tam tikras priemones (pvz., vystomojo bendradarbiavimo finansinę priemonę) nustatyto diferenciacijos principo⁸⁸ ES su didesnes nei vidutinės pajamas gaunančiomis šalimis nebegali vykdyti dvišalio bendradarbiavimo. Kadangi tose šalyse susiklosčius tam tikrai padėčiai gali prireikti paramos (pvz., pokriziniu laikotarpiu), nuspręsta, kad vadovaudamasi visuotinai taikoma Darbotvarke iki 2030 m. ES turėtų ieškoti naujoviškų bendradarbiavimo su labiau pažengusiomis besivystančiomis šalimis ir strateginiais partneriais būdų, kaip nustatyta naujajame Europos konsensuse dėl vystymosi⁸⁹.

Priemonėmis iš esmės siekiama skatinti laikytis pagrindinių vertybių ir gerbti žmogaus teises. Tačiau kai kuriose šalyse buvo sunku šiuos tikslus propaguoti ir jų siekti, taip pat pastebėta, kad daugelyje šalių sumažėjo erdvės pilietinės visuomenės organizacijoms veikti. Dėl to atsiranda sunkumų veikti šiose srityse ir sustiprėja įtampa tarp skatinimo gerbti žmogaus teises ir pačių partnerių prioritetinių interesų.

Dabartinėmis daugybės krizių ir konfliktų aplinkybėmis ES turi turėti galimybių greitai reaguoti į besikeičiančius įvykius. Tačiau vykdant tam tikras priemones reagavimo galimybės buvo ribojamos dėl per mažo finansinio lankstumo. Atsiradus naujiems prioritetams, pvz., migracijos / pabėgėlių krizės atveju, kilo problemų persikirstant priemonių, kurios yra finansuojamos iš biudžeto, lėšas, nes ilgalaikėms programoms buvo skirtos didelės sumos, nepaliekant pakankamos nepaskirstytos

⁸⁵ Laikotarpio vidurio peržiūros ataskaita COM(2017) 720 *final* buvo pagrįsta dešimčia tarnybų darbinio dokumentų (po vieną kiekvienai priemonei, žr. sąrašą toliau), o šie savo ruožtu pagrįsti 10 nepriklausomų vertinimų. Laikotarpio vidurio ataskaita, tarnybų darbiniai dokumentai ir nepriklausomi vertinimai pateikiami šiuo adresu: https://ec.europa.eu/europeaid/public-consultation-external-financing-instruments-european-union_en.

⁸⁶ 10 priemonių: vystomojo bendradarbiavimo finansinė priemonė (VBFP); Europos plėtros fondas (EPF); Europos kaimynystės priemonė (EKP); Pasirengimo narystei paramos priemonė (PNPP II); priemonė, kuria prisidedama prie stabilumo ir taikos (IcSP); Europos demokratijos ir žmogaus teisių rėmimo priemonė (EDŽTRP); partnerystės priemonė (PP); bendradarbiavimo branduolinės saugos srityje priemonė (BBSP); Sprendimas dėl Grenlandijos ir Bendras įgyvendinimo reglamentas.

⁸⁷ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52016DC0584>

⁸⁸ Šiuo metu diferenciacijos principas ES bendradarbiavimo srityje reiškia, kad didesnes nei vidutinės pajamas gaunančios šalys nebeatitinka ES dvišalio bendradarbiavimo reikalavimų.

⁸⁹ 91–93 punktai.

maržos. Kaip nurodyta laikotarpio vidurio peržiūros ataskaitoje, turi būti didinamas lankstumas.

Reikia užtikrinti didesnę priemonės komponentų, taip pat skirtingų priemonių nuoseklumą ir suderinamumą su paramos teikėjais. Apskritai laikotarpio vidurio peržiūros ataskaitoje pateiktos nevienareikšmės išvados dėl suderinamumo. Išvados dėl priemonių komponentų suderinamumo buvo patenkinamos. Nustatyta, kad skirtingos priemonės iš dalies buvo nuoseklios, tačiau dėl programų daugialypiškumo veiksmai kartais dubliuodavosi, ypač vykdant sudėtingesnę bendradarbiavimą su labiau pažengusiomis besivystančiomis šalimis. Be to, dėl geografinių ir teminių požiūrių sąveikos kartais būdavo sulaukiama nenuoseklaus atsako šalies lygmeniu. Remiantis iš ES delegacijų gautais atsiliepimais matyti, kad buvo sunku valdyti papildomumo galimybes bei jomis pasinaudoti ir kurti priemonių sinergijas. Apskritai manyta, kad ES trūko galimybių kurti suderintas strategijas tam tikrai šaliai / regionui.

Kalbant apie nuoseklumą valstybių narių atžvilgiu, per peržiūrą nustatyta, kad bendrą programavimą dar būtų galima stiprinti. Tačiau tam tikrais atvejais tam reikėtų didesnio įsipareigojimo – tiek šalių partnerių vyriausybių, tiek valstybių narių.

Laikotarpio vidurio peržiūros ataskaitoje nurodyta, kad esama teigiamų tendencijų, susijusių su rezultatų pasiekimu. Tačiau pastebėta, kad laimėjimus sunku įvertinti kiekybiškai. Dažnai pritrūkdavo informacijos apie stebėsenos sistemas, nurodytas pagal priemones. Trūko duomenų (įskaitant atskaitos taškus) įvertinti, ar taikant priemones buvo pasiekti kai kurie jų tikslai (visų pirma aukšto lygio tikslai), be to, paaiškėjo, kad tikslų siekimui įtakos turi daug išorės veiksnių (pvz., šalies partnerės politika ir kiti paramos teikėjai).

Kalbant apie ES prioritetų integravimą, pastebėta, kad padaryta didelė pažanga taikant galiojančias priemones klimato kaitos⁹⁰ srityje, tačiau dar reikia dėti daugiau pastangų siekiant išspręsti kitas aplinkos problemas, kaip antai biologinės įvairovės nykimą ir gamtos išteklių išsekvojimą. Kalbant apie žmogaus teisių aspekto integravimą, įskaitant lyčių lygybę ir moterų įgalėjimą, daugeliu atveju pripažinta, kad darbas tebevyksta, o šalių partnerių vyriausybės kartais rodo per mažai susidomėjimo šiomis sritimis arba joms priešinasi.

Apskritai nustatyta, kad organizaciniu požiūriu veikla yra efektyvi, tačiau kai kurie dalyviai manė, kad įgyvendinant tam tikras priemones administracinė našta buvo per didelė. Kartais Komisija buvo vertinama kaip daugiau susitelkusi į procesą, nei į politikos tikslus ir rezultatus.

1.4.4. *Suderinamumas ir galima sąveika su kitomis atitinkamomis priemonėmis*

Įgyvendinant šį reglamentą bus užtikrintas suderinamumas su kitomis išorės veiksmų sritimis ir kitų susijusių sričių Sąjungos politika, taip pat politikos suderinamumas vystymosi labui⁹¹. Kaip nurodyta Darbotvarkėje iki 2030 m., tai reiškia, kad reikia atsižvelgti į visų sričių politikos poveikį darniam vystymuisi visais lygmenimis: nacionaliniu, ES vidaus, kitų šalių vidaus ir pasauliniu.

⁹⁰ Pavyzdžiui, iš 11-ojo EPF kovai su klimato kaita skiriamas finansavimas padidėjo nuo 3,3 proc. 2014 m. iki 23,3 proc. 2016 m., o pagal VBFP – nuo 17,7 proc. 2014 m. iki 24,9 proc. 2016 m. Šaltinis: rodiklis 12b, ES tarptautinio bendradarbiavimo ir vystymosi rezultatų sistema, taip pat iš EBPO Paramos vystymuisi komiteto kreditorių duomenų teikimo sistemos gauti duomenys.

⁹¹ https://ec.europa.eu/europeaid/policies/policy-coherence-development_en

Be to, reikėtų siekti sinergijos su veiksmais pagal kitas ES programas (įskaitant Europos struktūrinius ir investicijų fondus ir „Europos horizontą“), kad bendrų intervencinių priemonių poveikis būtų kuo didesnis.

Pagal šį pasiūlymą finansuojami veiksmai turėtų būti suderinami su veiksmais, kurių imamasi pagal Pasirengimo narystei paramos priemonę III, Sprendimą dėl užjūrio šalių ir teritorijų, bendrą užsienio ir saugumo politiką ir naujai pasiūlytą Europos taikos priemonę, neįtrauktą į ES biudžetą. Pagal šį pasiūlymą humanitarinė pagalba, kaip nustatyta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 214 straipsnyje, nebus finansuojama, nes ji ir toliau bus finansuojama pagal Humanitarinės pagalbos reglamentą.

Pagal šį reglamentą finansavimas taip pat turėtų būti skirtas veiksmams, susijusiems su judumu mokymosi tikslais į su programa „Erasmus“ nesusijusias trečiąsias valstybes, iš jų arba tarp jų, taip pat bendradarbiavimui ir dialogui politikos klausimais su tomis valstybėmis laikantis „Erasmus“ reglamento.

1.5. Trukmė ir finansinis poveikis

☐ **trukmė ribota**

- ☐ galioja nuo MMMM [MM DD] iki MMMM [MM DD],
- ☐ įsipareigojimų asignavimų finansinis poveikis nuo MMMM iki MMMM, o mokėjimų asignavimų – nuo MMMM iki MMMM.

☒ **trukmė neribota**

- Įgyvendinimo pradinis laikotarpis – nuo 2021 m.

1.6. Numatytas (-i) valdymo būdas (-ai)⁹²

☒ **Tiesioginis valdymas**, vykdomas Komisijos:

- ☒ padalinių, įskaitant Sąjungos delegacijų darbuotojus;
- ☒ vykdomųjų įstaigų.

☐ **Pasidalijamasis valdymas** kartu su valstybėmis narėmis.

☒ **Netiesioginis valdymas**, biudžeto vykdymo užduotis perduodant:

- ☒ trečiosioms valstybėms arba jų paskirtoms įstaigoms;
- ☒ tarptautinėms organizacijoms ir jų agentūroms (nurodyti);
- ☒ EIB ir Europos investicijų fondui;
- ☒ įstaigoms, nurodytoms Finansinio reglamento 70 ir 71 straipsniuose;
- ☒ viešosios teisės subjektams;
- ☒ privatinės teisės reglamentuojamoms įstaigoms, kurioms pavesta teikti viešąsias paslaugas, jeigu jos pateikia pakankamas finansines garantijas;
- ☒ valstybės narės privatinės teisės reglamentuojamoms įstaigoms, kurioms pavesta įgyvendinti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę ir kurios pateikia pakankamas finansines garantijas;
- ☒ atitinkamame pagrindiniame akte nurodytiems asmenims, kuriems pavesta vykdyti konkrečius veiksmus BUSP srityje pagal Europos Sąjungos sutarties V antraštinę dalį.
- *Jei nurodomas daugiau kaip vienas valdymo būdas, išsamią informaciją pateikti šio punkto pastabų skiltyje.*

Pastabos

Kadangi tai išorės išlaidos, būtina galimybė naudoti visus numatytus valdymo būdus pagal poreikį ir kaip nusprendžiama įgyvendinant.

⁹²

Informacija apie valdymo būdus ir nuorodos į Finansinį reglamentą pateikiamos svetainėje „BudgWeb“ <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>.

2. VALDYMO PRIEMONĖS

2.1. Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės

Nurodyti dažnumą ir sąlygas.

Komisijos stebėsenos ir vertinimo sistemose vis daugiau dėmesio skiriama rezultatams. Į šias sistemas įtraukiami Komisijos darbuotojai ir įgyvendinimo partneriai bei išorės ekspertai.

Delegacijose ir būstinėse dirbantys užduočių vadovai nuolat stebi projektų ir programų įgyvendinimą, naudodamiesi įgyvendinimo partnerių vykdant reguliarias atsiskaitymo funkcijas teikiama informacija ir, kai įmanoma, rengdami apsilankymus vietoje. Vidaus stebėsenos veiksmai suteikia vertingos informacijos apie pažangą ir padeda vadovams nustatyti esamas bei galimas kliūtis bei imtis taisomųjų veiksmų.

Be to, siekiant įvertinti ES išorės veiksmų efektyvumą pagal tris skirtingas sistemas, samdomi nepriklausomi išorės ekspertai. Šie vertinimai padeda užtikrinti atskaitomybę ir gerinti esamas intervencines priemones, be to, juos atliekant, atsižvelgiama į įgytą patirtį, kad ji atspindėtų ateityje formuojant politiką ir imantis veiksmų. Tokioms sistemoms paprastai naudojami tarptautiniu mastu pripažinti Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos Paramos vystymuisi komiteto taikomi vertinimo kriterijai, įskaitant (galimą) poveikį. Pavyzdžiui, vertinant vystomąjį bendradarbiavimą projektų lygmeniu, būstinės valdomoje rezultatų stebėsenos sistemoje gaunama glausta tikslinė intervencinių priemonių imties kokybės apžvalga. Taikydami labai struktūrinę, standartizuotą metodiką, nepriklausomi rezultatų stebėsenos ekspertai pagal Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos Paramos vystymuisi komiteto vertinimo kriterijus vertina projekto vykdymą ir pateikia rekomendacijų dėl būsimo įgyvendinimo gerinimo.

Vertinimuose projektų lygmeniu, kuriuos paprastai atlieka už projektą atsakingos ES delegacijos, pateikiama išsamesnė analizė, kuri padeda projektą vadovams gerinti vykdomas ir rengti būsimas intervencines priemones. Analizei atlikti ir visų suinteresuotųjų šalių, visų pirma galutinių paramos gavėjų, atsiliepimams ir įrodymams surinkti samdomi išorės nepriklausomi ekspertai, turintys teminių ir geografinių žinių. Komisija taip pat atlieka savo politikos strateginius vertinimus – nuo programavimo ir strategijos iki intervencinių priemonių įgyvendinimo konkrečiame sektoriuje (pvz., sveikatos arba švietimo) šalyje ar regione, arba konkrečios priemonės įgyvendinimo. Šie vertinimai – svarbus indėlis formuojant politiką ir kuriant priemones bei projektus. Visi šie vertinimai skelbiami Komisijos interneto svetainėje, o išvadų santrauka pateikiama metinėje ataskaitoje Tarybai ir Europos Parlamentui.

2.2. Valdymo ir kontrolės sistema (-os)

2.2.1. *Valdymo būdo (-ų), finansavimo įgyvendinimo mechanizmo (-ai), mokėjimo tvarkos ir siūlomos kontrolės sistemos pagrindimas*

Valdymo būdai

Esminių valdymo būdų pakeitimų nenumatyta, o geresniems rezultatams ateityje pasiekti bus naudojamosi Komisijos tarnybų ir įgyvendinančiųjų subjektų pagal ankstesnes programas sukaupta patirtimi.

Pagal šį reglamentą finansuojami veiksmai bus įgyvendinami tiesioginio Komisijos valdymo (organizuojamo būstinėse ir (arba) Sąjungos delegacijose) būdu ir

netiesioginiu valdymo būdu, dalyvaujant bet kuriam naujojo Finansinio reglamento 62 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytam subjektui, kad reglamento tikslų būtų siekiama geriau.

Taikydami netiesioginį valdymą, kaip nurodyta naujojo Finansinio reglamento 154 straipsnyje, šie subjektai turi užtikrinti ES finansinių interesų apsaugą, lygiavertę apsaugai taikant tiesioginį valdymą. Laikantis proporcingumo principo ir tinkamai atsižvelgiant į veiksmo pobūdį ir susijusią finansinę riziką, bus atliktas *ex ante* ramsčiais pagrįstas subjektų sistemų ir procedūrų vertinimas. Jei to reikia dėl su įgyvendinimu susijusių priežasčių arba jei metinėse veiklos ataskaitose išreikšta išlygų, bus nustatomi ir įgyvendinami veiksmų planai, į kuriuos bus įtraukos konkrečios rizikos mažinimo priemonės. Be to, įgyvendinant gali būti taikomos ir Komisijos nustatytos tinkamos priežiūros priemonės.

Pagal Priemonę numatoma, kad netiesioginis valdymas taip pat gali būti pavestas šalims partnerėms arba jų paskirtoms įstaigoms. Šaliai partnerei netiesioginis valdymas gali būti deleguojamas įvairiomis formomis: delegavimas iš dalies, kai Komisija pasilieka šalies partnerės sprendimų *ex ante* kontrolę ir vykdo mokėjimus šalies partnerės vardu, o tam pagal naujojo Finansinio reglamento 154 straipsnio 6 dalies b punktą nereikia atlikti *ex ante* ramsčių vertinimo. Arba visiškas delegavimas, kai po *ex ante* ramsčių vertinimo šalis partnerė veiksmą gali įgyvendinti naudodama savo įvertintas sistemas ir procedūras, o Komisijai nereikia atlikti jokios šalies partnerės veiksmo įgyvendinimo *ex ante* kontrolės.

Taip pat bus naudojama parama biudžetui.

Derinimo veiklai bus naudojamos novatoriškos finansinės priemonės, įskaitant partnerystę su Europos investicijų banku (EIB), valstybių narių finansų įstaigomis ir kitomis tarptautinėmis finansų įstaigomis. Taip pat numatyta naudoti patikos fondus.

Vidaus kontrolės struktūra

Vidaus kontrolės ir valdymo procesu siekiama tinkamai užtikrinti, kad būtų pasiekti tikslai, susiję su operacijų veiksmingumu ir efektyvumu, finansinių ataskaitų patikimumu ir atitiktimi taikytinai teisės aktų ir procedūrinei sistemai.

Veiksmingumas ir efektyvumas

Siekdamos užtikrinti savo veiklos veiksmingumą ir efektyvumą (ir mažinti didelę riziką savo išorės paramos aplinkoje), kartu su visais Komisijos bendro strateginės politikos ir planavimo proceso elementais, vidaus audito sąlygomis ir kitais Komisijos vidaus kontrolės sistemos reikalavimais, įgyvendinimo tarnybos veiklai pagal visas priemones toliau taikys specializuoto pagalbos valdymo sistemą, apimančią:

- decentralizuotą daugumos išorės paramos priemonių valdymą, organizuojamą Sąjungos delegacijų vietose;
- aiškias ir formalias finansinės atskaitomybės ribas (iš įgalioto leidimus suteikiančio pareigūno (generalinio direktoriaus), perduodamas delegacijos vadovui, taikant būstinės perįgaliotojo įgaliojimus suteikiančio pareigūno (direktoriaus) perįgaliojimą delegacijos vadovui;
- reguliarių Sąjungos delegacijų ataskaitų (išorės paramos valdymo ataskaitų) teikimą Komisijos būstinei, įskaitant metinį patikinimo pareiškimą, kurį teikia delegacijos vadovas;

- išsamią mokymo programą, skirtą tiek būstinėje, tiek delegacijose dirbančiam personalui;
- reikšmingą būstinės ir delegacijų paramą ir rekomendacijas (taip pat internetu);
- reguliarius, kas 3–6 metus vykdomus apsilankymus delegacijose priežiūros tikslais;
- projektų ir programų ciklo valdymo metodiką, įskaitant: kokybiškas paramos priemonės, taikomas intervencinės priemonės planavimui, teikimo metodui, finansavimo mechanizmui, valdymo sistemai, bet kokių ją įgyvendinančių partnerių vertinimui ir atrankai ir kt.; programų ir projektų valdymo, stebėjimo ir ataskaitų teikimo priemonės, skirtas veiksmingam įgyvendinimui užtikrinti, įskaitant reguliarią projektų išorės stebėseną vietoje, ir svarbius vertinimo ir audito elementus. Paprastinimo bus siekiama plačiau naudojant supaprastintą išlaidų apmokėjimą ir tarpusavio pasikliovimą partnerių organizacijų auditu. Bus toliau taikomas pagal riziką diferencijuojamos kontrolės metodas, atitinkantis pagrindinę riziką.

Finansinė atskaitomybė ir apskaita

Įgyvendinimo tarnybos toliau laikysis aukščiausių apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartų, taikydamos Komisijos kaupiamosios apskaitos sistemą (ABAC) ir specialias išorės pagalbos priemones, pvz., bendrąją RELEX informacinę sistemą (CRIS) ir ją pakeičiančią sistemą (OPSYS).

Siekiant atitikties galiojančiai teisės aktų ir procedūrinei sistemai, atitikties kontrolės metodai nustatyti 2.3 skirsnyje (sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės).

2.2.2. Informacija apie nustatytą riziką ir jai sumažinti įdiegtą (-as) vidaus kontrolės sistemą (-as)

Bendradarbiavimo pagal šią priemonę sąlygoms būdinga rizika, kad nebus įgyvendinti priemonės tikslai, kad finansų valdymas nebus pakankamai geras ir (arba) kad nebus laikomasi taikytinų taisyklių (teisėtumo ir tvarkingumo klaidos), susijusių su:

- ekonominiu (politiniu) nestabilumu ir (arba) gaivalinėmis nelaimėmis, dėl kurių gali kilti sunkumų ir gali būti vėluojama parengti ir įgyvendinti intervencinės priemonės, ypač nestabiliose valstybėse;
- nepakankamais instituciniais ir administraciniais gebėjimais valstybėse partnerėse, dėl kurių gali kilti sunkumų ir gali būti vėluojama rengti ir įgyvendinti intervencinės priemonės;
- geografiškai išskaidytais projektais ir programomis (kuriais aprėpiama daug valstybių, teritorijų, regionų), dėl kurių gali kilti su logistikos (ištekliai) stebėsenos susijusių sunkumų, ypač vykdant stebėsenos veiksmus vietose;
- galimų partnerių (paramos gavėjų) įvairove ir skirtingomis jų vidaus kontrolės struktūromis bei pajėgumais, dėl kurių Komisijos turimi ištekliai, skirti įgyvendinimui remti ir stebėti, gali susiskaidyti, todėl jie bus mažiau veiksmingi ir efektyvūs;
- turimų duomenų apie išorės paramos rezultatus ir poveikį prasta kokybe ir nepakankamu kiekiu, dėl kurių Komisijai gali būti sunkiau teikti rezultatų ataskaitas ir priimti už juos atsakomybę.

2.2.3. *Kontrolės išlaidų efektyvumo apskaičiavimas ir pagrindimas (kontrolės sąnaudų ir susijusių valdomų lėšų vertės santykis) ir numatomo klaidų rizikos lygio vertinimas (atliekant mokėjimą ir užbaigiant programą)*

Vidaus kontrolės ir valdymo išlaidos sudaro apie 4 proc. numatytos metinės vidutinės sumos (12,78 mlrd. EUR), suplanuotos bendriesiems (veiklos ir administraciniais) įsipareigojimams pagal išlaidų portfelį, finansuojamą pagal 2021–2027 m. ES bendrąjį biudžetą ir Europos plėtros fondą, padengti. Apskaičiuojant šias kontrolės išlaidas atsižvelgiama tik į Komisijos išlaidas, o į valstybių narių ar įgaliotųjų subjektų išlaidas neatsižvelgiama. Pastarieji subjektai iki 7 proc. gali panaudoti lėšoms administruoti ir dalis šių lėšų gali būti naudojama kontrolei.

Apskaičiuojant šias valdymo išlaidas atsižvelgta į visus darbuotojus būstinėje ir delegacijose, infrastruktūrą, keliones, mokymą, stebėseną, vertinimą ir audito sutartis (taip pat sudarytas paramos gavėjų).

Valdymo ir veiklos veiksmų santykis galėtų būti ilgainiui sumažintas, pagal naująją priemonę pagerinus ir supaprastinus nuostatas, remiantis naujuoju Finansiniu reglamentu nustatytais pakeitimais. Didžiausia šių valdymo išlaidų nauda yra susijusi su politikos tikslų įgyvendinimu, veiksmingu ir efektyviu išteklių naudojimu, taip pat griežtų ir ekonomiškai veiksmingų prevencinių priemonių bei kitų patikrų taikymu siekiant užtikrinti, kad lėšos būtų naudojamos teisėtai ir tinkamai.

Ateityje bus toliau siekiama tobulinti portfelio valdymo veiklos ir atitikties patikrų pobūdį bei siekius, tačiau apskritai šios išlaidos yra būtinos, kad būtų galima veiksmingai ir efektyviai pasiekti priemonių tikslus patiriant mažiausią įmanomą neatitikties riziką (mažesnė kaip 2 proc. likutinė paklaida). Jos yra kur kas mažesnės nei rizika, kuri būtų patiriama panaikinus arba sumažinus vidaus kontrolę šioje labai rizikingoje srityje.

Tikėtinas neatitikties taikytinoms taisyklėms rizikos lygis

Atitikties tikslas pagal šią Priemonę yra išlaikyti ankstesnį neatitikties rizikos lygį (klaidų dažnį), kuris yra likutinis grynasis klaidų lygis (daugiamečiu pagrindu, įvykdžius visą planuojamą kontrolę ir koregavimus pagal užbaigtas sutartis), mažesnis kaip 2 proc. Paprastai tai reiškia, kad apskaičiuotasis klaidų lygis yra 2–5 proc., kalbant apie metinę atsitiktinę sandorių imtį, kurią Europos Audito Rūmai analizuoja rengdami metinį patikinimo pareiškimą (DAS). Komisijos nuomone, tai yra mažiausia įmanoma neatitikties rizika, turint omenyje labai rizikingas sąlygas ir atsižvelgiant į administracinę naštą ir būtiną išlaidų veiksmingumą vykdant atitikties kontrolę. Nustačius trūkumų bus imamasi tikslinių taisomųjų priemonių, kad būtų užtikrintas minimalus rizikos lygis.

2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

Nurodyti dabartines arba numatytas prevencijos ir apsaugos priemones, pvz., išdėstytas Kovos su sukčiavimu strategijoje.

Atsižvelgiant į didelės rizikos sąlygas, sistemose reikia numatyti reikšmingą galimų operacijų atitikties reikalavimams klaidų (pažeidimų) lygį ir kuo anksčiau užtikrinti aukšto lygio prevencijos, nustatymo ir taisymo kontrolę mokėjimo procese. Praktikoje tai reiškia, kad vykdant atitikties kontrolę bus daugiausia remiamasi reikšmingais, daugiamečiu pagrindu atliekamais *ex ante* tikrinimais, kuriuos vietoje atliks tiek išorės auditoriai, tiek Komisijos darbuotojai, prieš skiriant galutines

išmokas projektui (tuo pačiu metu bus atliekami tam tikri *ex post* auditai), ir taip bus užtikrinama kur kas didesnė apsauga nei pagal finansų apsaugos priemonės, kurios nustatytos Finansiniame reglamente. Atitiktis reikalavimams sistema, *inter alia*, sudaro toliau nurodytos svarbios dalys.

Prevencinės priemonės:

- privalomas pagrindinis pagalbos valdymo darbuotojų ir auditorių mokymas, taip pat apie sukčiavimą;
- konsultavimas (taip pat internetu), įskaitant galiojantį procedūrų vadovą, kaip antai DEVCO vadovą ir finansų valdymo priemonių rinkinį (įgyvendinimo partneriams);
- *ex ante* vertinimas siekiant užtikrinti, kad institucijose, valdančiose atitinkamas lėšas jungtinio ir decentralizuoto valdymo būdais, būtų įdiegtos tinkamos kovos su sukčiavimu priemonės, kuriomis siekiama išvengti sukčiavimo valdant ES lėšas ir jį nustatyti;
- šalyse partnerėse taikomų kovos su sukčiavimu mechanizmų *ex ante* patikra vertinant, ar įvykdytas tinkamumo biudžeto paramai gauti kriterijus, susijęs su viešųjų finansų valdymu (t. y. aktyvus įsipareigojimas kovoti su sukčiavimu ir korupcija, tinkamos tikrinimo institucijos, pakankamas teisminis pajėgumas, veiksmingas reagavimas ir sankcijų mechanizmai).

Nustatomieji ir taisomieji veiksmai:

- Komisijos darbuotojų atliekami *ex ante* sandorių tikrinimai;
- auditai ir tikrinimai (tiek privalomieji, tiek grindžiami rizika), įskaitant Europos Audito Rūmų;
- retrospektyviniai tikrinimai (grindžiami rizika) ir lėšų susigrąžinimas;
- ES finansavimo sustabdymas didelio sukčiavimo atveju, įskaitant didelio masto korupciją, kol valdžios institucijos imsis atitinkamų veiksmų siekdamos ištaisyti padėtį ir užkirsti kelią tokiam sukčiavimui ateityje;
- EDES (ankstyvojo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje sistema);
- sutarčių sustabdymas ir (arba) nutraukimas;
- pašalinimo procedūra.

Reguliariai tikslinamos atitinkamų tarnybų kovos su sukčiavimu strategijos bus, kaip tinkama, pritaikytos, kai bus paskelbta nauja Komisijos kovos su sukčiavimu strategijos versija, *inter alia*, siekiant užtikrinti, kad:

- sistemose, pagal kurias trečiosiose valstybėse naudojamos ES lėšos, būtų galima gauti svarbius duomenis siekiant juos panaudoti sukčiavimo rizikai valdyti (pvz., dvigubam finansavimui nustatyti);
- prireikus būtų galima sudaryti tinklų veiklos grupes ir parengti tinkamas IT priemones su išorės pagalbos sektoriumi susijusiems sukčiavimo atvejams nagrinėti.

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

3.1. Atitinkama daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija ir siūloma nauja biudžeto išlaidų eilutė (-ės)

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Biudžeto eilutė	Išlaidų rūšis	Įnašas			
	VI Išlaidų kategorija. Kaimyninės šalys ir pasaulis	DA / NDA ⁹³	ELPA šalių ⁹⁴	šalių kandidačių ⁹⁵	trečiųjų valstybių	pagal Finansinio reglamento [21 straipsnio 2 dalies b punktą]
VI	15 01 01 Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonės rėmimo išlaidos	NDA	NE	NE	NE	NE
VI	15 02 01 Geografinis bendradarbiavimas su trečiosiomis valstybėmis ir regionais	DA	TAIP	TAIP	TAIP	TAIP
VI	15 02 02 Teminės intervencinės priemonės	DA	NE	NE	NE	NE
VI	15 02 03 Greitojo reagavimo veiksmai	DA	NE	NE	NE	NE
VI	15 02 04 Rezervas naujiems uždaviniams ir prioritetams	DA	NE	NE	NE	NE

⁹³ DA – diferencijuotieji asignavimai, NDA – nediferencijuotieji asignavimai.

⁹⁴ ELPA – Europos laisvosios prekybos asociacija.

⁹⁵ Šalių kandidačių ir, kai taikoma, Vakarų Balkanų potencialių kandidačių.

3.2. Numatomas poveikis išlaidoms

3.2.1. Numatomo poveikio išlaidoms santrauka

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija			VI	VI Išlaidų kategorija. Kaimyninės šalys ir pasaulis								
			2021 m .	2022 m .	2023 m .	2024 m .	2025 m.	2026 m.	2027 m.	Po 2027 m.	IŠ VISO	
Veiklos asignavimai (išskaidyti pagal 3.1 punkte išvardytas biudžeto eilutes) ⁹⁶	Įsipareigojimai	(1)	10 735,497	11 013,405	11 408,197	11 938,063	12 630,804	13 527,578	14 619,798		85 873,342	
	Mokėjimai	(2)	1 460,701	3 419,496	5 288,668	7 159,359	8 903,375	10 178,560	11 279,598	38 183,585	85 873,342	
Administracinio pobūdžio asignavimai, finansuojami iš programos paketo lėšų ⁹⁷	Įsipareigojimai = Mokėjimai	(3)	447,475	456,425	465,553	474,864	484,362	494,049	503,930		3 326,658	
IŠ VISO asignavimų programos paketui	Įsipareigojimai	=1+3	11 182,972	11 469,830	11 873,750	12 412,927	13 115,166	14 021,627	15 123,728		89 200,000	
	Mokėjimai	=2+3	1 908,176	3 875,921	5 754,221	7 634,223	9 387,737	10 672,609	11 783,528	38 183,585	89 200,000	

⁹⁶ Šie veiklos asignavimai kartu su PNPP III ir EBSP veiklos asignavimais taip pat apims Išorės veiksmų garantiją, pagal kurią bus remiamos EDVF+ operacijos, makrofinansinė parama ir paskolos trečiosioms valstybėms remiantis Tarybos sprendimu 77/270/Euratomas, siūloma suma – iki 60 mlrd. EUR, iš kurių 14 mlrd. EUR numatyta skirti makrofinansinės paramos paskoloms.

⁹⁷ Techninė ir (arba) administracinė parama bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	VII	„Administracinės išlaidos“
--	------------	----------------------------

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		2021 m. .	2022 m. .	2023 m. .	2024 m. .	2025 m.	2026 m.	2027 m.	Po 2027 m.	IŠ VISO
Žmogiškieji ištekliai		266,098	266,098	266,098	266,098	266,098	266,098	266,098		1 862,688
Kitos administracinės išlaidos		34,958	34,958	34,958	34,958	34,958	34,958	34,958		244,703
IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ		301,056	301,056	301,056	301,056	301,056	301,056	301,056		2 107,391

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	Po 2027 m.	IŠ VISO
IŠ VISO asignavimų visose daugiametės finansinės programos IŠLAIDŲ KATEGORIJOSE	Įsipareigojimai	11 484,028	11 770,886	12 174,806	12 713,983	13 416,222	14 322,683	15 424,784		91 307,391
	Mokėjimai	2 209,232	4 176,977	6 055,277	7 935,279	9 688,793	10 973,665	12 084,584	38 183,584	91 307,391

3.2.2. Numatomo poveikio administracinio pobūdžio asignavimams santrauka

- ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimų nenaudojama
- ☒ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimai naudojami taip:

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Metai	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	IŠ VISO
-------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

Daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJA								
Žmogiškieji ištekliai	266,098	266,098	266,098	266,098	266,098	266,098	266,098	1 862,688
Kitos administracinės išlaidos	34,958	34,958	34,958	34,958	34,958	34,958	34,958	244,703
Daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJOS tarpinė suma	301,056	301,056	301,056	301,056	301,056	301,056	301,056	2 107,391

Neįtraukta⁹⁸ į daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ								
Žmogiškieji ištekliai	353,505	353,505	353,505	353,505	353,505	353,505	353,505	2 474,538
Kitos administracinio pobūdžio išlaidos ⁹⁹	93,970	102,919	112,048	121,359	130,856	140,543	150,424	852,120
Tarpinė suma, neįtraukta į daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	447,475	456,425	465,553	474,864	484,362	494,049	503,930	3 326,658

IŠ VISO	748,531	757,481	766,609	775,920	785,417	795,105	804,986	5 434,049
----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	------------------

⁹⁸ Techninė ir (arba) administracinė parama bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

⁹⁹ Šiuo etapu dotacijų EACEA nenumatyta.

Žmogiškųjų išteklių ir kitų administracinio pobūdžio išlaidų asignavimų poreikiai bus tenkinami iš GD asignavimų, jau paskirtų priemonei valdyti ir (arba) perskirstytų generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę lėšų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

3.2.2.1. Numatomi žmogiškųjų išteklių poreikiai¹⁰⁰

- ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškųjų išteklių nenaudojama.
- ☒ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškieji ištekliai naudojami taip:

Sąmatą surašyti etatų vienetais

Metai		2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.
• Etatų plano pareigybės (pareigūnai ir laikinieji darbuotojai)								
Komisijos būstinė ir atstovybės		1 019	1 019	1 019	1 019	1 019	1 019	1 019
Delegacijos		536	536	536	536	536	536	536
Moksliniai tyrimai								
• Išorės darbuotojai (etatų vienetais): CA, LA, SNE, INT ir JES¹⁰¹								
7 išlaidų kategorija								
Finansuojama pagal daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	- būstinėje	107	107	107	107	107	107	107
	- delegacijose	39	39	39	39	39	39	39
Finansuojama iš programos paketo lėšų ¹⁰²	- būstinėje	515	515	515	515	515	515	515
	- delegacijose	3 237	3 237	3 237	3 237	3 237	3 237	3 237
Moksliniai tyrimai								
Kita (nurodyti)								
IŠ VISO		5 453	5 453	5 453	5 453	5 453	5 453	5 453

Žmogiškųjų išteklių poreikiai bus tenkinami panaudojant GD darbuotojus, jau paskirtus priemonei valdyti ir (arba) perskirstytus generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę lėšų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

Vykdytinų užduočių aprašymas:

Pareigūnai ir laikinieji darbuotojai	Užduotys bus tokios pat kaip dabar (susijusios su politika, finansais ir sutartimis, kitos horizontaliosios užduotys)
Išorės darbuotojai	Užduotys bus tokios pat kaip dabar (susijusios su politika, finansais ir sutartimis, kitos horizontaliosios užduotys)

¹⁰⁰ Ištekliai ES delegacijose bus naudojami laikantis 2010 m. gruodžio 20 d. Komisijos ir EIVT susitarimo dėl paslaugų lygio nuostatų.

¹⁰¹ CA – sutartininkas („Contract Staff“), LA – vietinis darbuotojas („Local Staff“), SNE – deleguotasis nacionalinis ekspertas („Seconded National Expert“), INT – per agentūrą įdarbintas darbuotojas („agency staff“), JES – jaunesnysis delegacijos specialistas („Junior Professionals in Delegations“).

¹⁰² Neviršijant viršutinės ribos, nustatytos išorės darbuotojams, finansuojamiems iš veiklos asignavimų (buvusių BA eilučių).

3.2.3. Trečiųjų šalių įnašai

Pasiūlyme (iniciatyvoje):

- ☒ nenumatyta bendro su trečiosiomis šalimis finansavimo
- ☐ numatytas trečiųjų šalių bendras finansavimas apskaičiuojamas taip:

Asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Metai	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	IŠ VISO
Nurodyti bendrą finansavimą teikiančią įstaigą								
IŠ VISO bendrai finansuojamų asignavimų								

3.3. Numatomas poveikis pajamoms

- ☒ Pasiūlymas (iniciatyva) neturi finansinio poveikio pajamoms.
- ☐ Pasiūlymas (iniciatyva) turi finansinį poveikį:
 - ☐ nuosaviems ištekliams
 - ☐ kitoms pajamoms

Nurodyti, jei pajamos priskirtos išlaidų eilutėms ☐

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Biudžeto pajamų eilutė:	Pasiūlymo (iniciatyvos) poveikis ¹⁰³						
	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.
..... straipsnis							

¹⁰³

Tradicioniai nuosavi ištekliai (muitai, cukraus mokesčiai) turi būti nurodomi grynosiomis sumomis, t. y. iš bendros sumos atskaičius 20 % surinkimo sąnaudų.